

د کابل د (ع.غ) اداره د کومې سولې په لټه کې ده؟

محرک

دوولسم کال دویمه ګڼه، پرلپسې ۸۶ ګڼه، کب، ۱۳۹۳ ل، جمادی الاولی ۱۴۳۶ هـ، فروری ۲۰۱۵ م

د بنځو د ورځې په پلامه دمهاجرینو له کړولو څوک خوند اخلي !!

قاتل ۲۵۰ انسان بی ګناه جانه می گیردا

دموګراسی اېتډال!

د هلمند عملیات که د ناکامو تجربو تکرار؟

علمي، فرهنگي، ټولنيزه اسلامي خپرونه

لړليك

مخ	عنوان	گڼه
۱	د عين او عين اداره، د كومې سولې په لټه كې؟	۱
۲	د سولې روانې اوازې! دروغ يا حقيقت!!	۲
۳	د حوثي باغيانو په لاس د صنعاء سقوط.....	۳
۴	د سولې په اعلانونو كې د جگړې او نفرت.....	۴
۵	سياست يک بام و دو هواي آمريکايي ها.....	۵
۶	د مهاجرينو له کړولو څوک خوند اخلي.....	۶
۷	د بنځو د ورځې په پلمه.....	۷
۸	تر سرو کرښو مه اوړئ!.....	۸
۹	پرځان متکي شئ!.....	۹
۱۰	روايتي از جنگ امريکا: قاتل ۲۵۰ انسان بي گناه....	۱۰
۱۱	سياف د فنا او بقا په کشمکش کې.....	۱۱
۱۲	ديمکراسي ابتذال.....	۱۲
۱۳	د يوکراين او اسلامي نړۍ د ستونزو لپاره.....	۱۳
۱۴	کلڅخونه.....	۱۴
۱۵	تش په نوم مجاهدينو، امريکايان مو نه پيري.	۱۵
۱۶	جالبه کيسه ده.....	۱۶
۱۷	فرار ۳۰ هزار تن از صفوف نيروهای امنيتي..	۱۷
۱۸	د حضرت محمد ص د امت فضائل	۱۸
۱۹	د ارگ د ميليونونو افغانانو مړې او د ملت ...	۱۹
۲۰	په بدن کې دويټامينونو د کموالي نښې.....	۲۰
۲۱	عفو وگذشت پيامبر صلى الله عليه وسلم هنگام.	۲۱
۲۲	مرغان ولې په نوبت مشري کوي.....	۲۲
۲۳	حضرت بلال رض، مؤذن رسول الله صلى الله عليه	۲۳
۲۴	د مرحوم مولوي عبدالحکيم حقاني ژوند.....	۲۴
۲۵	هلمنديان: ملي اردو د ذوالفقار په عملياتو.....	۲۵
۲۶	ماليزيا، الگوي کشورهای اسلامي.....	۲۶
۲۷	د هلمند عمليات که د ناکامو تجربو تکرار.....	۲۷
۲۸	لسمه برخه: اهل سنت والجماعت.....	۲۸

دوولسم کال دويمه گڼه پرلپسې ۸۶ مه گڼه، کب ۱۳۹۳ ل.
جمادی الاولی، ۱۴۳۶ هـ، پروري ۲۰۱۵ م

امتیاز:

۱۵ امتیاز خاوند: دافغانستان اسلامي امارت
د فرهنگي چارو کمیسیون

مسؤل مدیر: عبید تنویر

لیکوال پلاوی: ډاکټر صابر، حمید، جمیل مېرني
او افضل محمد تراب

گډون:

افغانستان: ۱۸۰ افغانۍ
پاکستان: ۲۴۰ ځلدارې
امريکا: ۶۰ ډالره
اروپا: ۶۰ يورو
يوه گڼه: ۱۵ افغانۍ
۲۵ ځلدارې

يادونه

حتمي نه ده چې په څرک کې خپرې شوې مقالې
دادارې دپايسې ترجماني وکړي هره ليکنه دليکوال
خپل نظر دی.

تخنيکي چارې: تخنيکي خانگه

پتې:

کابل: د څرک دفتر srak_111@yahoo.com

د عین او غین اداره

د کومې سولې پیاوړتیا ده؟

د کابل کاواکه اوسربداله اداره چې افغانان یې (عین او غین بولي) په دې ورستیو کې په نړیواله او سیمه ییزه کچه سختې منډې ترې پیل کړي، چې دخپلې خوښې او فرمایش په رڼاکې داسې سولې اوروغي ته زمینه برابره کړي چې دنوموړې ادارې او یایې دبادار انو اړتیا او ضرورت پکې متحقق وي.

اشرف غني ددې لپاره چې په امریکایانو دافغانستان دخرڅلاو له تاریخي جنایت څخه تر یوې مودې پورې دخلکو توجیه بلې خوا ته واړوي اوضمنادسیمي په کچه حساسیتونه او اذهان په اغفال کې وغورځوي، نودافغانستان له اسلامي امارت سره یې دسولې او روغې امریکایی پروژې ته لاس واچاوه، اوپه دې برخه کې یې دافغانستان دخینوگاونډیو هیوادونو دروازي وټکولي، چې که هغوی دده دخیالي سولې اودام په خاطر خپل اثر ا ورسوخ استعمال کړي، دی به په افغانستان کې دهغوی یولې تاریخي اواقصادي امتیازات ومني!!!

ترټولو پومبی ټکی دادي، چې د عین او غین ادارې ته که په رښتیا په افغانستان کې دسولې او ثبات افغاني اړتیا اومصلحت مهم وای اوستراتیژیکي امریکایی گټې ورته مقدمې نه وای، نودخپلې لورې په دریمه ورځ به یې له امریکایانوسره دافغانستان ددایمي اشغال او اډومعامله اولاسلیک نه ترسره کاوه؟

داجې اشرف غني ته تربل هرکار وړاندې دامریکایی اشغال اوډډول اوداشغالگر پوځ مصؤنیت حیاتي ارزښت لاره، نوداخبره په اثبات ورسیده، چې دنړۍ ددغه دوهم متفکر! ټول سوچ اوفکر په امریکایی گټوکې منحصر اوخلاصه ده.

دامهمه نده چې په افغانستان کې دامریکایی عسکروشمیر باید څومره وي، اونه هم څوک ددې خبرې تضمین ورکولای شي چې امریکایان کومه ژمنه وکړي په هغودې بیاترپایه ودرېږي، ددې ترڅنگ دافغانستان داشغال لپاره لس زره اولس لکه امریکایی پوځیان یوه معنا لري، ځکه هغه قاتله جنگي تکنالوژی چې دتیرو ۱۴ کلونوپه اوږدو کې یونیم لکو امریکایی اوغربي عسکرو په افغانستان کې وکاروله، لس زره عسکر یې هم کارولی شي!!

نوپه دغسې یوحالت کې چې زرگونه امریکایی لښکري له خپل جنگي ماشین اوبدماشی سره گوته په ماشه پراته وي اوهره لحظه یې دیرغل اوتیري امکان موجودوي اوداشرف غني مهمه هڅه هم داوي چې څنگه دامریکایی عسکرو خونديتوب ته لازم شرایط آماده کړی، نه پوهېږو چې په دغسې یوحالت اوجریان کې به دکوم سلیم عقل خاوند دسولې په نامه په روانه امریکایی پروژې خپل امیدونه وټړي اویادې د عین او غین اداره ددې وړ وېوولي چې کومه خبره یې واوري؟

اشرف غني او اداره یې باید په دې خبره پوه شي چې سوله هغه وخت ممکنه او عملي زمینه ورته مساعدیدلای شي، چې دسولې غلیمان اوقتلونکي په رښتیا هم سولې او جوړې ته غاړه کېږدي، دافغانستان اشغال ته دعمل په میدان کې دپای ټکی کېږدي، خپل جنگي ماشین له خپلوکمواوډیرو لښکروسره له افغانستان څخه وباسي اوافغانانوته موقع په لاس ورکړي چې دخپلې خوښې سوچه اسلامي نظام جوړاوبرپاوگرځوي، که اشرف غني دافکرکوي چې خپله مکاره سوله به دخینوگاونډیو هیوادونو په اغیز اوفشار تحمیل اووټپی اوهغه څه یې چې ۱۴ کلني جگړې په ترڅ کې ترلاسه نکړل اوس به هغه دسولې ترپوښ لاندې ترلاسه اوپه مجاهدو افغانانو ومني، فکر کوو دا به یوباطل اوغیرعملي سوچ اودخان دتیرایستلو په معناوي!!

دسولې روانې اوازې!

دروغ يا حقيقت...؟

دهغوی په اعلامیه کې سوله د هېواد والو ارمان او ضرورت گڼل شوی، چې په اند یې: اسلامي امارت یې د تامین لپاره ابرومندانې هلې ځلې کوي! خودا چې په هېواد کې اشغالگرخواکونه شتون لري او د اسلام ضد اعمال جریان لري نو له امله یې جهاد فرض عین دی، او په ضد یې وسله کارول شرعي امر بولي....

بنکاري چې دښمن په مخامخ جگړه کې ستومانه او له بشپړې ماتې سره مخ دی، اوس ددغسې حقیقت څخه په لرې اوازو او تبلیغاتو سره هڅه کوي چې دنړیوالو او په خاص توګه د افغانانو اذهانو تیر ایستلو په موخه د مذاکراتو مردود جسارت په ځلونو تکرار کړي!

بله موخه داده، چې له دې لارې غواړي داسلامي امارت مجاهدینو وحدت او خپلواکي ته زیان ورسوي! ددې لپاره دا ذهنیت خوروي چې ګواکې هغوی (طالبان) یرغمال دي! او ازاد ندي!! په دې لړ کې دکوم درېم هېواد د کردار بیا بیا ستاینه هم دا پیغام لري، چې ګڼې خدای مکره د روان جهاد رینښې له افغانستانه بیرون دي!! او روان جهاد افغانانو نه: بهرنیانو روان کړی دی! او دا هغه تور داغونه دي چې داسلامي امارت خپلواک کردار زیانمنوي او د ولس له زړونو څخه د امارت اومجاهدینو سره د همکارۍ شته روحیه وباسي!، په طالب اومجاهد افغاني پرګني بدګومانه

رسنۍ د څو اوونیو راهیسې پرلپسې د مذاکراتو نغاړه غږوي! او دا اوازې او ازانګې خپروي، چې: دکابل لاسپوڅي رژیم سره طالبانو (اسلامي امارت) د خبرو کولو اومذاکراتو لپاره چمتوالی شوی دی! او هم یې ترمنځ یې څو پټې ناستې ولاړې هم ترسره شوي دي!!

خو ددې راپورونو په رد اوغبرګون کې اسلامي امارت او طالبان پرلپسې د مذاکراتو په اړه ټولې اوازې دروغ بولي او په سختو ټکیو کې یې ردوي، دهغوی په وینا دا د دښمن د جاسوسې شبکو لخوا دروا غجن تبلیغات دي چې په مټ یې هغه غواړي دخپلو قواوو کمزوری مورال قوي کړي، ددې ترڅنګ هغوی خپل دا پخوانی دریځ "چې څو له افغانستانه ټول اشغالگر عسکر نه وي وتلي" خبرې او مذاکرات بې معنی دي!! هم بیا بیا اعلانوي، په دې لړ کې تازه دهغوی (اسلامي امارت) لخوا مطبوعاتو ته په یوه استول شوې اعلامیه کې په صراحت ویل شوي: چې ددغو اوازو د خپرولو ترشا مرموزې جاسوسې کړۍ لاس لري! باید څوک پرې باور ونکړي، اعلامیه زیاتوي: په تیرو دیارلس کلو کې هم په ځلونو دغه ډول اوازې خپرې شوي، چې الله الحمد مجاهدینو ته یې هیڅ کوم زیان ندی رسولی! اونه یې کومه بې باورې رامنځته کړیده، چې روانه دروغجنه څپه به هم تیره شي او وخت به هر څه ثابت کړي....

کوي!... هم دغه
وجه ده چې
مفرض دښمن
دې کارته دومره
زیات ارزښت
ورکوي چې له
تیرو دیارلس کلو
راهیسي- یې یو
وخت هم تم کړې
نده او دوام یې
ورکړی دی، خو
په ترڅ کې یې

ولس په مجاهدینو بدگومان او بې باوره کړي...

دامریکایانو له لوري داربکي ملیشو له کرغېړنې پروسې سره هم په دغه کرکجن پروپاگند او تبلیغات مرسته کوي، غرض دا چې امریکایان له دغسې-زهرجن پروپاگند کولو ناوړه اغراض لري چې یو یې دافغان ولس او طالبانو ترمنځ د بې باورۍ او بې اعتمادۍ فضاء رامنځته کول دي، هغه مجاهد چې افغان ولس یې دهېواد دازادۍ او خپلواکۍ وروستی مورچل بولي او ورپورې یې دازادۍ هیلې تړلې په دې ډول تبلیغ او پروپاگند سره هغه دبدنامول غواړي او خلک تري متنفراولرې کوي، نو په ټوله کې دا یوه لویه توطئه او دسیسه ده چې مستقیماً دښکېلاکگرځواک په لارښوونه درسنيو دلارې پرمخ بیول کېږي چې سل په سلو کې دروغ او حقیقت نلري!

خو تیر دیارلس کلن تاریخ شاهد دی، چې افغان ولس هر وخت دغسې دسیسو ته متوجه اوپام لري او داستعمار له ټولو پلانو او ارادونه آگاه دی، او په دې دپوهې درایت لري چې دا هر څه په جعلې او تقلبې بڼه خپرېږي هیڅکله اصلي

او واقعې ندي، دپته په کتو مونږ ډاډ لرو چې دښمن به پخپل هدف کې بری نه مومي او داسلامي امارت او ولس ترمنځ دواټنونو ایجادولوارزو به یې هیڅکله پوره نشي، په دې لړ کې دمیډیا له لارې یې وړاندې هم گڼ بې اساسه راپورونه خپاره کړيدي، چې هغه هم په کومه لویه لاسته راوړنه ندي منتج شوي، دا اواز چې نن یا سبا طالبان خبرې پیلوي!! دوخت په تیریدو به ټوله دسیسه رسوا شي، کومه چې امریکایان اومیډیا نن په دروغو تبلیغوي، خو دولس دننه مجاهدین بې باوره کړې او دمجاهدینو پخپلو لیکو کې هم تشویشونه وشیندي او پخپلو مشرانو هغوی هم بدگومانه کړې او په دې ډول د راتلونکیو پسرلنیو عملیاتو مؤثریت کمول غواړي. خو تیرو تجربو ته په پام ویلای شو چې په دې سره به دښمن خپل بد شکست کله هم په بري بدل نکړای شي، نه به دمجاهدینو او ولس ترمنځ بیلتون رامنځته کړای شي او نه به مجاهدین پخپلو مشرانو بې باوره کړې زکه دایو عقیدوي او فکري جنگ دی هرڅوک یې په اړه شرعي وجایب او مسئو لیتونه حسوي... او ورته څېر دي

دسيمې د چارو کتونکوپه اند: که څه هم په تيرو ديارلس کلو کې دغسي دسيسې بې تاثيره ختلې، او ددښمن لپاره يې هيڅ کومه اعظمې لاسته راوړنه هم نه درلوده، خو بيا هم يومخ يې تاثيرله پامه غورځول هوبښيار تيا او زيرکتيا نده، ځکه ددې تر شاه خامخا دښمن اوږده پلانونه لري، هغه غواړي ددغو تبليغاتو له لارې ځان هغوته ورسوي، حتماً بايد دمجاهدينو مشران ورته خبر اووسي او په وړاندې په غبرگون ښودو کې زيات جدي او بيدار اووسي.

ولي دا امريکا يې چارواکو له څرگندونو داسې جوتېږي چې دوی د انسانانو دوژلو اوځورلو لپاره روانه کړې لوبه ژر اوپه اسانه پای ته رسول نه غواړي! نو حتمې ده چې هر کله امريکا له وحشتونو ظلمونو او جعل کاريو لاس نه اخلي، او داشغال په دوام ټينگار لري، نوپه مقابل کې به يې حتماً جهادهم دوام ولري ولې له دې پرته بله لار نده پاته، څو امريکا له خپلو بدو عزايمو نه وي په شا، دافغانانو دازادۍ او استقلال ترلاسه کولو مبارزه به روانه وي. نوپه راتلونکي کې هم شايد دديته ورته دروغ او پروپاگاندا کول دجگړې ديوې برخې په توگه ورسره مل اووسي.

او له کله نه چې امريکا په افغانستان ناروا يرغل کړی او پکې خپل لاسپوڅی حکومت يې کينولی، دوامداره کوبښن کوي څو په مختلفو پلمو او بهانو خلک مصروف کړي، چې دهغو لړ کې يوه تيرايستونکې بهانه هم دا دسولې او خبرو دپيل اواز ده! چې پکې امريکا هيڅکله رښتينې نده، او نه له زړه نه سوله غواړي، ځکه امريکا يرغل کړی د دي لپاره، چې جنگ پرمخ يوسي، له دې وجې هغه دجنگ پرته بله اراده او پلان نلري او پخپل ټول وس اوځواک دجگړې شدت غواړي، نه په عمل کې سولې ته ژمنتيا لري او نه يې په وهم اوخيال کې د جنگ پای ته رسولو ستراتيژي گزري، يواځي دميديا له لارې د ساده خلکو اذهانو د مصروف

ساتلو لپاره دسولې په اړه تشې اوازې او دروغجنې خبرې خپروي، چې دادی په فلاڼي هېواد کې مذاکرات پيل کيدونکي دي! دادی فلاڼی هېواد دطالبانو په چمتولو کې مخکښ او رغنده رول لوبوي! اوژر به جنگ پای ته ورسوي! خو په عمل کې دايوکار هم نکوي او نه يې دکولو اراده لري او هرڅه دروغ او د واقعيت خلاف او سرچپه تبليغوي

ځکه سوله خپل اصول اومعيارونه لري، دهغو په رعايتولو او په پام کې نيولو سره دجانيښو ترمنځ دباور او اعتماد هڅوته اړتيا وي تر اوسه امريکايانو او کابل مزدور رژيم داعتماد سازۍ لپاره لومړی گام ندی پورته کړی، نوڅنگه په اسانه اوپه لنډ وخت کې دا هرڅه وشول چې آن دخبرو څو پړاونه هم پکې طی شول؟

ديرغل په لومړيو کلو کې چې جهاد په ابتدائي مرحلو کې و، امريکا يانو به داتاثر ورکاوه چې په کال يونيم کال کې به دوی خامخا جنگ پای ته رسوي، دا څو په شمار طالبان چې سرخوږ جوړوي ځيني به ووژني، ځيني به بنديان کړي اوځيني به تسليمېدوته اړباسي نور افغانستان زمونږ (امريکايانو) دی او ورکې به دخپلې خوبښې نيولي خغلوو اوبس!

خو لږ وخت پس يې دا ارمان دسراب ليدل ثابت شول، ټول هېوادته جهاد وغځيد او مجاهدين پياوړي اومنظم شول لله الحمد نن په هېواد کې داسې ولسوالي او سيمه نشته چې هلته مجاهدين نه وي او پکې منظم جهادي تشکيلات شتون ونلري اويا پکې دخارجيانو او کورنيو گوداگيو ککړۍ دهغوی په وينو کې نه رغړېږي! اوس پوښتنه دا ده، چې دا دومره لوی مقامات پرمخ بيول دخوتنو کار دی که ديوملت دکردار مرهو منت؟ بلکې ددې سره د ټول ولس اراده ملگرې ده، ټول ملت پکې همکار دی، نو که هر کله کوم گام پورته کېږي هغه به دافغان ولس دملاټر نه برخمن وي

دولس غوښتنه به وي! په موجوده وخت کې ملت د جهاد مسير نيولی دی! څو اشغال پای ته نه وي رسيدلی دامريکايانو سره هر ډول جوړجاړي ملت ته دمنلو وړنه ښکاري، نو رازو دپته چې دامريکايانو سره سوله او خبرې پيلول يوه خورا لويه پراخه پروسه وي. کومه عادي او کوچنۍ قضيه نده، چې په دومره اسانه دي امکان ولري څنگه چې رسنۍ د څو اوونيو راهيسې گردانوي

هرکله چې امريکان له افغانستانه وتلوته غاړه کېږدي او داعتماد سازۍ ټولې غوښتنې اومني بيا ممکن ورسره د ځينو مسايلو په باب غور وشي خو تردې مهاله چې امريکايان له اشغاله لاس نه اخلي امکان نلري چې دومره لويه قربانۍ او سربښدنې هدر حساب شي

او نه داده چې افغان ولس په جهاد کې ځان سترې بولي تاريخ گواه دی چې افغانانو تل پخپله خاوره کې بهرنيو عسکرو شتون ندی زغملی، له چنگېز نه واخله تر انگريزه او بيا دشوروي ترسرو لښکرو پورې له هر ښکېلاکگر سره په قوي عزم جنگيدلي او دسترو قربانيو اوفداکاريو په بدرگه يې يرغلگرو ته دسر وپه کوپړيو کې اوبه ورکړيدي. نن هم دامريکايي ښکېلاک دشتون پر ضد په هم هغه پخوانۍ ديني او ملي روحيه جهاد دوام لري هيڅکله به د دغسي پوځو تبليغات خورول افغان ولس له جهادي مسيره ونه گرځوي.

دغه وجه ده چې دافغان ولس لويه سلنه د روان جهاد څخه ملاتړ کوي اوپه سر اومال ورته ولاړدي.

هو! له شک پرته امريکا افغانستان کې دخپلې ماتې غچ اخيستلو لپاره گاوندیان ورسره کومک کولو ته مجبوروي او غواړي دهغوۍ په مرستو خپل وحشتونه وغځوي ليکن هغوۍ بايد دا درک کړي چې امريکا ته په هرڅه کې خپلې گټې مهمې دي د دوی دستونزو پروا نلري، سيميزو گټو او امنيت ته کوم ارزښت نه ورکوي، هغه څه چې امريکا په ديارلس کلو

کې په جنگ سره ترلاسه نکړل، اوس هغه په اسانه ترلاسه کول غواړي، له نيکمرغه اسلامي امارت او افغان ولس دپته متوجه دی، اوپه اسانه اجازه نه ورکوي چې خپل دغه خواهش پوره کړي په دې لړ کې گاوندیانوته هم ضرور ي ده، چې خپل مسئوليتونه درکړي او دحلاتو نزاكتونه حس کړي له امريکا نه دخير توقع ونکړي...

هغوۍ بايد خامخا دا حس کړي چې په افغانستان د امريکا لخوا يرغل شوی دی، دافغانانو لخوا په امريکا يرغل ندی شوی، په سيمه او افغانستان کې خوره ناقراري اوبې ثباتې دامريکا دراتگ زيربنده ده، ټول مسئوليت يې امريکا ته متوجه دی چې ديوجايز حکومت په ځای يې ناجايز حکومت کيڼاوه، نو اړتيا ده چې ټول په گډه امريکا دپته اړباسي چې هغه له افغانستانه ووځي او نه داچې هغوۍ دامريکا يې اشغال دپايښت سره همکاري زياته کړي.. داکار هم دافغان ولس لپاره په زيان دی او هم دسيمې او منطقې دثبات لپاره گواښونه رامنځته کوي...

لنډه داچې دا شته ټولې بدمرغۍ دامريکا له لاسه دي، دهغوۍ په حسولوسره دافغانستان او سيمې دثبات پخاطر بايد دزمکنيو واقعيتونه په درک کولو سره مسئولانه گامونه واخلې، له شک پرته امريکا روان جنگ بايللی، هغه دنور داوږدې جگړې حوصله نلري، د افغانستان زمکه ورباندې تنگه ده آن دارگ په حدودو کې مجاهدين پرلپسې-منظم عمليات اوبريالي بريدونه ترسره کوي

... هريومغل ته مې ښودلې ابدالي جذبه خو افسوس! په دې چې هر ظالم ته مې خپل ورور ځملي

دحوټي باغيانوپه لاس دصنعاء سقوټ

اوديمن تاريخک راتلونکی

حسن مومند

ټورن کړ اووېې ويل چې دهېواد حالات ډېر حساس دي .

دولسمشر پر کورله حملې وړاندې چې حوثيانو د صدارت ماڼۍ قبضه کړه د صدارت د خاص گارد مسئول ډگرمن صالح الجمالاني داد دولت درنگېدلو سره برابره خبره گڼلې وه چې بيا همداسې وهم شول ؛ ډېر ژر لومړي وزير او ولسمشر دواړو خپله استعفي وړاندې کړه چې دادې اوس حوثيانو د زور له لارې زړه کابينه ړنگه او خپل نوي دولت اعلان کړ .

د تېر کال په ستمبر کې هم د دولت او حوثي باغيانو تر منځ نښتو کې د ډېرو ځاني تلفاتو درامنځته کېدونه پس يو تېرون رامنځته شو چې له مخې يې بايد حوثيان د پلازمېنې نه وتلي وای خو حوثيان نه يواځې دا چې د پلازمېنې نه ونه وتل بلکې د پلازمېنې په سني

صدارت ته يې يوه پنځه کسيزه کمېټه جوړه کړه چې تر راتلونکو دوه کلونو پورې به د عبوري دولت ټولې چارې پرمخ بيايې او د پارلمان پر ځای يې د سوه کسيزه قومي کمېټه هم اعلان کړه چې درنگ شوي پارلمان پر ځای به د قانون جوړونې چارې پرمخ بيايې .

حوثيانو د ولسمشر په کور د سپکواو درنو وسلو پر مټ حمله وکړه خو ولسمشر ته پکې څه زيان ونه رسېدلو .

دا چې حوثي باغيان د زور له لارې پر يمن د قبضې غوښتونکي وونو لا ډېر وړاندې يې د حکومت ړنگولو پلان جوړ کړی و چې اوس يې عملي کړ؛ د ملگرو ملتونو ادارې دامنييت شوری دا حمله وغندله خو د حوثيانو مشر — عبدالملک حوثي دولت په اداري فساد

داخلي گډوډيو او بېرنيو لاسوهنو ښکار د منځني ختيځ مشهور مسلمان هېواد يمن کې د تېر کال يانې ۲۰۱۴م د اگست مياشتې راهيسې د حوثي باغيانو پيل شوي تحريک بالاخره د يمن پرواک په بشپړې قبضې راوستلو کې کامياب او د يمن دولت ړنگ شو؛ حوثيانو د رومبۍ په راډيو باندې قبضه وکړه او بيا يې صدارتي محل ؛ دولتي ټول ستر د فائر او د پارلمان ودانې تر خپل کنترول لاندې راوسته او پارلمان يې منحل اعلان کړ او څو ورځې دمخه د ولسمشر عبدالربه منصور هادي او د لومړي وزير خالد بحاح د استعفاگانو ورکولو په نتيجه کې چې کومه تشه رامنځته شوې وه په ډېر چل او هنر يې هغه تشه دخپل پلان سره سم ډکه کړه .

مېشتو سيمو اودهېواد لويديځو برخو کې يې ځانونه ښه قوي کړل او اوس يې په مناسب فرصت کې دولت قبضه کړ.

يمن په لويديځې آسيا کې واقع دمنځني ختيځ مشهور مسلمان هېواد دی؛ شمال ته يې سعودي عربستان او شرق ته يې عمان پراته دي؛ جنوب ته يې د عربو بحيره ده او غرب ته يې سره بحيره او د عدن خليج دی؛ عربي يې ملي ژبه ده او پلازمېنه يې صنعاء ده؛ ۵۲۷۹۶۸ کيلومتر مربع مساحت لري او په ۲۰۰۷م کال کې د ترسره شويو سرشمېرو له مخې ددې هېواد نفوس له ۲۰ مليونو نه اوږېدلی و؛ اوس ويل کېږي چې ددې هېواد نفوس ۳۰ مليونو ته رسېږي؛ په تاريخي لحاظ د ادسبایانو وطن گڼل کېږي؛ د حضرت سليمان عليه السلام په زمانه کې د سباملکه بلقيس هم همدلته تېره شوی وه؛ مسيحيت دلته په څلورمې عيسوي پېړۍ کې رارسېدلی دی؛ ابرهه هم د همدې يمن حاکم و چې په ۵۷۰م کې دی دخپل لښکر سره يوځای په هاتيانو سپاره دکعبې دورانولو لپاره راوتي او هلاک شوي وو.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم په زمانه کې يمن د ډېرې سترې سيمې نه عبارت و؛ عمان چې د جزيرة العرب يوستر هېواد دی د يمن برخه وه؛

د سعودي عربستان مشهور ښارنجران هم وړاندې د يمن جز و؛ يو وخت حبشه اواريتېږيا هم د يمن برخه وه.

د يمن عدن نومي لويه برخه وړاندې له يمن نه جدا او تر ډېره وخته پورې د برتانې مستعمره وه؛ په شلمې مسيحي پېړۍ کې دلته برتانې قدم کېښود؛ د يمن دشمالې برخې نه عثماني خلافت دفاع وکړای شوه او د هېواد دانيمه برخه ددې خلافت په ولکې کې پاتې شوه خو برتانې ددې هېواد جنوبي برخه ونيوله؛ چې ۱۹۶۷ پورې د برتانې تر استعمار لاندې پاتې شوه؛ په ۱۹۶۷ کې دا جنوبي برخه د برتانې د استعمار نه ازاده شوه چې بيا همدا سيمه د جنوبي يمن په نوم په يو مستقل هېواد بدله شوه چې اشتراکي نظام ورباندې مسلط و؛ د دوه لسيزو کوشنېونو نه پس ۱۹۹۰م کال دمې مياشتې په ۲۲ نېټه يې استقلال ختم، د يمن برخه وگرځېده او جمهورية يمنيه يې نوم شو؛ په يمن کې همدانېټه اوس د ازادۍ د ورځې په صفت لمانځل کېږي؛ خو لکه څرنگه چې په يمن کې اوس حالات نازکه دي نو همدارنگه يې دا پيوند هم نازکه و.

پلازمېنه صنعاء دنړۍ له ډېرو پخوانو ښارونو څخه ده چې د قدامت آثار يېکې اوس هم ليدل کېږي

؛ په پخوانو زمانو کې د تجارت ډېر لوی مرکز تېر شويدي؛ ځنې تاريخ ليکونکوليکلی دي چې ددې ښار بنسټ د حضرت نوح عليه السلام لمسي غمدان بن سام ايښی و؛ داهم ويل کېږي چې ددې ښار پخوانی نوم ازال و چې د حضرت نوح عليه السلام په اولاد کې دکوم يوپه نوم نومول شوی و؛ وروسته چې دلته د حبشې خلک راغلل او ويې ليدل چې ددې ښارودانې د تيگونه جوړې شوي او خوراقوي دي نو حبشيانو صناعه وويل شروع کړل چې په حبشي ژبه کې معنی داوه چې د اښار ډېر قوي دی؛ بس له همدې ورځ نه ددې ښار نوم په صنعاء بدل شو چې تر ننه په همدې نوم يادېږي.

د اښارد ډېرو پخوانو تهذيبونو مرکز تېر شوی خود رسول الله صلى الله عليه وسلم د بعثت پرمهال پرې دکسري دسلطنت واکمني وه او دکسري له لورې پرې بازان دوالي په صفت حاکم و؛ همدابازان بيا وروسته په اسلام مشرف شو اورسول الله صلى الله عليه وسلم هم له خپل لورې دوالي په صفت پرېښود.

د رسول الله صلى الله عليه دمبارک حيات په وروستيو شپو ورځو کې اسود عنسي نومي يومکار سرې د نبوت دروغجنه دعوه وکړه چې گڼ شمېر ناپوهان يې په لومو کې رانښکېل هم

شول او ورو ورو دومره قوي شوچې بالاخره يې حضرت باذان رضی الله تعالی عنه شهید اوصنعاء يې قبضه کړه خوله نېکه مرغه چې داقبضه يې اوږده نه شوه؛ در رسول الله صلی الله عليه وسلم يوم محبوب صحابي حضرت فيروز ديلمی رضی الله عنه چې ديمن اوسېدونکی و اسودعنسي يې وواژه اوصنعاء يې ترې آزاده کړه؛ داد رسول الله صلی الله عليه ومرض الوفات شپې ورځې وې؛ الله تعالی دوحی له لارې رسول الله صلی الله عليه وسلم ددې پېښې نه خبر کړ اور رسول الله صلی الله عليه وسلم په خپلې مبارکې خولې مسلمانانو ته زېری ورکړچې اسود عنسي ووژل شو او فيروز ديلمی وواژه؛ داسود عنسي دوژل کېدو نه تر ننه دابنار دمسلمانانو په لاس کې دی.

پخوانی ولسمشرعلي عبدالله صالح چې ۳۳ کاله ددې هېواد پرواک قابض و په ملکي او فوځي ټولو سترو پوستونو يې دخپلې کورنۍ افراد مسلط کړي وو چې دواک په اوږدو کې ده اودده کابينې دهېواد ټولې شتمنۍ په ډېرې بې دردی لوت کړيدي؛ ددې ظلم تر څنگ بل ظلم داوچې دولت به دخپلوټولو سياسي مخالفينو سره دمفاهمت لار تل ردوله او دزور له لارې دهرې مسئلې دحل پاليسي يې خپله کړی وه چې له امله يې په ټول ولس کې ډېرې سترې ناهیلۍ خپرې

شوې وې په ۲۰۱۱م کې چې ولسمشرپه قانو کې نوي تراميم پيل کړل نوپدې وخت کې يولورته د ولس ناهيلي اوج ته رسېدلې وه او بل لورته ددربو په يوشمېر هېوادونوکې ددولتونوپر ضد پاڅونونه هم شروع شوي ووچې ديمن ولس ترې هم الهام واخست اوددولت پر ضد يې پاڅون وکړچې په نتيجه کې يې لويديځ پلوي ولسمشرعلي عبدالله صالح له له لری کېدو ته اړ شوخوواک يې دلويديځ اوعربوشاهانودخوښې سره سم خپل مرستيال عبدربه منصورهادي ته وسپارلوچې هدف ترې دامريکاپلوې ادارې واک ته طول ورکول وونوځکه په ولس کې په دې بدلون ډېره ناهيلي رامنځته شوه؛ نو دا اداره چې دتېرې ادارې نه هم زياته دفسادنه ډکه او دولس حمايت نه دبې برختوب له امله يوه کمزورې اداره وه حوثي قبيلې ددې ادارې دکمزورۍ نه په استفادې دتېرکال په اگست کې ددولت پر ضد پاڅون وکړ او په لږ وخت کې دپاڅون دومره قوي شوچې په ستمبرکې دصنعاء اودوه نوروښارونوپه نيولو توانېدل.

يمن چې په شمالي او جنوبي دوه برخو ويشل شوي دی په جنوبي برخې کې يې دحوثي قبيلې سره تړاو لرونکوزيدي شيعه گانو اکثريت دی؛ خو په ټوله کې دوی ايله دهېواد

۳۰ سلنه تشکيلوي؛ دهمدې جنوبي يمن دحوثي قبيلې زيدي شيعه گانو ۲۰۱۴م کال د اگست مياشتې په منځ کې ددولت پر ضد پاڅون وکړ، ددې پاڅون مشري دحوثي قبيلې يو ځوان مشر عبدالملک الحوثي کوله او پيل يې دعمران ولسوالۍ څخه شوی و؛ ددولت پر ضد دلار يون لپاره ترټولو ږومبۍ غونډه چې په همدې ولسوالۍ کې جوړه شوې وه ورته په وينا کې عبدالملک الحوثي وويل: ددولت تبديلي او دقيمتۍ او بۍ کارۍ له منځه وړل زموږ دوه سترې غوښتنې دي.

په پيل کې دولت ددوی په غوښتنو غوږ نه و گرولی ځکه چې گومان نه کېدلو چې دا لاريونونه به دهېواد نورو برخو ته سرايت وکړي او ترپلازميني به راوړسېږي خو چې کله دهېواد دمختلفو سيمو اوسېدونکي ددې لاريونونو سره مل او په لسگونو زره وگړي دهېواد پلازمېنې ته راټول، دپلازمېنې سترې لارې يې ترخپل کنټرول لاندې راوستې او د کورنيوچارو دوزارت په شمول يې يو شمېر دولتي تاسيسات محاصره کړل نو بيا ولسمشر عبدربه منصورالهادي پوه شو چې حالات مخ په خرابېدو دي نو دحوثيانو دواړه غوښتنې يې ومنلې؛ هم يې داقتصادي پرمختگ او بې کارۍ دله منځه وړلو لپاره ځني

گامونه پورته کړل او هم یې اعلان وکړ چې کابینه به ښکته او نوې کابینه به جوړه کړي چې لومړی وزیر به یې محمد مبارک وي او پدې ادارې کې به دټولو سیمو او قبیلو نمایندګي وي.

خو ددولت دا اعلان ځکه بې گټې ثابت شو چې هم محمد مبارک دصدراعظمۍ قبلولو نه انکار وکړ او هم حوثیانو هغه مسترد کړ.

حوثیانو چې دولت کمزوری ولید نو غوښتنې یې لاپسې زیاتې کړې؛ په صنعاء کې خپلو پلویانو ته دوینا پرمهال عبدالملک الحوثي وویل چې اوس زموږ غوښتنه یواځې دکابینې بدلون نه بلکې موږ اوس دجنوبي یمن خپلواکي غواړو.

ولسمشر عبدالربه او نورو سیاسي مشرانو چې کله ددوئ داغوښتنه دقانون خلاف وگڼله او په سختو ټکو یې رد کړه نو حوثي قبیلې چې دحزب لانصار په نوم وسله واله ډله لري او دټبرو ۲۵ کلونو راهیسې فعاله ده دهمدې ډلې په زور یې دصدارت مانۍ او دلومړي وزیر پردفتر هجوم وروړ چې ددولت دامنیتي ځواکونو په دفاعي ډزو کې نږدې ۳۰ تنان ووژل شول او گڼ شمېر ټپیان شول.

دحوثي قبیلې لاریون کونکي چې ترپلازمېنې رارسېدلي او بیا یې دکورنیو چارو وزارت محاصره کړی و،

خبرو اترو ته یې غاړه نه ایښوده او مخ په وړاندې تلل ځکه چې دولت ددوئ پر ضد دوسلې نه کارولو دریځ خپل کړی و خو ددولت دې دفاعي عملیاتواوپه نتیجه کې یې لاریون کونکو ته دمرگ ژوبلې او پېدلو داگټه وکړه چې کله حوثیانو ددولتي ځواکونو له لورې مرگ ژوبله ولیدله نو خبرو اترو ته یې غاړه کېښوده اومذاکرات پیل شول چې دملگرو ملتونو مندوب جمال بن عمرو نومې تن ته یې دمنځګړیتوب چارې وروسپارل شوې؛ مذاکرات څو ځلې دخنډونو نه سره مخامخ شول خو بالاخره داړتیا وړ توکیو دنرخونو په راټیټولو او دادارې په ښکته کولو او دقومي دولت جوړولو دواړه اړخونه سلا او دا هیلې راپیدا شوې چې شاید ددولت ضد لاریونونه تم او په یمن کې دسترو گډوډیو او کورني جنگ درامنځته کېدو مخه ونیول شي خو دا چې دزړه نه دواړه اړخونه مذاکراتو او دمذاکراتو پرېکړو ته ژمن نه وو نو دناکامۍ نښې یې ډېرې ژر راڅرګندې شوې.

اصل خبره دا ده چې یو اړخ هم دملي گټو دساتنې په موخه مذاکراتو ته نه وو تیار شوی بلکې هر لوري دمقابل لوري دکمزوري کېدلو او دمذاکراتو له لارې خپلو موخو ته درسېدلو په تمه مذاکراتو ته غاړه

ایښي وه نو ځکه یو اړخ هم دمذاکراتو نه پس په اخلاص اقدام ونکړ.

دا خو څرګنده خبره ده چې ترڅو دحوثي قبیلې خپل فرد یا یې دخوښې کوم تن دلومړي وزیر په صفت نه وي منل شوی ترهغې حوثیان نه راضي کېږي نو ولسمشر - که رښتیا هم دحوثي قبیلې بغاوت ختمول او دملې ادارې جوړول غوښتای باید ژر یې دا اقدام کړی وای، خو ولسمشر دداسې تن نوم صدراعظمۍ ته وړاندې کړ چې ډېر ژر دحوثیانو له لورې مسترد شو اوترڅنگ یې پخپله بن مبارک هم ددې منصب قبلولو نه انکار کړی او ولسمشر ته یې خپل معذرت وړاندې کړی.

ولسمشر چې دلومړي وزیر په تقرر کې دحوثیانو غوښتنې په پام کې ونه نیولې همدا رنگه یې دقومي ادارې په جوړېدو کې هم دډېر ځنډ نه کار واخست او ترننه یې پدې اړه کوم اقدام ونکړ.

ددولت ترڅنگ ددولت مخالفین هم په خپلو خبرو ندي ولاړ؛ سره له دې چې دمذاکراتو خبره رامنځته شوی وه خو بیا یې هم وسلې په ځمکه نه کېښودې او نه یې هم ددولتي تاسیساتو دمحاصرو او نیولو لړۍ ودروله اونه هم دپلازمېنې پرېښودلو ته تیار شول

دسولې دتړون نه دوه ورځې پس په پلازمېنې صنعاء کې دحوثيانو په لاريون کې يوپه بل پسې دوه چاودنې وشوې چې پکې له ۷۰ زيات تنان مړه او له ۲ سوه نه زيات ټپيان شول؛ ددې دواړو حملو مسئوليت چې القاعده په غاړه واخستلو نو سره له دې چې حوثيانو دتړون ماتول اعلان نکړل خو په عمل کې يې ټول هغه څه وکړل چې له امله يې تړون بې معنی او په هيواد کې دشام په څېر دستر داخلي جنگ خطر مخ په ډېرېدو شو.

حوثي باغيانو الحديده نومې ساحلي ښار هم قبضه کړ؛ پدې ښار کې دسمندري ځواکونو يوه اډه، يو هوائي ډگر او دالحديده بندر هم دوي ترخپلې قبضې لاندې راوست.

دبحراحمر په څنډه پروت الحديده ښار ددې ترڅنگ چې ديمن په سترو ښارونو کې شمېرل کېږي ډېر ستر ستراتيژيک اهميت هم لري؛ دنفوسو شمېر يې ۲ ميليونو ته رسېږي؛ دلته دهوائي ډگر او دسمندري ځواکونو ستره اډه شتون لري؛ دسعودي عربستان سرحد ته ډېر څېرمه پروت دی او بندر يې دعدن دبندر نه پس ترټولو ستر بندر دی.

حوثي باغيانو دا ښار په ډېرې اسانۍ ونيولو او پر ضد يې دفوځ يا دښار د اوسېدونکو له لورې هيڅ

مقاومت ونه شو ځکه چې ولسمشر- عبدالربه امر کړی و چې دحوثيانو پر ضد دې ولس او فوځ دوسلوال مقاومت نه ډډه وکړي.

همدې دمقاومت نه شتون حوثيان ډېر زړور کړيدي نو ځکه يې دالحديده دنيولو نه پس اعلان وکړ چې ډېر ژر به مخ په وړاندې ولاړ شي؛ ددې اعلان نه پس يې دسعودي عربستان دسرحد پرلور پرمختگ پيل او دسعودي عربستان پولې ته څېرمه حرض نومې سرحدي عسکري مرکز يې په ډېرې اسانۍ له فوځي ځواکونو نه ونيو لو.

دالحديده دنيولوسره يوځای دخليجي هيوادونو او منځني ختيځ دچارو پوهانو ويلي دي چې الحديده ته دحوثيانو دتوجو او دبحراحمر دبنديرونو دنيولو دهڅو نه داسې ښکاري چې دسرنجول شوي پلان او دوي ته دورکړل شوي پروگرام له مخې حوثي باغيان غواړي چې دبين المللي تجارت خو راډېره مهمه سمندري لار باب المندب هم ترخپلې قبضې لاندې راولي.

په باب المندب دحوثيانو دقبضې راتلل ايران ته ډېره ستره گټه رسوي نو ځکه زياتره شنونکي وايي چې دحوثيانو وروستني اقدامات ددوي په خپلې ارادې نه بلکې دایران په لمسون او

دايران له لورې دورکړل شوي پروگرام له مخې شوي.

ديمن دولت خو دڅو کلونو راهيسې وائې چې ايران حوثي قبيله ددولت پر ضد پاڅون ته هڅوي او غواړي چې ديمن اداره ړنگه او پرځای يې حوثيان واک ته ورسېږي ترڅو ايران پدې هېواد کې دخپلې خوښې حکومت له لارې په سيمې کې خپل نفوذ زيات او بې شميره سترې مادي گټې ترلاسه کړي.

ديمن دولت دا هم ويلي و چې دولسمشر- له لورې صدراعظمۍ ته نومول شوی بن مبارک حوثيانو نه بلکې ايران مسترد کړ.

اوس چې حوثيانو صنعاء قبضه کړه پرايران نيوکې کېږي چې ددې هرڅه شاته يې لاس دی؛ ايران داتورو نه ردکړيدي خو په تېرو وختونو کې تهران ښه په ښکاره ديمن دتجزیې او په جنوبي يمن کې دحوثيانو دخپلواک دولت جوړېدلو حمايت کړیدی.

څه وایم چې دحوثي شيعه گانو نه دايران له حمايت نه هم انکار نه شي کېدای خو يواځې دايران په ډاډ حوثيانو دومره ستر او خطرناک اقدامات نه شول کولای کوم يې چې وکړل؛ دحوثيانو سره اصل ډاډ دامريکا دی؛ دافغانستان او عراق په شمول چې

امريکا داسلامي نړۍ په هرې برخې يرغل کړيدی نونه يواځې داچې شيعه گانوې پرضد وسله نده راپورته کړی بلکه د امريکا سره اوږه په اوږه ودرېدلي هم دي چې دې کار امريکاته د اېښام ورکړيدی چې گټې يې يواځې د شيعه گانو واک ته درسولوپه صورت کې خوندي پاتې کېدای شي نوځکه اوس په عربي نړۍ کې ټولې نېسې داسې ښکاري چې امريکا پر عربي نړۍ څومره چې کېدای شي د شيعه گانو مسلط کول غواړي؛ نو دلته به هم رومبې د اکوېنېس وکړي چې حوثي شيعه گان واک ته ورسوي خودا کار به ورته ځکه اسان نه وي چې د حوثيانو فيصدي پدې هېواد کې له ۳۰ نه اوږې نودوهم پړاو کې به يې هڅې دا وي چې دهېواد د زېرمو غني جنوبي اوشرقي برخو د جدا کولو او پکې د حوثيانو دولت جوړولو ته لار برابره کړي .

شايد خلکو سره به داسوالونه پيدا کېږي چې حوثيان که ايران ته وفادار وي نو تر شا يې د امريکا لاس څرنگه کېدای شي او په وجود کې يې د امريکا گټې څرنگه خوندي کېدای شي ؟

خودا سوالونه ځکه د توجو وړندي چې د ضروري نده چې هرځای کې دې د ايران او امريکا گټې په ټکر وي ؛ لکه په عراق کې چې د دواړو گټې په ټکر کې

نه وي اوصدام حسين د دواړو شريک دښمن و او دواړو يې په له منځه تللو کې خپلې گټې ليدلې نو په عراق کې د يو بل معاونين وو ؛ دلته هم چې القاعده دواړه خپل مشترک دښمن گڼي او حوثيان تر القاعدې غوره بولي نو يوبه د بل معاونت کوي ، نه مخالفت .

د سي آي اي يولو وړ رتبـــه افسر مايکل ويکرز ښه په روښانو ټکوويلي دي چې تېر کال امريکا د حوثي ډلې سره روابط جوړ کړل او ورته يې د مرستو اطمينان ورکړ؛ هغه زياتوي چې حوثي ډله اوس په منځني ختيځ او خصوصاً يمن کې د القاعده پرضد جنگ کې د امريکا له مهمو اتحاديانو څخه ده ؛ د امريکا او حوثيانو ترمنځ پټ تړون شويدي ؛ امريکا ته د وفادارۍ په عوض کې امريکا حوثيانو سره هم استخباراتي معلومات شريکوي او هم ورسره مرستې کوي ؛ تېر کال په جون کې پر صنعاء د حوثيانو قبضه د امريکا او حوثيانو ترمنځ د جوړ شوي گډ پلان په نتيجه کې رامنځته شوې وه .

مشهورې عربي رسنۍ الجزيره په خپلې ويب پاڼې کې ليکلي دي چې په يمن کې جنگ او گډوډي د امريکا دمفاداتو زېږنده ده ؛ پينځه گون يمن په شمالي ، جنوبي اوشرقي ۳ برخو وېشل غواړي ؛ امريکا د عراق په څېر د يمن

پر تېلو د قبضې لپاره هم فوځونه راوستل غواړي چې داستقبال لپاره يې حوثيان تيارناست دي .

دا چې د علي عبدالله صالح رژيم يو بې نظمه رژيم و ، امنيتي ادارې يې کمزورې وې ، زياتره وختونه به پکې د قبائلو ترمنځ جنگونه وو او تريو حده پکې فرقه يزې شخړې هم روانې وې نو يمن د القاعده د پناه او ودې لپاره ډېر په زړه پورې هېواد گرځېدلی و ، القاعدې په ۲۰۰۰م کې په يمن کې سر راپورته کړ او تر ۲۰۱۰م پورې يې دلته خپلې رېښې ښه مضبوطې کړې د سعودي عربستان او يمن ترمنځ غرنۍ سيمې د القاعده لپاره ډېر خوندي پناه ځای دی او همدلته گڼ روزنيز مرکزونه لري ، په ۲۰۱۱م کې چې په يمن کې شورش سر راپورته کړ نو القاعدې د گورنري په شمول ځنې سيمې تر خپل کنترول لاندې راوستې او پکې يې خپل امارت هم اعلان کړ ؛ وروسته يې بيا په جنوب ختيځو برخو کې خوځښت زور واخست چې دولت يې د ډېرو مشکلاتو سره مخامخ کړ ؛ القاعدې په ۲۰۰۰م کې يو ايس ايس کول سمندري بېړۍ باندې او په ۲۰۰۸م کې په يمن کې د امريکا په سفارت حملې کړې وې ؛ ۲۰۰۹م کې يې ډيټرايټ ته په تلونکي يوهوایې طيارې هم د حملې کولو هڅې کړې وې ؛ د امريکا بې پيلوټه الوتکو دلته گڼ

بريدونه هم کړيدي چې پکې مجاهدينو ته ځاني تلفات هم اوښتي دي خو چې مجاهدينو دې سيمې ته د جاسوسانو دراتلو مخه نيولې ده نو دلته د امريکا د بې پيلوټه الوتکو په بريدونو کې قيادت ته لوی زيان ندي رسېدلی؛ امريکا دلته يواځې دانورالعولقي په وژلو توانېدلی ده؛ د القاعدې د خپلو لپاره امريکا ديمن دولت سره هم فوځي مرستې کوي چې ديمن دولت هم د القاعدې پر ضد جنگ اعلان کړيدی خو د القاعده او ديمن د دولت ترمنځ تراوسه کوم لوی جنگ ندي رامنځته شوی.

امريکا پدې تازه ورځو کې د القاعده د مشرانو د سرونو قيمتونه اعلان کړل او هغه چاته يې د ۴۵ ميليونه ډالرو انعام ورکولو ژمنه وکړه څوک چې د القاعده د مشرانو په باره کې امريکا ته خبر ورکړي.

نوپه همدې ورځو کې چې حوثيانو د القاعدې پر ضد د جنگ ډگر گرم کړيدی د حوثيانو پر ضد په سنيانو کې هم نفرت ډېر په تېزۍ وده مومي؛ دهېواد په جنوب کې چې حوثيان ځواکمن دي همدلته القاعده د سني قبایلو د پراخ حمايت نه برخمنه ده او القاعدې ويلي دي چې حوثي باغيان د امريکا په حکم راوتلي او د همدې امريکا د گټو لپاره جنگېري نو د حوثي

باغيانو د پرمختگ مخه که نيسې همدا ديمن ځواکمنه القاعده به يې نيسې.

القاعده چې اوس د حوثيانو په مقابل کې د جنگ ډگر ته راوتې ده، په باره کې يې تمه هم دا ده چې د حوثيانو د پرمختگ مخه به ونيسي. خو دا کار به ديمن د ولس لپاره له ځانه سره ښه زېري ونلري؛ پدې سره به يمن کې فرقه يزې شخړې زور واخلي؛ دلته به

هم سوريې ته ورته فضا قائمه شي او يمن به په شمالي؛ جنوبي او شرقي ۳ برخو دويش د ډېر جدې گواښ سره مخامخ شي؛ يمن ته دا ټول خطرونه يقيناً متوجې دي خو متأسفانه په ټولې اسلامي نړۍ کې دومره څوک نشته چې دمخنيوي لپاره يې مناسب اقدام وکړي.

د برتانيې په لارو کوڅو کې

د برتانيې په لارو کوڅو کې ۲۵٪ سواليگري هغه پخواني برتانوي عسکر دي چې په افغانستان او عراق کې له خپل پوځي ماموريت څخه وروسته هيواد ته راستانه شوي دي.

دغه عسکر د شپې لخوا د برتانيې په سړکونو، پارکونو او هديرو کې تر شنه اسمان لاندې په سړه ځمکه پراته وي.

کله چې کوم خبريال له دغو عسکرو څخه غوښتنه وکړي چې په افغانستان او عراق کې د خپل پوځي ماموريت په اړه څرگندونې وکړي، نو په داسې حال کې خپلې خاطرې او کيسې بيانوي چې ستوني يې له ژړا ډک او له سترگو يې اوښکې بهيري. په دوی کې داسې عسکر هم پيدا کېږي چې يو وخت په پوځ کې لوړ پوړي افسران وه، خو اوس په مخدره موادو روږدي او څوک ترې دا پوښتنه هم نه کوي چې دودۍ يې خوړلې او که نه.

آرون چې پنځوس کاله عمر لري، د برتانيې د پلي ځواکونو عسکر وه، او اووه کاله يې د افغانستان په مختلفو سيمو کې پوځي ماموريت سرته رسولی، خو اوس د لندن د جنوبي څنډې د «هوف» په سيمه کې د يو گڼ سړک پر غاړه ناست دی او گدايي کوي.

آرون د الجزيرې خبريال ته ويلي چې قصدا غواړي په پوځي جامه کې گدايي وکړي ترڅو خلک يې وپيژني چې پخوانی برتانوی عسکر دی، خو زياته کړې يې ده چې تر اوسه يې له هيڅ حکومتي جهت څخه مرسته او کومک نه دی ترلاسه کړی. د لندن په لارو، کوڅو او پارکونو کې د دغو عسکرو له ډلې څخه ډيرو گدايي گرو په سختې يخۍ کې د تودو جامو د نشتون له امله خپل ژوند هم له لاسه ورکړی.

هغه عسکر چې په اصطلاح له تروريزم سره د مبارزې، ديموکراسۍ، بشري حقوقو او د خپلو هيوادونو له عليا مصالحو څخه د دفاع په شعارونو غوښتل شوي او په افغانستان او عراق کې يې گڼ مسلمانان بې کوره، شهيدان او په خپلو وينو کې ولېږل، اوس په خپل هيواد کې سرپناه نه لري.

د سولې په اعلانونو کې د جگړې او نفرت پیغام

جالب اړخ دا دی چې ځینې زیور کسان په کې د دینې عالمانو په نوم را بنسکاره کیږي. دوی د دین له اړخه خبرې کوي، خو دین هغسې تفسیروي چې امریکایي گټې ورسره خوندي شي. دوی په پوره سپین سترگۍ د ایتونو او احادیثو ناسمې معناوې او تعبیرونه وړاندې کوي. کله د قران کریم د یو ایت یوه برخه داسې راځلې چې مفهوم او معنی یې ورسره تغیر کیږي. ایتونه او احادیث نیمایي را اخلې او یا یې هم ناسم تعبیروي. د دوی بل ناوړه کار دا دی چې دوی د عباداتو په برخه کې او یا هم د کورنۍ ژوند د تنظیم په برخه کې راغلی... حدیث او ایت سیاسي برخې ته وړي او هلته یې هغسې تعبیروي چې د امریکا سفارت ترې غوښتنه کړې وي. په داسې حلا کې چې په هماغه موضوع کې ډېر روښانه احادیث او ایتونه شته او په اسانۍ سره په هغو رصیحو او روښانه نصوصو د دوی دغه استدلال ردېدای شي.

دغه دین پلرونکي د څو امریکایي ډالرو لپاره د قران ایتونه تحریفوي او غواړي د خلکو په سترگو کې خاورې وشیندي. خو اوس خلک پوهیږي، کله چې د قران کریم ایت راشي او یا هم حدیث وویل شي او بیا پسې وویل شي چې دا یو سوداگریز اعلان وو، نو خلک خپله پوهیږي چې دا څه لوبه ده. د قران کریم له ایت او حدیث څخه سوداگریز اعلان جوړل خپله همدا بنسټي چې دلته سوداگریزه معامله ده، نه د کوم دیني مسئلې وضاحت. دغه تش په نوم عالمان د خدای په دین ډېره ناوړه سوداګري کوي، خو دوی باید پوه شي چې له یوه اړخه یې دغه سودا په ولس کې اخیستونکي نه لري او له بله اړخه د خدای له هغه شدید عذاب سره مخ کېدونکي دي چې له دې وړاندې قومونه هم د کلام د تحریف د هڅې له امله ورسره مخ شوي وو.

په افغانستان کې غېږېږي او تصویري رسنۍ د سولې په نوم ځینې پیغامونه خپروي. دوی په دغو پیغامونو کې له طالبانو غواړي چې وسله پر ځمکه کیږدي او په اصطلاح له دولت سره یو ځای شي ددغو اعلانونو سرچینه معلومه نه وي. اورېدونکي او لېدونکي نه پوهیږي چې دغه اعلانونه د چا له خوا کیږي. د معمول خلاف د اعلان په پای کې دا نه واضح کیږي چې اعلان کوونکي څوک دي؟ کابل دولت، د امریکا سفارت، د برېتانییا سفارت، بهرني ځواکونه، د سولې شورا او یا هم کوم بل ارګان؟ خو د اعلانونو په پای کې یوازې دومره ویل کیږي چې دا یو سوداگریز اعلان وو.

دغه اعلانونه ډېر حیرانوونکي دي. په ظاهره اعلانونه د سولې لپاره کیږي، خو اعلان له ځان سره د کابل دولت او بهرنیو ځواکونو د مخالفینو دریځ ټنګوي. هغه په خپل اند غېږ اسلامي او د افغانستان پر ضد ګڼي.

دوی که څه هم اعلان د سولې لپاره کوي، خو دغه اعلان وسله وال او ان عامو خلکو ته د جگړې، نفرت او د دولت پر ضد د جگړې انګېزه ورکوي. د اعلانونو د سرچینو له نامعلومو ادرسونو نه خلک پوهیږي چې دا اعلانونو د بهرنیو ځواکونو، سفارتونو او USAUD له خوا رسنیو ته ورکول کیږي او رسنۍ یې د پیسو په بدل کې د سوداګریزو اعلانونو په نوم خپروي. د اعلان له ژبې، دریځ او پیغام څخه بنسټګاري چې دا اعلانونه څوک ورکوي. له دغو اعلانونو په اسانۍ سره د بهرنيانو او کابل د سولې هڅې معلومېدلی شي.

له همدې اعلانونو قضاوت کېدلی شي چې دوی د سولې په نوم څه غواړي او په سوله کې دوی څومره رښتیني دي. ددې اعلانونو بل

سیاست یک بام

و دو هوای آمریکایی ها

حبیب الله یوسفزی

و دفاعی نیروهای آمریکایی را بسنجد و راجع به چگونگی، کیفیت و کمیت خنثی سازی فعالیت های مجاهدان در ولایت قندهار و سایر ولایات افغانستان معلومات لازم را به دست آورده و با سران نظامی پنتاگون شریک بسازد. عجب است از سیاست های عجیب و غریب آمریکا؟!

سیاست یک بام و دو هوا که می گویند همین است که از یکطرف در رسانه ها جار بزنند صلح در افغانستان نزدیک است و از یکطرف مدام به دنبال تغییر استراتژی باشند؛ چنانکه چند سال پیش می گفتند ۲۰۱۴ آخرین سال تجاوزشان است و اکنون می گویند ۲۰۱۶ و ... گویا آمریکایی ها فکر می کنند که با اتخاذ این نوع سیاست های ضد و نقیض می توانند بیشتر از این، ملت بیدار افغانستان را فریب بدهند و یا اینکه می توانند روحیه مجاهدان را تضعیف نمایند یا افکار عامه را نسبت به مجاهدان بدبین بسازند و یا اینکه به بقایای عساکر شکست خورده خویش و نیروهای افسرده حال اجیر خود روحیه بدهند اما که خوشبختانه آمریکا به هیچ کدام از این مقاصد شوم خود نخواهد رسید و مثل همیشه و بلکه بدتر ناکام و نامراد خواهد ماند.

در حالیکه آمریکا از صلح حرف می زند و اداره دست نشانده و فاقد صلاحیت آن در کابل نیز به طبع چند روزی می شود این موضوع را محور گفتگوهای اولیه سیاسی خود در رسانه ها قرار داده و خود را پیام آوران صلح در افغانستان

این روزها شاید کلمه "صلح" بیشترین کلمه ای باشد که در گفتارهای سیاسی سیاسیون اداره کابل و خارجی به تکرار گرفته می شود. همه از صلح می گویند و گویا قرار است از این کلمه زیبا نیز استفاده ابزاری بشود، همانگونه که در چند سال اخیر توسط اشغالگران و زیر مجموعه های آنها این کار صورت گرفته است و گویا قصد دارند با استفاده از این کلمه زیبا کمک کنند تا جنایتکاران بین المللی بیشتر از گذشته به خواسته های نامشروع و ناحق خود برسند. چون همان های که از صلح حرف می زنند بیشتر از هر کسی بنیاد صلح را در وطن تخریب کرده و می کنند.

همانها که صلح صلح می کنند، در عمل از همه بیشتر از این کلمه نفرت دارند، آنها که به نام صلح نان می خورند و آنهایی که به نام صلح میلیون ها دالر را بی جا و بی مورد به مصرف می رسانند در اصل نه اینکه مجاری صلح در وطن را تعقیب نمی کنند که حتی در برابر تحقق این رویای شیرین هموطنان عزیز ما موانع شدید ایجاد می کنند و چنان بین قول و عمل شان فاصله است که قابل مقایسه نیست!

آمریکا از یکطرف به رسانه ها خط می دهد که صلح افغانستان را در نشرات خود برجسته نمایند و افکار عمومی را تا می توانند با این کلمه رویایی مشغول بسازند؛ اما در عین حال وزیر دفاع خود را به افغانستان می فرستد تا زیربناهای تداوم اشغال خاک افغانستان را مستقیم زیر نظر گرفته و قوای هوایی

معرفی می کنند؛ کسی نیست که از اینها بپرسد که اگر واقعا طالب صلح در افغانستان هستند؛ پس چرا به خواسته های به حق و به جای ملت نجیب و آزادیخواه وطن گوش فرا نمی دهند، چرا این به اصطلاح پیام آوران صلح به خواسته های اصلی و آرزوهای حقیقی تک تک افغانها ی باغیرت که همانا آزادی بی قید و شرط وطن، خاتمه اشغال، بازگرداندن عزت، استقلال و حاکمیت نظام اسلامی اند هیچ اعتنایی نمی کنند؟

آیا مگر ممکن است که صلح با زور و استبداد دشمنان دین و سر زمین افغانستان به وجود بیاید؟

مگر صلح با گدایی به دست می آید و آیا مگر ممکن است بخاطر صلح ارزشهای دینی و ملی افغانستان ها نادیده گرفته شوند؟ آیا زیر بمباردمان های شبانه و حملات طیاره های غول پیکر و بمب افک های مهیب و مخرب امریکا و ناتو، افغان ها می توانند امید صلح و آرامش را در وطن خود داشته باشند؟ آیا با تاکید مصرانه اداره دست نشاندۀ کابل به حضور اشغالگرانه امریکا و غرب متجاوز و امضای پیمان های شوم وطن فروشی، صلح در افغانستان می تواند بیاید؟

اصلا آیا با تداوم اشغال و تحقیر عزت نفس و نادیده گرفتن غیرت افغانستان ها و فرهنگ بیگانه ستیزی این ملت قهرمان جای سخن گفتن از صلح و عملی کردن این آرزوی آحاد ملت شریف باقی می ماند؟

به درستی که آنچه از سیاست های مغرضانه امریکا معلوم می شود؛ امریکا نه اینکه به دنبال صلح در افغانستان و خاورمیانه نیست بلکه خود بزرگترین مانع و چالش در راه ایجاد صلح می باشد و آنگونه که از تناقض گفتار و کردار امریکا پیداست، آن کشور چنان صلحی در افغانستان می خواهد که منافعش در خطر واقع نشود و یا حداقل جنگ افغانستان به شکلی وانمود شود که شکست امریکا و شرکای آن تلقی نگردد و یا به عبارت خیلی ساده صلح امریکا یعنی تداوم اشغال و غلامی افغانستان و گر نه مگر برای امریکا شرایط صلح افغانستان ها معلوم نیست، اصلا امریکا چگونه می شود خود را پیام آور و منادی صلح معرفی کند در حالیکه او خود با تجاوز

آشکار و نقض قوانین بدیهی منشور ملل متحد در سال ۲۰۰۱ باعث آشوب و ناهنجاری در افغانستان گردید و در طول قریب به چهارده سال، بسیاری از افغانستان ها را به کشتن داد و وحشیانه و ددمنشانۀ، خانه بسیاری از افغانستان ها را بر سرشان خراب کرد و باعث بروز کشت و کشتار در وطن عزیز گشت، مگر در مدت چهارده سال افغانستان های باغیرت و با شهامت جز بخاطر عزت و استقلال که همان صلح و آرامش واقعی است، رزمیدند و آیا مگر مجاهدان چیزی فراتر از حقوق برحق و شناخته شده خود در چوکات پذیرفته شده همه ملل دنیا خواسته اند؟

دشمن چگونه می تواند از یکطرف منادی صلح باشد و از طرف دیگر بر تداوم اشغال تاکید ورزیده و تنور جنگ و خونریزی را داغ تر از هر زمان دیگری نگاه دارد؟!

آمریکا و شرکای بین المللی آن و همینطور کسانی که در افغانستان از آنها دستور می گیرند باید تا حالا دانسته باشند که ملت غیور افغانستان هیچگاهی صلح تحت اشغال امریکا را به صلح واقعی تعبیر کرده نمی توانند و غیرت شان با اینچنین سیاست های غلام صفتانۀ سازگار نیست، آنان ظلم و وحشت، بربریت و دهشت افکنی امریکایی ها را هیچ گاهی به چشم صلح نمی بینند، ملت نجیب افغانستان، فساد و وطن فروشی، غدر و خیانت به آرمان پاک شهدا، از موضع ضعف سخن گفتن و اظهار احتیاجی و وابستگی به دنیای با منت خارجی ها را هرگز صلح نمی گویند و نه هم زیر چتر چنین مصادیق زشت و نا زیبا آرزوی برآورده شدن صلح در کشور را دارند اما اگر کسانی واقعا خواهان صلح و آرامش افغانستان اند پس باید به خواسته های اصلی ملت بزرگ افغانستان گوش فرا داده و به درد واقعی افغانستانی ها واقف شوند و از ملت قهرمان افغانستان انتظار کاری را داشته باشند که در شان آن ملت بزرگ و تاریخ سرشار از حماسه های شان باشد.

به امید تحقق صلح و آرامش حقیقی برای تک تک هموطنان مظلوم

دمهاجرينو له کړولو څوک خوند اخلي !!

خليل - عزم

متاثره کړي او له خطراتو سره لاس اوگريوان دي ، نو بې کچي مالي اوپوځي کمک يې هم ورسره کاوه
په هرصورت ، دا اوږدې اودتيروخت خبري اوتاريخي پړاوونه دي ، چې سپړل يې کومه گټه نلري او نه کوم درد دواکولاي شي .

اصلي خبره په پاکستان کې دافغان مهاجرينوده ، کوم افغانان چې په پاکستان کې دمگړي مېشت دوي عمدتا هغه وگړي دي ، چې له ډيرې بدې ورځې او انتهايي مجبوريته نه هلته تللي او کلونه کلونه پاته دي ، په دې معنا چې ياد مظلوم وگړي د هغو جگړو اویرغلونو له ويرې يې پناه وروړي چې دنړۍ زبرځواکونو او دهغوي گوداگانودتيرو ۲۵ کلونوپه اوږدو کې په افغان ټاټوبي ترسره کړي او په ميلونو بې وسه افغانان يې دپټه مجبورکړي چې خپلې کورنۍ ، جونگړي او کورونه پرېږدي .

همدغه علت دي چې نه نړۍ او نه هم دکابل بيلابيلو رژيمونو دافغان مهاجرينو بيرته تگ اوياد دهغوي دژوند دھوسايي او سوكالي لپاره دتيرو دريو لسيزو په اوږدو کې هيڅ ونکړل ، نه يې دهغوي دروزگار پوښتنه وکړه ، نه يې دنوي نسل دښووني اوروزني غم وخوړ اونه يې هم ددې خبري پلټنه

پاکستان اوايران دافغانستان هغه دوه گاونډي هيوادونه دي ، چې ميلونونو افغانانوته يې په ډيرسخت اواړين وخت خپله داستوگني غيږه په پوره صميمت اواسلامي همدردي پرانيسته او دهمدغواونډيو هيوادونو مرسته اوهمدردي وه چې مجاهدينودسره ښکيلاک او کمونيستي رژيم په مقابل کې نيږدې يوه نيمه لسيزه رساواپاشامته معرکه پرمخ بوتله اوپه پای کې الله تعالی تاريخي بری هم دمجاهدينو نصيب وگرځاوه .

په دې خبره کې هم شک نه وو چې دسره ښکيلاک هدف تنها افغانستان هضمول نه وو ، بلکې دگاونډيو لاندې کول او په خاص ډول دپاکستان نيول او دهندسمندرگي ته خان رسول يې خاص ارمان وو .

دتير جهاد مهال زیدخله څيري په دې عقیده دي چې پاکستان په دفاعي اومعاشي لحاظ چې څومره پيشرفت وکړ ، په هغو کې دافغان جهاد رول او اثرروښانه دي ، ځکه دغربي او اسلامي نړۍ مخ اورجحان هغه وخت پاکستان ته رامات اوواوښت چې له افغان مجاهدينو سره پاکستان اوږه پراوږه ودرید ، همدغه وجه وه چې نړۍ دپاکستان په لاس له افغان جهاد سره مرسته کوله ، په هغه برسیره ، غرب او عربي دنيا له پاکستان سره ددې لپاره چې افغان جگړي نوموړي هيواد

وکره چې له افغان مهاجرینوسره دکوربه هیواد چال چلند څه ډول دي .

په خاص ډول له تیرو ۱۴ کلونو راهیسي چې افغانستان ته ملیاردونو ډالر راغلل ، په حساب یو ملیون ډالر هم دغه محروم قشر ته چا خانگري او مختص نکړل ، سره لدې چې دکډوالو په نامه دکابل دولت لوي وزارت او په هرولایت کې مستقل ریاستونه لري او هم په نړیوال میدان کې UNHCR اونورې شمیره سازمانونه هم موجود دي ، خو دافغان کډوالو په حق دوي هېڅ برنامه نه درلوده اونه یې لري ، صرف دیوه شعار تربریده دافغان کډوالو دبیرته ستیدني نومونه اخلي او په همدې پلمه لوي فنډونه او بودیجې هضموي .

گاونډي هیوادونه هم دافغان مهاجرینو له دغه دربدره اوبې سرنوشته حالت څخه گټه پورته کوي او حتي دیوې سیاسي حربي په توگه ترینه استفاده کوي ، په دې تعبیر چې کله گاونډي هیوادونه اړتیا وويني ترڅو په کابل یو نوعه فشار وارد کړي ، نو سمدلاسه دافغان مهاجرینو په ځورولو لاس پوري کړي او داتبلیغات پیل کړي چې افغان مهاجر په دوي نور شدید بوج دي ، شتون یې دهغوي په معشیت اوامنیت بد اثرات لرلي او غواړي چې ژر ترژره هغوي له خپلې خاوري وباسي .

داچې په رښتیا هم افغان مهاجر و کوربنو ته اقتصادي اوامنيتي ستونزي جوړي کړي ، دا اړدو بحث او ژوره څېړنه غواړي ، خو څومره چې له ظاهره ښکاري ، افغان مهاجرین ددې لپاره چې ارام ژوند ولري ، هیڅکله دپته زړه نه ښه کوي چې جرمونو ته لاس اوږد کړي ، که په زرو تنو کې څوک دا زیاتي وکړي ، هغه په هېڅ معنا دتولو مهاجرینو استاخیټوب نشي کولای .

بله خبره داده چې دافغان مهاجرینو څو نسله په پاکستان کې وپایدل هلته یې تعلیم حاصل کړ ، دهغه هیواد

په قوانینو او اصولو وپوهیدل ، نو هغوي څه اړتیا لري چې خپل ارام ژوند نارامه او په لوي لاس خانته مشکلات پیداکړي .

همدارنگه افغانان په پاکستان کې داسې ندي چې لاس ترزني ناست دي او تیاره اوپخه مړۍ یې خلک په خوله کې ورکوي ، بلکې هغوي سخت تکلیف باسي او د لاس دتټاکو په مټ خپل اهل اوعیال ته نفقه گټي. یعنی مهاجرو ته دمهاجر په صفت هېڅ داسې کوم سهولت نشته چې یا نړیوالو موسسو ، یا دکابل دولت اویا خپله پاکستان ورته دکار او روزگار ، تعلیم اوصحت په برخه کې بنیادي اسانتیاوي برابرې کړي وي .

خوپه هغه سربیره چې افغان مهاجر دسیاسي لوبو ښکار گرځي اووخت په وخت یې په تاو کې کږېږي ، نو فکرکوو چې داددغه دربدره اوبې سرپوښه پرگونپه حق کې لوي زیاتي او له ټولو انساني نورمونو څخه خلاف کار دي.

په دې ورستیو کې دپاکستان دخیرپښتونخوا ایالت په یومکتب کې ډیره بده پیښه رامنځته شوه ، چې په ترڅ یې له ۲ سوو زیات زدکونکي په خورا بیدردي ووژل شول ، چې پره یې دپاکستان دتحریک طالبان ډلې په غاړه واخیسته ، ویل کیږي چې دنوموړې ډلې مشر ، ملافضل الله په افغانستان کې اوسي .

افغانان له لویه سره اوافغان مهاجرین په خانگري ډول په نوموړې پیښي دزړه له تله غمجن او تراوسه پرې افسوس ښکاره کوي ، خو متاسفانه چې دخیرپښتونخوا ایالت دنوموړي پیښي په تاوو او غبرگون کې تربل هرچا زیات خپل زړه په افغان مهاجرینو تش کړ او ډنډه یې ورپسي راواخیسته چې دوي به ارومرو له پاکستان څخه ووځي !!

ویل کیږي چې تراوسه په زرگونو افغانان دپولیسو دچاپو په ترڅ کې نیول شوي او دجیل له کافي ورځو تیروولو ورسته په

تورخم اړول شوي، همدارنگه په زرگونه کورنۍ ديوه جدي حکم له مخي اړايستل شوي چې په دې سره اوکړونکي ژمي کې افغانستان ته واوړي ، په داسې حال کې چې ډاکټرو کورنيو سره دلاري دتگ لگښت اوکړايه هم نشته او هره کورنۍ داوايي چې په قرض او چنده يې لاری کړايه کړي .

دلته په افغانستان کې هم نه ددولت اونه دموستاتو له لوري کومه تابيا اوچمتوالی شته چې لږ ترلږه لس زره افغانۍ هم دکورنۍ په سر ورکړي ترڅو خپلو ويچارو جونگړو ته پرې ځانونه ورسوي .

اوس پوښتنه داده چې که پاکستان ډاکار کوي او افغان مهاجر په وچ زور او زبردستي سره له خپل هيواد څخه شړي او ټول نړيوال قوانين ترېښو لاندې کوي نو دوي پوه شه او خپل کار يې ، شايد دوي ټول جوانب سنجولي وي او نور يې غوښتي وي چې خپل ۲۵ کلن کوربه توب ته دپاي ټکي کيږدي او ددې خبري شايدهيڅ پروا ونلري چې په زوره ويستل شوي مهاجر به له خان سره څه ډول خاطري يوسي !!.

ولې دپوښتني اصلي ټکي دادي چې دادنږۍ ددوهم متفکر ! ضميره اووجدان که فرض کړه وې لري ولې په تحرک نه راځي ، ايا هغه نه وينې چې هره ورځ په سوونه افغانان اوبې اسري کېدي په تورخم په کوم حالت رااړول کيږي ، دوي ديوه دولت صفت دغې تراژيدي ته څه ځواب او چمتوالي لري ؟

ماپه دې برخه کې ډيرسوچ وواهه او دکابل له زیدخله چارواکو او بشري سازمانونو څخه مې ديو لږ زرايعو په مټ پوښتني وکړي چې داشرف غني دولت ولې دافغان مهاجرينو په حالت ځان نه خبروي او په دې برخه کې مناسب اقدام نکوي ؟ اولږ ترلږه کوم لوړپوړي پلاوي دغې موضوع ته نه گماري ؟ .

باور وکړي چې دغو ټولو سرچينو او باخبرو حلقو همدغه يوځواب بيرته راوړي ، چې پاکستان داشرف غني په غوښتنه په افغان مهاجرينو پسي کوتک رااخيستي ، تردې چې تيره مياشت اشرف غني اسلام اباد ته سفر کړي وو ، پاکستاني واکمنو ته يې په صراحت ويلي وو چې ترڅو تاسې داسې فضا برابره نکړي چې په ترڅ کې يې مهاجر بيرته راستانه شي ، زمونږ په ويلو او بلنو هغوي نه راځي .

نه پوهيږو چې داشرف غني مطلب به له افغان مهاجرو څخه هغه افغاني طالبان وي چې دطالبانو له تحريک سره خواخوږي لري ، که بل څه ؟

که خبره همداسې وي ، اشرف غني ځکه تيروتي دي ، چې افغاني طالبان دافغان مهاجرو په منځ کې په وړو کې دمالگي هومره ځاي او شرکت لري ، له بلې خوا دژمي موسم ختميدو ته يوه مياشت پاتي ده ، افغاني طالبان هسي- هم يوه مياشت ورسته داخل ته راځي ، اصلي غم او ناوړين په افغان مهاجرو پسي- ده اوپاکستاني پوليس خوديته نه گوري چې ته طالب يې که عام افغان ټول په جيلونو نښاسي اوپه تورخم يې رااړوي .

که رښتيا هم دافغان مهاجرينو دځورولو ترشاله پاکستاني پوليسو سره داشرف غني خوښه او موافقه وي ، لکه چې همداسې بريشي ، نو بيا څو موضوع روښانه ده ، چې اشرف غني په پاکستان کې دافغان مهاجرينو په وړاندې څه ډول خصومت په زړه کې لري ، داخولا رومبي پړاو دي چې له پاکستان څخه يې افغانان دپوليسو په کوتک دتورخم په پوله په څومره کړاوو راواړول ، داشرف غني دچرسي عسکرو وار او نوبت خو پاته دي ، چې هغوي به له مهاجرينو سره دلته داخل کې کوم ډول چلند اوکينه په پلان اوپام کې لري ؟

د ښځو د ورځې په پلمه

قدرت الله - ل

د بيلگې په ډول په مزار کې نشه يان له ښځو غوړونه پرې کوي، ادارې يې غندي يا شونې ده يو نيم پکې بندي هم شي خو تر اوسه ورته حل لاره نه ده موندل شوې، يا په زوره جنسي تيری، له قانوني سن پرته ودونه او په بدو کې ورکړې اوس هم د هيواد په ډيرو ځايونو کې روان دي، ولې په کابل کې يوازې غندنې کيږي، نن تاسو ولاړ شئ او د مارچ له لومړۍ بيا تر پای پورې درسره حساب ونيسئ، څومره گران بيه هوټلونه به په کرايه شوي وي، څومره پيسې به په دې ورځو لگول شوي وي او يا به څومره پيسې په تبليغاتو، بيلبورډونو او نورو لگول شوي وي خو هيڅوک دا پوښتنه نه کوي چې ددې کړنو گټه به څه وي، زه چې گورم هيڅ ځکه نه يوازې د کابل ښځې د افغانستان د نورو ښځو استازې دي او نه هم نورې ښځې په دې پردي او خرافاتي فرهنگ باور لري.

په افغانستان کې تل افراطيت راج چلولی دی، له سياسته تر مذهب، بيا تر ټولنيزو کړو وړو او پرديو له منلو پورې نن هم همدا افراطيت روان دی، موږ نه شو کولای په کابل کې لس ښځې چې د ځان لپاره د پروژو په موخه ناستې جوړوي د ښځو ريښتونې استازې وبولو، هغې چې د ښځو د حقونو لپاره يې زرهي وسايل اغوستي و دې په ايران کې زده کړې کړي دي، ښه ژوند لري په دې نوم له څو ځايونو معاش اخلي او په همدې زرهي وسايلو يې هم زرگونو ډالر تر لاسه کړي دي او په بهر کې د ژوند لپاره د

په افغانستان کې په تيرو ۱۳ کلونو کې څو کارونه شوي دي. يو د ښځو وزارت او بل د ښځو ورځې او د دوی په نوم د ځينو ادارو جوړيدل او يا هسې رسنيز هياهوۍ اچول، تر ډيره شته نظام دا کړنې په تيرو لسو کلونو کې سترې لاسته راوړنې بولي، په کابل کې د نارينه وو له لورې د ښځو د چادرې له په سرکولو بيا تر زرهي وسايلو اغوستو پورې دا هغه نوې پيښې دي چې په تيرو څو ورځو کې په رسنيو کې ښې گرمې تاوېږي.

نن د مارچ اتمه ده او په ټوله نړۍ کې دې ورځې ته د ښځو ورځ نوم ورکول شوی دی، په نوره نړۍ کې ښځې د خپل هيواد له اصولو سره سم خپل حقوق لري، دا چې دوی له ديني پلوه بيل او اسلامي نړۍ بيله ده په دې باندې بل بحث شونی دی خو په اسلامي نړۍ کې له ښځو سره په روان زياتي کې ستره ستونزه په اسلاميت يا خاوره کې نه بلکه په خرافاتي کړو وړو پورې تړلې ده، او ان ننۍ مبارزې هم خرافاتي دي ځکه له نورو راغلي نومونه په يوه ټولنه کې چې ۹۹ سلنه يې اسلامي وي کومه پايله نه لري.

له ښځو سره کلونه کيږي د زياتي خبرې کيږي د بشري حقونو کميسيون، د بشري حقونو سازمان او د ښځو د حقوقو د دفاع په نوم ادارې يې تشې غندنې يا ستاينې کوي ولې دوی په تيرو ۱۳ کلونو کې د ميليارډونو ډالرو په لگولو سره يوازې په دې نه دي بريالي شوي څو ددې ستونزو اصلي لوري ومومي.

کيس په هڅه کې ده، هغه چې د ښځو په نوم يې چادرې اغوستې دوی هم پروژې کسان دي، له سفارتونو پيسې اخلي، په دفترونو کې کارونه کوي او دوی کوښښ کوي د پردې تر شاه د يوې منحوسې پروژې يوه برخه وي.

تر اوسه نه په ولسي-جرگه کېد ښځو ريښتونې استازي شته، نه هم د بشري حقونو په کميسيون کې، کاش يوه سروې شوې وي، دوه پوښتنې شوې وي: (آيا دموکراتيک او پردې حقوق غواړي؟ که اسلامي او له افغاني ارزښتونو سره سم؟) ددې سروې پايله ډير ژر راوتله به کليو کې به ښځو خپل نظريات ورکړي وي بيا به پاليسي جوړه شوې وي، خو دلته داسې نه کيږي لکه څنگه چې سياستوال اوبو خړوي او ماهيان پکې نيسي- زموږ د حقوقو مدافعين هم همداسې دي، که چيرې ښځو اسلامي حقوق غوښتي وي نو دلته خو په دوی د سفارتونو پروژې دريږي نو دلته دوی کوښښ کوي د اوبو خړولو پاليسي ښه په درز کې وچلوي، د ښځو وزارت تر اوسه هيڅ ډول اجرايوي صلاحيت نه لري يو سمبوليک شی دی خو يوازې د پروژو او ځينو پتلون کړو ښځو لپاره د ځان ښودنې او واک تر لاسه کولو ښه مرکز دی.

کاش په هغو سيمو کې چې دولتي حاکميت دی ښځو ته حق ورکول شوی وي، له ښځو سره تر ټولو ډير زياتی په کابل کې کيږي، بل تر ټولو ډير زياتی په بغلان، تخار او مزار کې چې دولتي حاکميت پکې پياوړی دی کيږي دا زياتی بيا هم د حکومت کار دی، که د ښځو د حقوقو خبرې کيږي ولې په کابل کې په ودونو کې د زرگونو ډالرو د لگښت مخه حکومت نه نيسي، که د ښځو د حقوقو خبره کيږي ولې دولت د يو وکیل د ورور له لوري پر يوې ميرمنې د جنسي تيري پيښه جدي نه څيري، دا ټول هرڅه روښانه دي، دلته انسانيت ته دومره کار نه کيږي لکه څومره چې وحشت ته کيږي.

دوی اوس کوښښ کوي په ننداره ايزو کړنو سره يوازې څو ښځې خوښې کړي، هغه چې د ښځو په برخه کې د لاسته راوړنو خبره کوي دوی دې راشي حساب دې وکړي چې ددې لاسته راوړنو ښې گڼې ډيرې دي که بد گڼې، وگورئ اسلام زده کړه په ټولو فرض کړې، خو داسې نه لکه نن تاسو به هغه ورځ اوريدلي وي په کابل پوهنتون کې په يو پوهنځي کې يوه نجیلې د بريا په پلمه تشناب ته بيول کيږي او جنسي- تيری پرې کيږي که چيرې اسلامي ماحول وي، درسونه يې بيل وي، پوهنتونونه بيل وي چا به پر دې بيچاره جنسي تيری کړی وي او بل تيری کړی چا دی خو تيری کونکی هم د دولت مامور و.

په افغانستان کې هرڅه ډنډورې ته ورته دي نن سبا تر رښتيا خبرو دروغ ډير ويل کيږي، زه په مارچ باور نه لرم، زه خپلې ښځې ته ټول هغه حقوق چې اسلام ورکړي دي ورکوم يې او ور کړي مې دي، له دې سره سره چې په ما د پيسو په بدل کې خرڅه شوې ولې زه اوس پرې له سره تير يم دا ځکه چې زه يو لوري ته انسان او بل لوري ته د داسې يو دين پيرو يم چې د ښځو سره د زياتي پر ضد لومړنی غږ د همدې دين راوړونکي حضرت محمد صلی الله عليه وسلم پورته کړ، نيم دين د بي بي عايشې- پر مټ بشپړ شو، زه وایم ښځو ته بايد تر ډيره د اسلامي حقوقو په برخه کې مبارزه وشي، ډيری څوڅښتنونه او علمي مرکزونه مسوليت لري چې په دې اړه سروې گانې وکړي طرحې تياري کړي څو نور موږک له پروژوي او هوټلي افکارو را ووزو او په ريښتوني افغاني او اسلامي افکارو سمبال ټولنه ولرو، ننې ناستې شونې ده له ذهني پلوه د ډيرو کورنيو سکون له گواښ سره مخ کړي، ځکه يو لوري ته په هوټلونو کې ناستې ميرمنې او شعارونه او بل لوري ته محروميت دا په خپل وار سره افراط دی او په دې افراط کې هم دا پروژوي هغه شريکان دي.

ترسرو کړنځونه اوږي

له ځانه وشړمېدم موراوپلارداسي په کښي انعکاس شوي وولکه بيزوگيان چي بايدتل مسخرې ورپوري وشي ډېرافسوس پردې راته ودرېدچي يومسلمان ليکوال ولي دومره له اسلام اودمور، پلارله درانه مقام څخه ناخبره وي؟!

بل دحسرت ورځبره داده چي دمسلمانانودنشر ادارې ديوڅو پيسو په لالچ ولي داسي سپکې ورکې ليکنې نشروي اواسلامي ټولني ته زهرجن اواسلامي روح وژونکي څه ايجاداوتکثيروې!!؟

داسمه ده چي په اسلام کي خوشطبعي، ورين تندي ستايل شوي لکه ددې خبري داثبات له پاره چي موږ دحضرت محمد صلی الله عليه وسلم داويناوړاندي کولي شو: إِنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ أَنْ تَلْقَى أَحَاكَ بِوَجْهِ طَلْق.

ترجمه: له نيکيوڅخه يوه داده چي له خپل ورورسره په روښانه څيره مخامخ شې .

يوه روځ له يوخواږه ملگري سره مېلمه وم دتاوده بانډارپه ترڅ کي داخبره منځته راغله چي بايداجتماعي خدمتونوته ترځاني خدمتوداوليت درجه ورکړوده په خنداسره راته وويل :مشال جانه !ساقيارصاحب ويل :دتولني هرکارتته چي وگورم دومره خراب وي چي نوره پرهیچادهغه دسمولوبروسه راپاته نشي له ځانه سره ووايم چي ددې کار دسمبنت له پاره خپلي مټي رابډوهه خوزه يوکارونه سل دي څه وکړم.

ددرانه شاعر ساقيارصاحب خبره مي هغه مهال سترگوته جگه ودرېده چي يوه ورځ ديوليکوال په شخصي کتابتون کي گرځېدم کتابونه مي پرله لږول رااړول چي بالاخره پريو کتاب پېښ شوم چي دڅندانوم يې ورباندي اېښی وو اوتوکي تکالي يې په کښي راغوندي کړي وې (جهاني) تقريظ ورباندي کړی ووليکوال ،کتاب اوڅندادې واړه يې په لوړه کچه ستايلي ووليکوال يوداسي څوک ووچي خپله قيمتي ځواني يې بشپړه په غرب کي تېره کړې وه کتاب چي مي پرله واړاوه باور وکړئ دځينو ټوکوپه لوستلوسره

همدارازکه موريداسلام دمخکښانوکره وړه مطالعه
کړونوداخبره به راته جوتـه شي چي په وړوکي
دمالگي په اندازه خنداوتوکي تکالي په اسلام کي
ځای لري موريدامنوچي خنداوژوندمالگه ده لکه مالگه
چي دخوړوخوندسموي خندا هم په ژوندکي هغومره
اړينه ده اودژوندخوندپرې سميري که يوڅوک
هيڅکله نه خاندي هغه کس اسلام هم هغه خوړوته
ورته بولي چي مالگه په کښي نه وي اوداسي څه د
فشار په رنځ اخته مجبوروخوراک وي دتولني سالم
وگړي يې نه خوري .

۱- حضرت محمدصلى الله عليه وسلم ته يوکس
راغلی اودسفرسوارلی يې ورڅخه وغوښتله حضرت
محمدصلى الله عليه وسلم توکه ورسره وکړه ورته
ويې ويل: اوس به دي داوښې پرزوی سپورکړم .

سړي ورته وويل: کوچنی جونگی نوڅه کوم ؟

حضرت محمدصلى الله عليه وسلم :لوی اوښ
هم له اوښي زېږي ياني لوی اوښ يې ورکاووختوکه
يې ورسره وکړه دمسلمان خاطر جوړي يې هدف وه .

۲- حضرت عمر فاروق رضی الله عنه يوه ورځ
حضرت محمدصلى الله عليه وسلم ته په داسي حال
کي راغلی چي نوموړی خپلومېرمنوته له دې کبله په
قهرووچي هغوی په تکرار سره دنفقې دکثرت غوښتنه
ورڅخه کړې وه

عمر رضی الله عنه ورته وويل : تامورليدلي وه کله
چي مور يې قريشي — ټولنه کي
اوسېدوپرمېرمنوپياوړي وو کله چي به زموږله يوتن

څخه مېرمني دخوراکي توکي غوښتنه وکړه هغه به
ورولاشوترغاړه به يې ونيوه خوچي مدينې منورې
ته راغلوله يوداسي قوم سره موواړول چي مېرمني
پرغالبې دي زموږمېرمنوهم ددوی دمېرمنوخويونه
زده کړل پرمورغښتلي شوې

نبي کریم صلی الله عليه وسلم پرې وخنډل .

۳- امام ابوحنيفه رحمه الله عليه ته يوساده
سړی [چي پيسې يې يوځای پټې کړي وې اوبيا هغه
ځای ورڅخه هېروو] راغلی اودخپل مشکل په اړه يې
شکایت ورته وکړ ابوحنيفه رحمه الله عليه ورته وويل
: داخو يوفقي سوال نه دی چي زه اجتهادپه کښي
وکړم ولاړشه نن ټوله شپه تهجدوکره .

سړی ولاړچي پرلمانځه ودریددشپې څلورمه
برخه لاپوره نه وه تېره شوې چي دلمانځه په جريان
کي هغه ځای وريادشوچي ده پيسې په کښي ښخي
کړې وې امام ته راغلی اوحال يې ورته بيان کړ امام
ابوحنيفه رحمه الله عليه ورته وخنډل اوورته ويې
ويل : زه پوهېدم چي شيطان دي دپټه کله پرېږدي
چي بشپړه شپه لمونځ وکړې هغه ځای يې
دريادکړکاش دي بشپړه شپه الله جل جلاله ته
دشکردياره پرلمانځه تېره کړې وای .

۴- امام شافعي رحمه الله عليه يوه ورځ ناجوره
وودربيع په نامه يوشاگرد يې خدمت کاوه شاگرد ورته
وويل : استاده !

امام شافعي رحمه الله عليه وويل : ربېعه
! ضعيف يم .

ليکوالي د وجود دفاعي سيستم قوي کوي

د تکزاس ايالت د روانپوهنې استاد پروفیسور جیمز پني بيکر د ليکلو په اړه يوه څېړنه کړې او پکې يې ويلي دي، داسې شواهد شته چې د پخوانيو ترڅو او خوږو خاطراتو په اړه ليکل کولای شي انسان ته خوښي وروبښي.

پدې څېړنه کې ټولنپوهان، ډاکتران، محصلين او ان زندانيان هم پوښتل شوي دي.

له ليکلو سره د انسان د علاقې او په واسطه يې د انسان د روان معلومولو ته هغه وخت د پني بيکر پام ورواوښت چې په يوه دولتي اداره کې به يې تورن مجرمين د ليکلو له لارې پېژندل او د هغوی رښتيا او درواغ به يې پرې معلومول.

د ليکلو پر مهال د انسان زړه درزېږي او په ځانگړي ډول هغه وخت چې څوک بيا درواغ ليکلي، نو ارواپوهان يې حالت په ډېره ښه توگه معلومولی شي.

هغه د څېړنې پر مهال دا هم معلومه کړه چې د ښو او بدو خاطراتو په اړه ليکل د انسان په روان څه ډول اغېز پرېباسي؟ پروفیسور پني بيکر پدې باور دی، چې ليکل نه يوازې د انسان په عواطفو پورې محدودېږي، بلکې د منفي او مثبتو پېښو ليکل د انسان د وجود دفاعي سيستم قوي کوي، خو پدې شرط چې د دواړو برخو د خاطرو ليکل له تېر د عبرت اخستو لپاره وي نه د مايوسۍ لپاره.

همدا ډول په امريکا کې په ۱۹۹۹ز کال کې په يوې بلې څېړنې کې ويل شوي و، چې ليکل د انسان روغتيا ته گټه رسوي او په ځانگړي ډول هغوی چې له ځينو پېښو متضرره وي، نو ليکل يې ښه لاره ده چې د وجود اضطراب او پرېشاني پرې راکمه کړي.

ربيعه: الله دي ضعف قوي کړه .

امام شافعي: ټوکه ورباندي وکړه
نوبياخومي وژني ځکه اوس خوتنهاضعف دی
چي قوي هم شي نوبيا به يې څنگه برداشتوم .

له پورته نمونو څخه موږ د معلومولی شوچي په اسلام کي ورين تندي دلجو يې اويوه اندازه خنداځای لري؛ که څوک په ذکرشويوييلگواستدلال کوي بې سراوسرواښي هرڅه چي پرخوله ورځي وايې يې دانوبياستره تېروتنه ده ځکه په اسلام کي خندا ته حد ټاکل شوی لکه حضرت محمد صلی الله عليه وسلم چي فرما يې (ان تعلمون ما أعلم لضحکتکم قليلاً ولبکيتُم کثيراً) [متفق عليه]

ترجمه: که تاسوپه هغه څه خبروای چي زه پرې خبريم نويقينابه تاسولږخندل اوډېر به موږل .

کاش داسلام دې اصل ته پاملرنه شوې وای اونشريه اداروله داسي نشرياتو څخه ډډه کړې وای چي ټولنه له سمې لاري منحرفه وي .

ترنشرولويې وړاندي ددې خبري احساس کولی چي بحیث مسلمان داڅه زه نشرکړم که نه؛ داسمه ده چي دوی دنشرياتوپه مټ خپله روزي لاس ته راوړي خوښه به داوي چي دخپل رزق دحلالوفکر وکړي.

پر ځان متکي شی!

عبد الله افغان

کورنیو باندي بوچ نه شو تر څنگ یې ورسره مرسته وکړو د ژوند په ځینو مواردو کې ورته لاس ورکړو زه په دې اړه مطمئن یم چې زموږ په ټولنه کې په ټوله ځوانان په دې فکر دي چې زموږ مصرف باید مور او پلار راکړي دا د هغوی وجیبه ده خو بیا دیته فکر نکړو چې دغه وجیبه تر کومه؟ ایا د ژوند تر پایه؟ ایا دا ضروری ده چې مور او پلار دې مونږ ته ودونه هم وکړي او تر هغی ورسته بیا مونږ کار کړو او خپل کورنی ته یو څه پیسې راوړو؟

هر انسان باید په دې اړه جدی فکر وکړي تر څو خپل مصارف پخپله لاسته راوړي که چیرې په دې اړه فکر او اقدام وکړو نو بیا به د خپلی کورنیو د ځوانانو تر منځ یوه نمونه یو د هرې کورنی لپاره به مثال یو چې فلانکی خپل مصارف پخپله لاسته راوړي حتی

مو راباندی شکرگزاره شی، دا چې د کورنی دغه ارمان پوره کړو باید د وظیفی په اړه فکر وکړو دا زموږ د ژوند تر ټولو ستر چلنچ ده چې بیا ورته اندیښنی کړو که مو د تعلیم او تحصیل له دروي پوره گټه پورته کړی وی د دندی په پیدا کولو کې به راسره مرسته وکړي او که له دغه دوری مو استفاده نه وی کړی نو بیا وچې شونډی کله یوه بهانه او کله بله بهانه چې هله واسطه ده او هله رشوت دي مونږ ته څوک چانس نه راکوی حال دا چې مونږ خپل تیر نه را یادوو او خپل ځان نه ملامتوو پرې په نورو اچوو په دې نه پوهیږو چې مسول مونږ یو.

د یو په ځوان صفت کله مو هم د خپل مصرف په اړه فکر کړي؟ کله مو هم دا کوښښ کړی چې د خپل مصرف لپاره باید کار وکړو زیار وباسو تر څو په خپلو

کله مو هم په دې اړه فکر کړي چې خپل د ژوند مصرف له کومه کوو، ماشومان و د مکتب دوره مو تېره کړه هره ورځ مو له مورکی څخه د کاغذ، قلم او خوراکې توکو لپاره پیسې لاسته راوړي مور هم پرته له کوم دلیل څخه راته په جان او قربان د جب خرچه راکړي چې زویه سبق وایه!

د پوهنتون دوره شوه هلته هم له پیل نه تر پایه پلار راته مصرف استولی چې زویه تشویش مکړه او خپل سبقونه وایه! مونږ هم کله درس لوستی او کله مو له ملگرو سره بهر سات تیری کړی ده.

تر دې چې د پوهنتون دوره مو پای ته ورسیده او مونږ فارغان شو پلار راته گوږدنه هم وکړه او د واده مراسم مو هم په خیر تیر شو اوس نو باید وظیفه وکړو تر څو د پلار ستړیا دمه شی او مور

خپل مور او پلار يې هم ورته د احترام په سترگه گوري ځکه د دوی د اړو بار نه دي يو ازاد انسان دي خپله د خپل خوښيو په اړه تصميم نيسي، ځينی معاصر فيلسوفان په دې نظر دی کوم انسانان چې ورکړه کوی هغوی په ټولو گران او د احترام وړ وی او کوم انسان چې هر وخت له نورو غوښتنه کوي هغه د ټولو په وړاندې ټيټ او پريوتی وی.

د پوهنتون دوره د ځان جوړونې دوره ده کله چې يو ځوان پوهنتون ته داخل شی لومړی بايد په دې اړه فکر وکړي چې نور بايد په خپل ځان متکی شم نور د پلار له جيبه بس ده! ځينی به دا پوښتنه وکړي چې زمونږ په ټولنه کې چانس نشته چې کار وکړو مجبور يو چې د مور او پلار نه مرسته تر لاسه کړو. که چيری انسان د دي سوال ځواب ته رښتونی وی نو کولای شی چې ورته لاره پيدا کړي

او له لاندي طريقو نه استفاده وکړي:

د بيلگی په ډول زمونږ نننۍ نړي ډيره سره لنډه ده يو ځوان چې د پوهنتون دوری ته رسی هغه لږ تر لږه له کمپيوټر سره اشنا وي که نه وی نو د پوهنتون په ماحول کې کولای شی چې

له خپل ملگری نه د کمپيوټر زده کړه وکړي د پيسو پيدا کولو تر ټولو اسانه کار نن زمانه کې کمپوزنگ ده يعنی د کمپيوټر له لاری ليکل چې په دې ميدان کې ډير کمې شته د چاب موسسی ځوانانو ته اړتيا لری چې ورسره د پسيو په مقابل کې کار وکړي. يو ځوان د پوهنتنو له ليلی هم کولای شی چې کمپوزنگ وکړي او هم خپل درسونه منظم کنترول کړي او مقابل کې يوه مناسب عايد هم تر لاسه کړي.

ځينی به وايی چې مونږ نشو کولای چې هم د پوهنتون درسونه سرته ورسو او هم کار وکړو دا منم چې په لومړيو ورځو کې به ستونزه وی خو د وخت په تيريدو سره دا ستونزه په هوس او خوند بدليری زما ډير خوار يکښ ملگری له دې لاری خپل عايد لاسته راوړي.

دوهمه اسانه لاره ډيزايننگ ده دغه کار د فوتو شاب او کوررلډرا له لاری کيدای شی دواړه ډير ستونزمن پروگرامونه نه دی هر انسان کولای شی چې لنډه موده کې يی زده کړه وکړي او له دې لاری خپل مصارف پوره کړي.

دريمه لاره د ترجمی ده اکثر افغانان په فارسی، پښتو او اردو ژبو

باندی په بشپړ ډول تسلط لری او يو څه اندازه په عربی او انگلیسی ژبو باندی هم پوهيری دا يوه ستره پانگه ده او بايد تری استفاده وشی له دې لاری دوی کولای شی چې مطالب خپلی ژبی ته وژباړي او نسبت لومړيو دوه طريقو ته له دی لاری ډير امتياز تر لاسه کوی.

دا لاری اسانه او تر څنگ يي د يو ځوان داخلي مهارتونه ژوندی کوی، د پوهنتون د دوری له پای وروسته بيا هم انسان ډير په دندی باندی متکی نه وی ځکه د عايد يوه لاره لری او له ډيرو ستونزو به خلاص وی.

روایتی از جنگ امریکا:

قاتل ۲۵۰ انسان بی گناه جایزه می گیرد!

انسان در تحیر می ماند، زمانی که کابوس وحشت را از مردمی می بیند و می شنود که خود را اهل قدرت مندترین و مدرن ترین کشور جهان بر می شمارند.

ابتدائی ماجرا، بر می گردد به سال ۲۰۱۳ که "کریس کایل" یک افسر نیروی دریائی امریکا، ادعا کرده بود که وی در چهار دوره ی ماموریت اش در طی سال های ۲۰۰۳-۲۰۰۹ در جنگ عراق، به تنهائی تعداد ۲۵۰ مسلمان عراقی را تیرباران کرده است. در آن زمان وزارت دفاع امریکا به طور رسمی کشته شدن ۱۶۰ نفر را به دست این افسر- نظامی تأیید کرده بود؛ اما بنابر گزارش روزنامه انگلیسی دیلی میل، "کریس کایل" شخصاً و به طور تک تک، تمام کشته هایش را ۲۵۰ نفر بر می شمارد. ۱

بنابر ارزیابی نیروهای نظامی امریکا در آن زمان، عراقی ها "کریس کایل" را "شیطان الرّمادی" لقب داده بودند؛ زیرا وی نسبت به قتل عراقی ها دست باز داشت و آنها را بی باکانه قتل عام می کرد.

همچنان، گزارش روزنامه انگلیسی دیلی میل، می افزاید: کریس کایل، عراقی ها را تحت عنوان گروه های وحشی به قتل می رسانید و به خاطر این قتل عام، هیچ نوع ناراحتی را به خود راه نمی داد؛ برعکس ناراحتی وی زمانی ظاهر می گردید که برخی از همسنگران او را در جنگ از دست می داد.

کریس کایل بدین باور بود که با قتل مسلمانان عراقی، می تواند نیروهای امریکائی را از خطر مرگ در امان داشته باشد. وی بعد از چهار دوره خدمت در اشغال عراق،

در سال ۲۰۱۱ بعد از بازگشت، تمام خاطرات خود را در کتابی تحت عنوان "تک تیر انداز امریکائی" یا (American Sniper) نوشت، و به شرح ماجرای وحشتناک خود در عراق پرداخت. چنانچه وی در کتابش این گونه استدلال می کند: "وحشی و شیطان نفرت انگیز. این چیزی بود که ما در عراق با آن می جنگیدیم." ۲

سرانجام این قاتل انسان های بی گناه، در سال ۲۰۱۳ در ایالت تگزاس امریکا توسط دوستش که از تکلیف روانی در جنگ رنج می برد، به قتل رسید.

با این همه، ماجرا خاتمه نمی یابد، یک سال بعد از مرگ این سرباز، در سال ۲۰۱۴ کمپنی امریکائی "برادران وارنر" فلمی را با اقتباس از کتاب خاطرات کریس کایل، به عنوان "قهرمان تک تیر

انداز امریکا"،
 صحنه سازی
 نمودند. داستان
 فلم به روایت از
 کشتار کریس
 کایل، در جنگ
 عراق با صحنه
 سازی بردلی کوپر،
 می پردازد که
 مصارف مجموعی
 آن بالغ بر ۵۹
 میلیون دالر بود.

این فلم، ماه گذشته (۲۰۱۵.۰۱.۰۶) در امریکا به عنوان بهترین فلم سال کاندید جایزه اسکار (Oscar)، جایزه ی که هر ساله توسط اکادمی علوم و هنرهای تصاویر متحرک (AMPAS) امریکا، به بهترین آثار سینما هدا می شود، گردید.

فلم "تک تیر انداز امریکائی" با صحنه سازی های نظامی از جنگ عراق، کریس کایل، قاتل مسلمانان عراقی را به عنوان یکی از افسران قهرمان در دفاع از ارزش های امریکائی به نمایش می گذارد. برعلاوه، این فلم با صحنه سازی های تخیلی این افسر- نظامی امریکا را به عنوان شخصت الگو برای نسل جوان جهت تشویق هرچه بیشتر آنها به جنگ علیه

مسلمانان معرفی می دارد، تا نسل جوان امریکا با شناخت دشمن اصلی شان؛ یعنی اعراب و مسلمانان، عضو نیروی های نظامی امریکا شده و با این بهانه در اشغال کشورهای جهان سهیم شوند.

داستان فلم در ابتدا با صدای اذان (الله اکبر) شروع می شود. صدای اذان در فلم های امریکائی به مثابه نواختن ناقوس جنگ است، به این معنی که رسانه های غربی صدای اذان را طوری به شهروندان خود جلوه داده اند، گویا اینکه وقتی بیننده ها صدای اذان را می شنوند باید در انتظار کشتار و وحشت باشند. به تعقب آن فلم به آغاز زندگی کریس کایل می پردازد که چه گونه بعد از شناخت

دشمن (مسلمانان) وارد خدمت در نیروی نظامی امریکا می گردد. بعد از آن تأثیر پذیری کریس کایل را، از آموزه های پدرش به نمایش می گذارد که وی مردم جهان را این گونه دسته بندی می کند: « تمام مردم دنیا به سه دسته تقسیم شده اند: گوسفندان، گرگ های وحشی و سگ گله. مردم امریکا گوسفندان بی آزار و ضعیفی اند که توسط گـرگ های وحشی (مسلمانان) مورد حمله قرار می گیرند و باید توسط دولت و نیروی های نظامی امریکا که سگ گله یا همان ناجی قهرمان است نجات داده شوند». ۳

در اصل، فلم "تک تیر انداز امریکائی" به انگیزه پیروز جلوه دادن امریکا در جنگ بازنده ی عراق طرح

شده است؛ ولی در پهلوی این توجیه، اعراب و مسلمانان را به عنوان دشمنان واقعی مردم امریکا به معرفی گرفته است؛ گویا امریکا می باید به چنین جنگی می پرداخت. بعد از مشاهده این فلم، تمام بیننده ها به خصوص امریکائیانی که آن را تماشا کرده اند، علیه اعراب و مسلمانان دست به خشونت های زیادی زده اند.

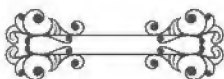
چنانچه بعد از اکران این فلم، کمیته عربی-امریکائی مقابله با تبعیض (ADC)، در نامه ای عنوانی سازنده گان آن چنین نگاشته است: «بیشتر تهدیدهای خشونت آمیزی که در چند روز اخیر دیده ایم، نتیجه چهره ای است که از اعراب و مسلمانان در این فلم به تصویر کشیده شده است. صدها پیام تهدید آمیز با هدف عرب ها و مسلمانان امریکائی از سوی بینندگان فلم در شبکه های اجتماعی از جمله فیسبوک و توئیتر دریافت شده است.» روزنامه گاردین به نقل از یک پیام در شبکه اجتماعی توئیتر می نویسد: «این فیلم، واقعاً عرب ها را، همان های اند که به تصویر کشیده است و ما باید آنها را نابود سازیم».

این روایت بخش کوچکی از جنایات بزرگ امریکا در گوشه ای از جهان (عراق) بود که بنابر اعتراف یکی از افسران نظامی امریکا برملا شده است. اما نکته جالب اینست که دولت امریکا و کمپنی های فلم سازی آن، به جای سزا و سرپوش گذاشتن به این وحشیگری افسر-نظامی شان، عملکرد او را به عنوان الگو و سرمشق ملت امریکا تبلیغ نموده و حتی برای صحنه سازی های آثار به جا مانده ی آن، بزرگترین جایزه را اهداء می نمایند!

با توجه به این و بنابر تخمین برخی از نهادها، تمام نیروی های نظامی امریکا که در جنگ ۹ ساله عراق سهم داشتند تقریباً به ۱۵۰ هزار نفر می رسید. علاوه براین، تعداد ۶۱ هزار نیروی نظامی انگلیسی نیز در این جنگ حضور فعال داشتند. در صورتی که تمام نیروهای را که در ابتدای اشغال عراق سهیم بودند ۱۵۰ هزار تن برشماریم و اوسط کشتار هر یک از نیروی نظامی امریکائی و انگلیسی را بنابر قتل ۲۵۰ تن عراقی توسط یک شخص، طور اوسط ۱۵۰ نفر تخمین کنیم، تمام کشته شده گان عراقی بالغ بر دونیم میلیون نفر می رسد. تخمینی که

شاید تعداد تلفات بیشتر از این بوده باشد که این رقم هیچ گاهی در رسانه ها برای جهانیان این گونه به نمایش گذاشته نشد؛ بل هرگاه که سخن از کشتار عراقی ها توسط نیروهای امریکائی و انگلیسی به میان می آید، معمولاً تعداد مجموعی کشته شده گان را یک میلیون نفر می شمارند که این خود یک رقم غیر واقعی از آنچه در عراق صورت گرفته را نشان می دهد.

با این وصف، این تنها نظامیان امریکائی نیستند که به بهانه جنگ علیه تروریزم همه روزه به اشغال کشورها و قتل مردم آن می پردازند؛ بلکه در عقب این همه، رسانه ها و کمپنی های بزرگ تولیدی حضور دارند که معرکه های بازنده امریکا را در نمایشاتی به عنوان برگ برنده و وحشیگری های نظامیان آدمکش، آن را به عنوان قهرمانان جهان به معرفی می گیرند!

سیاف د فنا او بقا په کشمکش کې

ډاکټر کمال م

اعتدال سره جوړه نه ده شوي. بیا یې په همدې باطل کې خپل افراط ته دوام ورکړی.

د استاد سیاف په سیاسي ژوند کې د ۲۰۰۱ نه تر اوسه پورې مرحله داسې راغله چې د ده له علم او پخوانۍ مبارزې سره په تناقض کې وه. کله چې امریکایان راغلل نو فکر کیده چې استاد به په داسې یوه اشر کې نه شاملیږي. خو استاد د خپل افراطي طبیعت په اساس په همدې تناقض کې یو داسې موقف ونیوه چې ټول یې هک پک کړل. استاد سیاف د سیاسي ژوند پدې مرحله کې صرف د یوه وزارت او دوه ولایتونو لپاره د اشغال او امریکایي سلطې لپاره د فتوی لوډسپیکر شو. داسې فتوی یې ورکړې چې د دیني علم ابتدایي طالبانو غوښتي یې هم زیږه کړل. په دومره اطمینان یې خپل حریفان تکفیر کړل چې ټول گوته په غاښ شول.

د استاد د فنا او بقا جگړه

د دلو میاشتي پر ۲۶ مه د پخواني شوروي د ماتې په مناسبت په جوړه شوي غونډه کې پخواني جهادي مشر استاد سیاف یو ځل بیا د پخوا په مقایسه ډیره تونده لهجه استعمال کړه. استاد سیاف په یو وخت کې هم پر حکومت انتقادونه وکړل او هم پر طالبانو. مگر دا ځل یې په طالبانو خاص انتقاد ونکړ، بلکه مخه یې ټوله حکومت ته وه.

د استاد یوه خبره ډیره عجیبه وه او د ده له مخکینیو خبرو سره په ټکر کې هم وه چې د ملا محمد عمر اعلاميې په وزیر اکبر خان کې لیکل کېږي او خپرېږي! استاد بې له دې چې خپل پخواني موقفونه په یاد کړي، دا خبره یې وکړه. مخکې به یې همیشې همدا خبره کوله چې طالبان د پرديو په لاس کې دي، له وطن نه بهر دي او د پرديو لپاره کار کوي. اوس چې وایي د طالبانو اعلاميې په وزیر اکبر خان مینه کې لیکل کېږي نو دا پر دې معنی ده چې اول خو طالبان داخل کې دي او په داخل کې بیا وزیر اکبر خان غوندي مخصوصه سیمه کې. او دویمه خبره دا ثابتوي چې طالبان دومره قوي دي چې حتی تر وزیر اکبر خان پورې تاثیر لري او خپل فعالیتونه تنظیموي. استاد ویل چې د طالبانو پلویان یې تر ډیرې لاندې اوسېږي!

سیاف او افراطي سیاسي ژوند

د دنیا په زندگي کې هر شی او هره مرحله یو آغاز او انجام لري. په ژوند کې هر څه آخر لري او په سیاست کې بیا د یوې مرحلې آخر ډیر ژر رارسېږي. استاد سیاف په خپل ژوند کې همیشې د افراط طرف نیولی دی. که مجاهد شوی نو بیطرفان یې «بیشرفان» گڼل، که جهادي شوی بیا یې ظاهر شاه کافر باله، که حکومت کې داخل شوی، له حکومته بهر یې نور باغیان بلل، او که بلاخره د امریکا په مشرۍ په ۲۰۰۱ کې د یوه داسې نظام برخه شوی چې ټول ژوند یې له داسې یوه حکومت سره په ټکر کې تیر شوی نو بیا یې هم

سیاف صاحب اوس د فنا او بقا په جگړه کې بوخت دی. که همدا ترڅي خبري ونکړي نور به د خبرونو له سرخطونو څخه هم ولویږي. اوس پدغو خبرو دومره کولای شي چې حداقل د مطبوعاتو فنا مخه ونیسي. مگر په سیاسي قدرت کې یې فنا نوره شروع شوي ښکاري.

هسي که د استاد سیاسي ژوند ته وگورو نو کله هم ونه توانید چې یو آبرومند سیاسي موقف ترلاسه کړي. په تیرو انتخاباتو کې کانديد شو خو فضیحت باره ناکامي یې ولیده. حتی چې هغه خپلو طرفدارانو یې هم اعتراف وکړ چې خلک له دوی څخه خپه دي او دوی نور نه غواړي. کله چې انتخاباتو کې مات شو نو بیا یې د اشرف غني او عبدالله ترمځ عبدالله انتخاب کړ. اگر چه عبدالله او د شمال تلوالی څو ځلي استاد سیاف سره په سیاست کې نامردي کړي ده خو استاد «مجاهدين بیا آزمويي». شاید د استاد په نظر «آزموده را آزمودن صلاح» وي!

کله چې د ملي وحدت په نامه د عبدالله او غني په شراکت گډ حکومت تشکیل شو، د کابینې تشکیل وښوده چې د استاد سیاف د سیاسي ژوند زوال شروع شو. حامد کرزي په کابینو کې استاد سیاف ته یو وزارت او یو یا دوه ولایتونه ورکول او سیاف به هم ورته خوشحاله و. خو اوسني حکومت کې نه اشرف غني او نه هم عبدالله استاد د یوه وزارت مستحق وباله. استاد په تیرو څوارلسو کلونو کې په اول ځل یې وزارت ته کيږي.

استاد سیاف اوس متوجه شو چې زوال یې شروع شو. اوس چې خپل زوال په خپلو سترگو گوري نو کوشش کوي چې داسې موقف ونیسي چې د نظام مخالفین په ځان راټول کړي. د دلوې ۲۶مې په غونډه کې چې استاد سیاف، اسماعیل خان، بسم الله خان او نورو خپلي نهیلی اظهار کړي. په تیره غونډه کې هغو ښاغلو ډیر توند او ترڅه تقریرونه وکړل چې د اشرف غني او عبدالله عبدالله په کابینه کې کوم خاص ځای نلري. دغو بې سرنوشته سیاستوالو ته اوس همداسې غونډې ښه مناسبتونه دي چې خپل ډک زرونه او د قدرت هوسونه پکې تش کړي. کله چې پدې حکومت کې استاد سیاف ته یې هغه مخکینی وزارت په برخه ونه رسید، په آینه کې خو بیخي دا تمه نشي کولای چې څوک دي ورته وزارت ورکړي.

استاد سیاف له بلي خوا د طالبانو په مقابل کې هم داسې بې موده او بې بازاره موقفونه نیولي چې نن داسې موقف نه امریکایان لري او نه هم افغان حکومت. که یې دغه کار نه وای کړی کیدای شي د صلي شورا ریاست یې په برخه شوی وي. استاد سیاف د خپل افراطي سیاست په وجې دغه موقف خپل کړی دی. د ځینو منابعو په حواله استاد گمان کوي چې شاید په دغسې ترڅو موقفونو او اظهاراتو سره امریکایانو ته قابل د منلو شي. استاد سیاف متأسفانه داسې قابل سیاسي مشاور هم نلري چې د سیاست له څپو سره سم ورته مشوري ورکړي.

اوس نو استاد سیاف دغسې- ترڅه اظهارات په څو غونډو کې هم کوي او په نتیجه کې شاید د حکومت نه د بیرون پاتې شوو جنگسالارانو ډله سره راټوله شي او د اپوزیسیون د تمرین کولو کوششونه وکړي. دا کوششونه به دومره وکولای شي چې د استاد سیاف او د ډلې ټپلي یې سیاسي عطش کینوي، مگر دا چې په حکومت او سیاست کې ورته کومه خاصه جایگاه ورپه برخه کړي، دا نو له امکان او حقیقت څخه ډیره لري ښکاري.

دموکراسی ایستاد

در این بین خصوصاً کشورهای اسلامی که به باور بنیان گذاران دموکراسی در بند اسارت دین قرار دارند، نیاز به مدرنیته شدن و استقرار دموکراسی دارند. غربی ها - خصوصاً آمریکا - به عنوان ناجی ملت ها و پرچمداران دموکراسی در جهان، این وظیفه ی مهم را بدوش کشیدند تا با استفاده از مهره های غربگرا در کشورهای اسلامی با هر طریق ممکن - زور دموکراتیک و چه با دموکراسی زور مند - این پدیده را گسترش دهند. استثمار و استعمار، کودتاهای خونین و سقوط حکومت های مشروع، سرکوب حرکت های اسلامی، زندان، اعدام شخصیت ها و متفکرین مسلمان، لشگر کشی و اشغالگری، ترفندهای رسانه ای و ترویج فحشا و بی بندوباری از جمله اموریست که در کارنامه ی حاملان پرچم گسترش دموکراسی در جهان قرار دارد.

در کشور ما نیز، پروژه ی تغریب (غربی سازی) و تأمین دموکراسی آنهم با قرائت غربی - آمریکایی یکی از فربه اهدافی است که از زمان پاگشا شدن استعمار نوین در قالب ناتو توسط غربی ها و غربگرایان دنبال می شود و این روند زیر ذره بین تئوریسن های غرب گرا قرار دارد و برای هنجار شکنی پلان های میان مدت و دراز مدت دارند.

اما آنچه از عملکرد تند و شتاب زده ی غربگرایان داخلی در مورد «آزادی زنان» نمودار است، به خوبی نشان می دهند که آتش آنها برای استقرار نوع دموکراسی و زنده گی به سبک غرب، از غربی ها هم تند تر است و می خواهند هرچه زودتر و باز هم زودتر مسأله ی قید و بند زنان در جامعه ی سنتی افغانستان حل شود و زنان با بهره مندی از مزایای دموکراسی بتوانند با هر نوع پوشش و نحوه ی دلخواه در انظار عامه ظاهر شوند و...

راه اندازی حجم عظیمی از رسانه های دیداری و شنیداری و حمایت و اسپانسر بی دریغ برنامه های مبتذل، راه اندازی کمپاین های دفاع از حقوق زن، پروژه های هنگفت و پر مصرف، ایجاد خانه های امن، اختلاط زن و مرد در مراکز آموزشی و... از جمله ابزاری هستند که برای رسیدن به آرمان زن افغان به سبک زن غربی در جامعه ی اسلامی مان مورد استفاده جریان های تازه نفس با حمایت مالی میلیون دالری پرچمداران دموکراسی قرار می گیرد.

در این پروژه ها برای سنجش سطح هنجارشکنی هر از چند گاهی سوژه هایی را نیز دست و پا می کنند تا میزان واکنش جامعه را نسبت به دست آوردهای غربگرایانه ی

دموکراسی را همه می شناسیم و نیاز نیست تا در این مختصر در مورد آن حرفی بزنیم و نه هم بر آنم تا این پدیده را سبک و سنگین کنم، تمجید و یا مذمت کنم، بلکه آنچه مهم است تبعاتییست که توسط حامیان دموکراسی و نحوه ی عملکرد گسترش دهنده گان آن را در محک ادعاهای دهان پر کن آن بگذاریم.

طعم لذت بخش دموکراسی ابتدا کام اروپایی ها در غرب را شیرین نمود و سبب کامجویی شان گردید. امروزه در جهان ما دموکراسی به پدیده ی مقدسی تبدیل شده است که تمامی ملت ها می باید خواسته و یا نخواستسته این شربت را تماماً سرکشیده و سرمست باده ی ناب دموکراسی شوند. همه ی ابعاد دموکراسی را بپذیرند و زنده گی خویش را با آن رنگ و بوی دهند، و گرنه اش که معلوم است! وای به حال آن ملت که در مقابل دموکراسی بیایستد، چون هم تروریست می شوند، هم خشونت طلب، هم عقب گرا می شود و هم متحجر و... بگذاریم!

شان بدانند. اگر وجود موسساتی برای استخدام «مدل» برای گشت و گذار در بازارها و بازاریابی برای فروش لباس هایی که عمدتاً بی حجابی را نیز تشویق می کند، را دور از واقعیت ندانیم، خوراک چربی برای چنین پروژه های مبتذل هستند.

چندی پیش در محکی (زنی نیمه برهنه و بی حجاب در منظر عام) در بازار کابل عرضه شد و بعد از اعتراض ها، نهاد های مدافع زن به دفاع از وی پرداخته و وی را بیمار روانی تلقی نمودند و منقدین به این زن را زیر بار انتقاد گرفته و طبق روش غربی شان هزاران لقب تحجرگرا و فکرای کهنه و... را نثار مدافعان حجاب و ارزش های اسلامی مان نمودند.

قضیه به همین جا ختم نشد و می شود. غرب گرایان آتشین که هر آن تخیل افغانستانی به سبک غرب، ذهن شان را به دنیای خیالی و اوهام می برد، از این که دختران می توانند آزادانه با پسران در پارک ها و بازارها گشت و گذار نمایند، دل شان چون نفس کسی که در آسمان بلند می رود، گرفته است، باز دست به اقدامی دیگر زدند و به بهانه ی بازپرسی یک پلیس از دختر و پسر، بحث آزار خیابانی را پیش کشیده و شروع به انتقادهای و شکایت ها از فضای حاکم در کشور برای زنان نموده و خواستار عدم دخالت پلیس و مزاحمت برای جوانان پسر- و دختر شده اند.

در اقدام اخیر نیز عده ای از به اصطلاح مدافعین حقوق زن سینه

سپر نموده و با پوشیدن لباس آهنین مضحک که به هیچ نوع پوشیدن آن مناسب یک زن مسلمان نیست، به رسم اعتراض به خیابان ها ریخته تا به زعم خود به «خیابان آزاری» اعتراض نمایند. بگذریم از این که این اقدام چقدر نمایش نامعقول و نابردانه است. در این مورد چند نکته قابل تذکر است:

♣ از این دسته مدافعان نمادین حقوق زن باید پرسید که غربی شدن زن افغان چه دردی از درد های زنان افغان را دوا می کند؟ اگر نظری به جوامع اسلامی - صرف نظر از رسم و رواج های نامیمون قبیله ای - بیاندازیم، ببینیم که آیا زنان افغان قبل از دموکراسی صادر شده از غرب، وضعیت بهتری داشتند و یا اکنون! کدام مورد تجاوز، سربردن، بینی بردن، خشونت فامیلی، طلاق ها و فرار از منزل و... را قبلاً ثبت داشته ایم. اکنون با بلایی که از یمن فرهنگ ابتذال دموکراتیک دامنگیر جامعه ی ما شده این موارد بیداد می کند و هر روز از خواهران ما قربانی می گیرد. بگذریم از پاشیده گی خانواده ها و اختلافات روز افزون زن و شوهر!

♣ آیا دور انداختن چادر، بی حجابی و نمایش برجسته گی های بدن در انظار عمومی خیابان آزاری را کم می کند؟ مگر همین اکنون این آمار در کشورهای اسلامی بیشتر است و یا کشورهای غربی؟! زنان با حجاب بیشتر مورد خیابان آزاری قرار می گیرند و یا زنان بی حجاب؟! نظم اجتماعی و ایجاد محدودیت بین دو جنس زن و مرد در محیط های اجتماعی آسیب به زنان را کمتر می کند و یا زنان در محیط های مختلط بیشتر مورد سوء استفاده ی افراد بی بندوبار قرار می گیرند؟

همین چندی پیش یک دختر آمریکایی بنام «شوشانا رابرتس»، با ۱۰ ساعت قدم زدن با لباس های نیمه برهنه در نیویورک، و ثبت ۱۰۸ مورد تعرض و مزاحمت خیابانی، از پدیده آزار و تعرض زنان در خیابان های آمریکا پرده برداشت. جالب است بدانید که عین اقدام مبتکرانه را یک مرکز اسلامی در نیویورک انجام داد و جریان ۱۰ ساعت پیاده روی یک زن مسلمان با حجاب اسلامی را ثبت نمود که در آن هیچ موردی از آزار خیابانی به مشاهده نرسیده است.

در آماري که یک سازمان فعال حقوق زن منتشر- نموده ۲۹% خیابان آزاری را به پوشیدن لباس های نیمه برهنه و محرک برای شهوت پرستان و ۷۳% را اقدامات تحریک آمیز از سوی خود زنان عنوان نموده است.

در یک بررسی دیگر از ۴۲ هزار زن در سرتاسر اتحادیه اروپایی نشان می دهد که از هر ده زن اروپایی یکی آن قربانی خشونت جنسی بوده و نصف قربانیان مورد تجاوز قرار گرفته اند. بررسی حاکی است که بیش از ۱۰۰ میلیون زن در اروپا معروض به انواع مختلف آزار و اذیت جنسی بوده اند. بر اساس این گزارش از هر هفت زن یکی از برخورد با خشونت جدی جنسی حکایت کرده است.

حال، با توجه به آمار تکان دهنده ی فوق و انگیزه های این آزارها، آیا راه حل این معضل، اگر ترویج فرهنگ ابتذال، مدل زن غربی و برهنه گی در خیابان باشد که این تجربه ی شکست خورده و ناکامی است که زنان غربی از آن رنج می برند!

و به زنان مؤمنه بگو: چشمان خود را (از نامحرمان) فرو گیرند (و چشم چرانی نکنند) و عورت های خویش را (با پوشاندن و دوری از رابطه نامشروع) مصون دارند و زینت خویش را (همچون سر، سینه، بازو، ساق، گردن، خلخال، گردن بند، بازوبند) نمایان نسازند، مگر آن مقدار (از جمال خلقت، همچون چهره و پنجه دست ها) و آن چیزها (از زینت آلات، همچون لباس و انگشتری و سرمه و خضاب) که (طبیعاً) پیدا می گردد، و چارقد و روسری های خود را بر یقه ها و گریبان های شان آویزان کنند (تا گردن و سینه و اندام های که احتمالاً از لابلای چاک پیراهن نمایان می شود، در معرض دید مردم قرار نگیرد).

بدیهی است که هر عقل منصفی راه حل را در عمق موضوع جستجو می کند. پایبندی جوانان چه دختر و پسر به ارزش های اسلامی، پوشش و عدم تبرج، رعایت اخلاق اسلامی و در نظر گرفتن حریم حریمیت و نامحرمیت از سوی جوانان راه حل عمیقی است که بسیاری از این مشکلات را حل می کند. جدیت مسوولین در برخورد با افراد هرزه و مزاحم اجتماع و کوتاه ساختن دستان و چشمان ناپاک از ناموس مردم و پایان دادن اختلاط در مراکز آموزش و پوهنتون ها، پایان دادن به پخش سریال ها و برنامه های مبتذل رادیویی و تلویزیونی از رسانه ها از جمله امور دیگری است که می باید بدان توجه شود. منظور سخن این است که هیچگاه نمی توان با پدیده ی خیابان آزاری از یک تعصب خاص، به یک بعد خاص توجه کرد، بلکه این امر جدیت هر سه گروه اجتماع فوق را می طلبد تا زنان و مردان با حفظ ارزش های دینی در آرامش و امنیت کامل زنده گی اجتماعی خویش را داشته باشند.

در اخیر باز روی سخنم با آنانی است با بلند کردن پرچم حقوق زن و به اصطلاح دفاع از زن، از آب گل آلود کشور ما با راه اندازی پروژه های رنگارنگ سعی دارند ماهی بگیرند. عالیجنابان این قدر برای تبدیل شدن جامعه ی افغانی به سبک غربی تلاش می کنید، آیا واقعاً دلسوزی تان برای زنان افغان مطرح است و یا در پشت این تلاش های مخلصانه، کدام منفعت دالری و تعصب بی مورد با ارزش ها و هنجار های جامعه، این قدر آتش تان را تند نموده است؟ متوجه این هشدار قرآنی باشید:

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (سوره نور/۱۹)

«بی گمان کسانی که دوست می دارند گناهان بزرگی (همچون زنا) در میان مؤمنان پخش گردد، ایشان در دنیا و آخرت، شکنجه و عذاب دردناکی دارند. الله می داند (عواقب شوم و آثار مرگبار اشاعه فحشاء را) و شما نمی دانید (ابعاد مختلف پخش گناهان و پلشتی ها را)».

بدانید که ملت ما ارزش والاتری از دموکراسی دارند! شما با این اعمال تان آن ذره ای از خوبی! که در بعضی جنبه های محدود دموکراسی وجود دارد، را نیز بد نام نموده اید. حال، این فرایند را با توجه به این فعالیت اغراض آلود، چه می توان نامید جز «دموکراسی ابتذال!».

♣ چرا اکنون زنان غربی با پشت سر گذاشتن دهه ها تجربه اختلاط و عدم محدودیت روابط اجتماعی با مردان، اکنون به سوی محدود سازی و تمایز جنسی روی می آورند؟ چرا اکثریت آمار گرایش به معنویت اسلام و حجاب را زنان غرب به خود اختصاص می دهند و از فرهنگ ابتذال غرب گریزان هستند!

عده ای متاسفانه می گویند اگر برهنه گی امری عادی در جامعه باشد، دیگر پسران به دختران آزاری نخواهند رسانید، حتی اگر بی حجاب باشند، چون برهنه گی امری عادی است و چشمان هوسناک را هم سیر می کند. این فرضیه کاملاً خلاف فطرت انسانی است و تجربه ی غرب آن را غیر واقعی ثابت ساخته است. زیرا چنانچه در آمار فوق گفته آمد، برهنه گی و اختلاط زن و مرد هیچگاه نتوانسته است این امر را عادی بسازد و دست اشخاص شرور و فرصت طلب را از سر زنان کوتاه بسازد. باید دانست که گرگ اگر سیر هم شود، باز روز دیگر گرسنه است و دنبال بره می گردد!

چرا هر راه حلی به ذهن غربگرایان می رسد، جز راه حل منطقی که اسلام آن را برای جوامع اسلامی تجویز نموده و قرن ها زنان در حفظ و امنیت کامل در جوامع اسلامی زیسته اند و این مشکلات را تجربه ننموده اند.

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ

د یوکراین او اسلامي نړۍ د ستونزو لپاره

متفاوتې حل لارې!

څو میاشتي د مخه د عراق او سوريې پر وړاندې جگړه ییزه ستراتیژي جوړه شوه. امریکا، د ناټو غړو هیوادنو او د منځني ختیځ هیوادو ټولو په دې هوکړه وکړه چې باید په دې سیمو کې په اورپکو سخته بمباري وشي او همداسې وشول. له میاشتو راهیسې په دې سیمو بمباري روانه ده او په زرگونو عامو وګړو ته په کې زیان رسیدلی. اوس په نایجیریا کې د بوکو حرام پر وړاندې یو ایتلاف د جوړیدو په حال کې دی چې په کې د لویدېځ په سلا او مشرۍ د سیمې هیوادونه به د یوه قوي زور او ځواک سره د بوکو حرام پر وړاندې جگړه پیل کړي او بمبارۍ به وشي.

پوښتنې دلته دا دي چې ولې د یوکراین برخلاف په اسلامي خاورو کې د سوله ییز حل په موخه منډې تررې نه کېږي؟ ولې د عامو مسلمانو وګړو د ښیګڼې او ګټو په نظر کې نیولو سره جگړه ییزې ستراتیژۍ نه طرح کېږي؟ ولې د مسلمانانو بشري ناورین مخکې له ناورینه په نظر کې نه نیول کېږي؟ کله چې ناورین رامنځ ته شي، نو بیا د ملګرو ملتونو ادارې لکه د ملګرو ملتونو د ماشومانو صندوق، د مهاجرو اداره او د امریکا، بریتانیا، فرانسې، کاناډا او استرالیا تمویلونکي ادارې د ماشومانو او کډوالو د خراب وضعیت په اړه راپورونه خپروي او داسې ښيي چې ګواکې دا

لوېدیځ د خپلمنځي شخړو د حل په موخه جلا او د سیاسي اسلام په وړاندې جلا او متضادې ستراتیژۍ تعقیبوي. خوله دې سره سره د دنیا پر وړاندې د عدالت او یووالي شعارونه ورکوي او یو شمېر غیر سیاسي مسلمانان دغه دوه مخي شعارونه رښتیني ګڼي او پری باور کوي.

د المان دفاع وزیرې (اورسلا وون دي ریاندې) د مونیخ په پنځم کانفرانس کې اخطار ورکړ چې د روس پلوه یاغیانو پر وړاندې د یوکراین د پوځ سره پوځي مرسته به په دې هیواد کې تاوتریخوالی لا هم زیاد کړي او بې وېوېستل؛ آیا موږ ډاډمن یو چې یوکراین ته د وسلې په لېږد سره به د عامو خلکو ژوند ښه شي؟ هغې زیاته کړه چې د اروپا په نورو لویو ښارونو لکه لندن، برلین او فرانسه کې هم عام وګړي په یوکراین کې د پوځي حل لارې مخالف دي او د حل یوه سوله ییزه لار غواړي. پورتنۍ ویناوې په داسې حال کې رامنځ ته کېږي چې انګلا میرکل، د المان صدراعظمه او فرانسوا اولاند د فرانسې صدراعظم د یو سوله ییزې حل لارې د موندنې په موخه په مسکو او کیف کې په خبرو اترو بوخت دي.

د ۲۰۱۵ شتمن کسان

د شتمنو مجلې د شپاړسم ځل لپاره بېل گېټس يو ځل بيا د نړۍ تر ټولو شتمن په گوته کړی دی. بېل گېټس چې د مايکروسافټ څښتن دی يو ځل بيا د مکسيکو کاروباري کارلوس سلېم شاته کړی دی. د بېل گېټس شتمني په تېر کال درې ميليارده ډالره پورته شوې ده. د فبرورۍ تر ۱۳ نېټې پورې يې شتمني ۹۷ ميليارده ډالره وه.

د شتمنو د مجلې په وينا په نړۍ کې د شتمنو کسانو شمير ۱۸۲۶ تنو ته رسېږي. د مجلې په وينا په تېرو ۱۲ مياشتو کې د شتمنو ميلياردرانو شمېر ۱۸۱ تنه لوړ شوی دی. د شتمنو مجلې په وينا بېل گېټز په تېرو ۲۱ کلونو کې ۱۶ ځله د نړۍ تر ټولو شتمن کس نومول شوی دی. د امريکا يو مشهور پانگوال د ۷۲ ميليارده ډالرو په لرلو يې د شتمنو په لست کې دريم ځای خپل کړی دی.

د ۲۰۱۵ کال لپاره د شتمنو کسانو نوملړ:

- ۱- بېل گېټس ۷۹.۲ ميليارده ډالر (مايکروسافټ)
  - ۲- کارلوس سلېم هېلو ۷۷.۱ ميليارده ډالر (ټيليفون او چورونه. مکسيکو)
  - ۳- وارين بېټ ۷۲.۷ ميليارده ډالر (نړيوال سرمايه اچونکی)
  - ۴- امينېکو اورتيگا ۶۴.۵ ميليارده ډالر (زرا او فشن)
  - ۵- لري سن ۵۴.۳ ميليارده ډالر (اورکل او ټېکنالوژي)
  - ۶- چارلس کوچ ۴۲.۹ ميليارده ډالر (انډسټرېلېسټ)
  - ۷- ډېوېډ کوچ ۴۲.۹ ميليارده ډالر (والمرټ د خرڅلاو)
  - ۸- کرسټي والتېن ۴۱.۷ ميليارده ډالر (کارخانه لرونکی)
  - ۹- جيم والتېن ۴۰.۶ ميليارده ډالر (کارخانه لرونکی)
  - ۱۰- ليلېن بېټنکورټ ۴۰.۱ ميليارده ډالر
- د شتمنو کسانو په لست کې لومړۍ بنځينه کرېسټي والتېن ده. دا په تېرو شپږو کلونو کې د پېنځه ځله د نړۍ د شتمنو په لست کې راغلې ده.
- د فېس بوک مالک مارک زوکربرگ پېنځه ځايه لوړ شوی او اوس د ۳۳.۴ ميليارده ډالرو په لرلو پر ۱۶ ځای دی. د لومړي ځل دی چې د نړۍ د ۲۰ شتمنو کسانو په لست کې يې نوم راځي.
- اېون سپېگل د يو نيم ميليارده ډالرو په لرلو د نړۍ د ځوان شتمن کس په توگه وړاندې شوی. د شلو شتمنو کسانو په لست کې يوازې ۱۵ يې د امريکا دی.
- د شتمنو کسانو د مجلې په وينا دغه لست ۲۹۰ نوي شتمن کسان لري چې ۷۱ يې د چين دي. همدارنگه ۴۶ ميلياردان له ۴۰ کلونو کم عمر لري.
- ۱۳۸ کسان د شتمنو له دغه لست لوېدلې دي، چې يو يې د اورکراين ولسمشر دی.

وضعيت مسلمانانو په نورو مسلمانانو راوستی دی او اوس موږ غواړو چې د خپلو شوو سره د مرستو په ذريعه دې ناورين ته د پای ټکی کېږدو او يا يې هم خورا راکښته کړو. په داسې حال کې چې د دې ناورين اصلي طرحه کونکي په خپله همدوی دي.

رسول الله ﷺ د دې حديث په مطابق چې ټول کافران د مسلمانانو پر وړاندې يودي، دوی په حقيقت کې د مسلمانانو سره په زړونو کې کومه همدردي نه لري او موږ او موږ هم بايد ورڅخه د همدردۍ تمه ونه کړو. دوی هيڅکله موږ ته د حل هغه لار چې د ځان لپاره يې غواړي نه خوښوي، بلکې هسې په پوځو وعدو او درواغجنو شعارونو مو غلوي! د لويديځ د پورته دوه مخي ستراتيژۍ څخه - چې د يوکراين د خلکو لپاره څنگه حل غواړي او د مسلمانانو لپاره څنگه حل غواړي - موږ ته دا څرگنده شوه چې زموږ همدا کړکيچن حالت د کفارو په گټه دی.

دهشتگردي

حافظ محمد قاسم ذهيب

ږیره ، برېت ، پگړۍ ، څادر دهشتگردي شوه
تگ په لار د پېغمبر دهشتگردي شوه

د قرآن او د حديث خبري مه کړئ
دا ويناوي سر اسر دهشتگردي شوه

حق واعظ ته نور د وعظ موقع نشته
هر مسجد محراب ممبر دهشتگردي شوه

فرض جهاد څوک يادوی نشي. ويریږي
داالفاظ او دا خبر دهشتگردي شوه

د اسلافو صحابه وو قيصې و لاړي
هغه فکر ها هنر دهشتگردي شوه

لوڅ سرونه به ځوانان او پېغلي گرځي
که پرونی کړي په سر دهشتگردي شوه

د صليب نښان ارزښت لري ((زهيبه!))
ليک د الله اکبر دهشتگردي شوه

لکه ونه

برادر

سمیع الله مهاجر

عاقبت خاک شود حسن جمال من و تو
خوب و بد می گذرد وای به حال من و تو
قرعه امروز به نام من و فردا دگری است
می خورد تیر اجل بر پر و بال من و تو
مال دنیا نشود سدره مرگ کسی
گیرم این کل جهان باشد از آن من و تو
هر مرد شتربان او یس قرنی نیست
هر شیشه ی گلرنگ عقیق یمنی نیست
هر سنگ و گلی گوهر نایاب نگرده
هر احمد و محمود رسول مدنی نیست
بر مرده دلان پند مده خویش می آزار
زیرا که ابوجهل مسلمان شدنی نیست
جایی که برادر به برادر نکند رحم
بیگانه برای تو برادر شدنی نیست

معصومي وينې

رضوان الله فيضاني

مفتي ندي رنگ به راوړي د شهيد معصومي وينې
سم د تورو شرنګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

چې په وينو کې لت پت شو هغه ښکلی ګلالی ځوان
يوسپېڅلی جنګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

دغه وينې به سېلاب شي د ظالم کور به ورپنګ کړي
سخت او مست غورځنګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

لوی توفان به شي هر څاڅکی هر خونخوار او هر خون رېز ته
خطر ناکه زنګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

رعد او برق به شي د ښمن ته سړې سکروټې به پرې اوړي
هيبت ناکه کړنګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

چې له ښکلي نازولي سپين قران نه صدقه شوې
اسلامي پرهنګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

هره خوابه رنگينه کړي د ښتې غرونه به ښکلا کړي
مشک غبرلونګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

(فيضاني) همېش پرې وياړه چې توی شوي په اسلام دي
حماسه او تنګ به راوړي د شهيد معصومي وينې

گرځمه ګل پسې اغزي لټوم
سپېره څزان دی پس لټوم

د ازادۍ ليلۍ ته هار جوړوم
د سندیپه تل کې سپين غمي لټوم

چې په کتو ويې ځمار روح تازه شي
د طالب سترګې ځمکاري لټوم

سپرابوم پرې تېرې تېرې زړونه
جام مې په لاس کې دی ساقی لټوم

چې لږ بدلې وي پر کاڼوباندې
د عاشقانونمات تندي لټوم

ورپسې ځمه د صحرې پر لوري
د څوړې مينې لېوني لټوم

ګرم دی بيا نن د غزاو ميان
لر او برتو وروته زلمی لټوم

ورځم پرې ليکم يو دميني غزل
رانسه ورک شوی عرفاني لټوم

رښتيا

رښتيا هغه اخلاقي خاصيت دي چې په دنيا کي پري دانسان ټول کړه وړه تلل کيږي

همدا (رښتيا) ده چي انسان ته د نورو انسانانو په مينځ کي اعتماد او باور وربخښي

همدا (رښتيا) ده چي انسانان د گناهونو څخه ساتي

همدا (رښتيا) ده چي دانسان دمخ رڼا زياته وي او د بدمخي بي باوري بي اعتمادي او په ټولنه کي يي د شرم او حيا

دله لاسه ورکولو څخه ساتي. - سروري -

تش په نوم مجاهدينو، امريکايان مو نور نه پيري!

(زمری افغان)

په نوم

مجاهدين له

واک لري کيږي او

امريکا پر دوی نور حساب نه کوي،

نو ځکه دا تش په نوم مجاهدين بيا د جهاد او

مجاهدينو چيغي وهي. بيا ځان ولس ته نږدې ښيي او بيا

هڅه کوي چې پر غربيانو ځان په گرانه بيه وپلوري.

هغوی چې پروڼ يې د سې ای اي پر پيسو لوبې

کولې، تر ننه يې د افغان ولس پر رگونو خوله اېښې او

ددې ولس ويني څښي. دوی له هغو او دغو استخباراتو

سره د معاملې پر بنسټ د همدې ولس پر وینو پایي. خو

لا هم د جهاد، مجاهد او مسلمان خبرې کوي. پروڼ دوی

بيا را ټول شوي وو، بيا يې د قراني ايتونو د تحريف هڅه

وکړه، بيا يې امريکا ته ځان وښوده چې دوی لا هم ځواک

لري او امريکا پرې حساب کولی شي.

خو دوی هېروي چې نور يې وخت پوره کېدونکي

دی. د دوی ماموریت همدومره و. اوس به نو امريکايان

پرې لاس پاکوي. د ټولو ستونزو او بدبختيو لامل به يې

گڼي او يوازې به يې پريږدي. دوی نور له کاره لوبډلي،

ځکه په ولس کې نفوذ نه لري او خلک ترې کرکه کوي. له

همدې امله دوی د امريکا لپاره هم مهم نه دي او نور يې د

پېرلو هڅه نه کوي.

دوی به نورې داسې چيغي هم وکړي، ځکه دوی له

واکه شل شوي او يو ستر ذلت يې په مخ کې دی. دوی

به ډېر ژر له ستر ذلت سره مخ شي او دوی دې نه هېروي

چې د آخرت ستر ذلت يې هم انتظار کوي.

په کابل کې

راتول پخواني تش په نوم مجاهدين پوهيږي چې د امريکا

تيکه پرې کېدونکې ده، نو ځکه حيران دي چې څه

وکړي. امريکا چې کله په ۲۰۰۱ کال کې پر افغانستان

يرغل کاوه، نو په افغانستان کې يې تکیه پر پخوانيو

يوشميرتش په نوم مجاهدينو وه، خو بيا يې وروسته په

واک کې يوه برخه له غرب څخه راوستلي کسان هم ور

گډل کړل. دواړو لورو له امريکا سره په همغږۍ ديارلس

کاله ددې ولس ويني وڅښې. دوی له امريکايانو سره په

يوه ناوړه اېتلاف کې را غونډ شوي وو. دغو تش په نوم

مجاهدينو د رښتينو مجاهدينو او مسلمانانو پر مال،

ناموس او عزت له هېڅ ډول تيري څخه ډډه ونه کړه. دوی

امريکايي ځواکونه د رښتينو مجاهدينو پر کورونو ور

وخيژول. هغوی يې ووژل، ماشومان او تور سرې يې په

سپيو وډاړلې او ويره او وحشت يې خپور کړ. له دوی او د

دوی له غربي ترهگرو څخه هر ډول جنايتونه وشول چې د

نيم افغانستان کلی کلی او کور کور د دوی د وحشتونو

شاهدان دي.

خو اوس چې د امريکا د حضور ډول بدليري،

امريکا تر مجاهدينو ډېر په پخوانيو کمونستانو تکیه کوي.

له همدې امله هغوی په واک کې دي او داسې اټکل دی

چې په شدت سره به د افغانستان مهم پوستونه د غربيانو

په مرسته د کمونستانو لاسته ولويږي. له دې امله هم نه

چې غربيان کمونستان واک ته راولي، له دې امله چې تش

جالبي کيسر د

په وړيا توگه وړلې، يهودی چې پوه شو نو له حضرت عثمان رضی الله عنه نه يې وغوښتل ترڅو مکمله څاه وپيري او د ۲۰۰۰ زره درهمو په مقابل کې حضرت عثمان رضی الله عنه ته وسپارله او هغه هم ټولي اوبه د الله عزوجل لپاره وقف کړې.

ويل کيږي چې يو وخت کوم صحابي وغوښتل چې دا څاه د هغه په دوه برابره قيمت له حضرت عثمان رضی الله عنه نه وپيري خو اميرالمؤمنين حضرت عثمان رضی الله عنه ورته وويل چې نه تردې گرانه يې له ما څخه غواړي.

صحابي ورته وويل: دري برابره قيمت واخله، ويل نه تر دې هم گرانه! څلور، پنځه ... تر نهه برابره قيمت ورکولو پوري تياروو خو حضرت عثمان رضی الله عنه بيا هم ونه منله نو هغه صحابي رضي الله عنه ورته وويل چې تر دغه قيمت پورته به يې هيڅ څوک هم درنه وانخلي. حضرت عثمان رضی الله عنه ورته وفرمايل: ماته مې رب د نيکۍ لس برابره بدله راکوي ايا دا لږ څه دي؟

ددغه څاه شا وخوا ته کرار کرار باغونه کينول شول په سلگونو وني يې اوبه کولې او د حاصلاتو روپۍ يې پر يتيمانو او مسکينانو ویشل کېدې. هر حکومت ددغه وقف خاص خيال وساتې او عثماني دولت دغه وقف ته نور هم انکشاف ورکړ په دغو روپيو نور جايدادونه او باغونه هم واخيستل او د هغه راپه دې خوا د سعودي حکومت هم دغه وقف ته لا

څوارلس سوه کاله وروسته هم د حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه په نامه په مدينه منوره کې مځکې شته چې د الله جل جلاله لپاره وقف دي او د سعودي عربستان په بانکونو د عثمان بن عفان په نوم اکاؤنټ او حساب هم شته دی.

قصه داسې وه چې د مسلمانانو له هجرت وروسته په مدينه منوره کې د ټولو لويو څاگانو اوبه مخ پر لږېدو شوې خو يو ډيره لويه څاه چې د بئر رومه په نوم مشهوره وه د اوبو د لږوالي له بحرانه خوندي وه خو دا څاه د يوه يهودي ملکيت وو چې د څاه هرغورپ او به يې په بيه پلورلي حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه ورغی ترڅو له يهودي څخه دا څاه وپيري خو يهودي د څاه خرڅولو ته تيار نشو. بيا اميرالمؤمنين حضرت عثمان رضی الله عنه ورته د نيمې څاه د پيرلو وړاندیز وکړ چې يهودي قانع شو او نيم څاه يې ورباندې وپلوري، په دې ترتيب چې د څاه اوبه يوه ورځ د يهودي وي او بله ورځ به د حضرت عثمان رضی الله عنه وي.

يهودي ډير خوښ وو چې حضرت عثمان رضی الله عنه غوندي تکره تاجر ورسره شريک شو اوس به يې اوبه نور هم ښه قيمت پيدا کړي خو په دريمه ورځ ورته معلومه شوه چې دده گيراکان ټول په هغه ورځ اوبو وړلو ته راځي چې د څاه نوبت د حضرت عثمان رضی الله عنه وي ځکه چې هغه خپلې اوبه د الله جل جلاله لپاره وقف کړي وې چې خلگو

زیاته پراختیا ورکړه. ویل کېږي تر اوسه تر ۱۵۰۰ سوه زیاتي د خرما ونې لري او د حاصلاتو نیمایي یې پر مسکینانو او یتیمانو ویشي او نوري نیمایي یې په سعودي بانک کې جمع کوي تر څو په نورو خیریه کارونو کې ورته گټه واخلي.

د امیر المؤمنین حضرت عثمان رضی الله عنه له قف

لري! پوره څوارلس سوه کاله دغه تجارت دوام وکړ او لا جاري ده. ځکه خو رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي وو چي: د هر نبي لپاره په جنت کې یو خاص ملگری وي او زما د جنت ملگری حضرت عثمان رضی الله عنه دی.

کندهاریان: پولیسو په غلاوو اوتښتونو پیل کړی

د کندهار ولایت یو شمیر اوسیدونکي شکایت کوي چي په دې وروستو وختونو کې د کورونو، موټر سایکلانو او سړي تښتوني غلاوې ډېرې سوي دي. دوی خبريال ډاټ کام ته وویل چي د شپې له خوا غله کورونو ته اوږي، قیمتي توکي له ځانونو سره وړي او وروسته یې په بازارونو کې خرڅوي. د کندهار دغه اوسیدونکي په پولیسو تور پوري کوي، چي په ډېرو غلاؤ کې لاس لري، ځکه چي ډېر وختونه غلاوې امنیتي پوستو ته نژدې کېږي.

د کندهار ښاریانو پر دولت هم تور پوري کړی چي پولیسو ته پر وخت سره معاش نه ورکوي، نو ځکه په غیر قانوني کړنو لاس پوري کوي.

کندهاریان له دولت څخه غواړي چي د غلاؤ مخه ونیسي او پولیسو ته پر وخت معاشات وکړي، ترڅو د یوې خوا به پولیس د غیر قانوني کړنو څخه راگرځېدلي وي او د بلې خوا به ښاریان په ډاډه زړه سره په ښار کې د امن په فضا کې ژوند وکړي.

په عیني حال کې پولیس هم شکایت کوي، چي پر وخت سره معاشات نه ورکول کېږي، نو دوی مجبوره دي چي نور ددې دندې څخه لاس پر سرسي.

د کندهاریو شمیر پولیسو چي پر گزمه بوخت ول وویل دا درې میاشتي کېږي چي معاشات نه دي ورکول سوي.

دوی زیاتوي چي عیال په پسي دی او هغوی ډوډی ځني غواړي، که چیري دوی ته پر وخت سره معاش ور نه کول سي، نو مجبوره دي، چي نور له دي دندې لاس واخلي. عام وگړي په داسي مهال کې له امنیتي چارواکو څخه د غلاوو د مخنیوي غوښتنه کوي، چي په دغه وروستیو څو میاشتو کې کاروبار په تپه دریدلی او ډېری ځوانان د ښار په چوکونو کې په سوچونو او فکرونو کې ډوب ولاړ او ددې انتظار کوي، چي یو ښاری یې دمزودري لپاره بوځي.

شویو مالونو څخه د زکات او صدقاتو له ورکولو سره سره په بانک کې دومره شتمني موجوده ده چي څه موده وړاندي یې د مدینې منورې په مرکزي او سنترال ایریا کې د یوه لوی بلډینګ لپاره ځمکه وپیرله او یو لوی بلډینګ یې ورباندې جوړ کړ چي تقریباً د کاله ۵۰ میلیونه ریاله عائد لري او عائد به پر بیوزله او یتیمانو ویشل کېږي.

د یادوني وړ ده چي په سعودي بانک کې د حضرت عثمان رضی الله عنه په نوم ډیره زیاته شتمني پرته ده او د تعجب ځای خو داده چي دا ټوټه ځمکه او وداني په ښاروالۍ کې رسماً د عثمان رضی الله عنه په نوم ثبت ده.

سبحان الله! له الله جل جلاله سره تجارت څومره تلپاتی او همیشنی گټي

فرار ۳۰ هزار تن از صفوف نیروهای امنیتی

رقم در گزارش وزارت دفاع ایالات متحده در ماه اکتوبر نشر شد. در این گزارش آمده است: «تشکیل اردوی ملی افغانستان به ۱۶۵ (خیلی پایین‌تر از ۱۹۵ هزار که تعداد مورد هدف بود) هزار تن می‌رسد که این رقم شامل تقریباً ۶۰۰۰ نیروی هوایی نیز می‌شود. میزان فرار در میان اردوی ملی هنوز چالش جدی‌ای را در برابر توسعه و پیشرفت اردوی ملی افغانستان قرار داده است.»

نگرانی اصلی ایالات متحده و متحدانش در رابطه به نیروهای امنیتی افغانستان، هم‌چنان، «کمبود سرمایه و ظرفیت انسانی در وزارت دفاع است.» به عبارت دیگر، مشکل بزرگی در استخدام و حفظ آنان در صفوف اردوی ملی وجود دارد. این مسئله به این دلیل مشکل‌ساز و بحث‌برانگیز است که وقتی مردم افغانستان خودشان از جنگ با طالبان برای وطن‌شان روی می‌گردانند، پس چرا مالیات‌دهندگان امریکایی به مصرف پول و خون‌شان برای آنان ادامه دهند؟

مشکل حل‌ناشده‌ی دیگر، فساد در درون حکومت کابل است. این کشور قادر نیست که میان مصرف و درآمدش تعادل ایجاد کند و اصرار دارد که ایالات متحده کسر-بودجه‌ی عادی آن را نیز پردازد که برای مالیات‌دهندگان امریکایی ۵۰۰ میلیون دالر دیگر اضافه

اداره‌ی ارزیابی استخبارات ملی (NIE) که توسط ۱۶ اداره‌ی استخبارات ملی ایالات متحده برای گزارش‌دهی به رئیس‌جمهور ساخته شده است، سال گذشته پیش‌بینی کرده بود که اداره کابل پیش از ۲۰۱۶ سقوط خواهد کرد. اما، روند آن خیلی سریع به پیش می‌رود و پیش از آن زمان اتفاق خواهد افتاد. هفته‌ی گذشته، اداره‌ی بازرسی ویژه‌ی آمریکا برای بازسازی افغانستان، سیگار، اعلام کرد که جنرال ارتش ایالات متحده، جان کمپل، فرمانده تمام نیروهای بین‌المللی در افغانستان، اکثر گزارش‌های این اداره در رابطه به مصارف مالیات‌دهندگان امریکایی در این کشور اسلامی در حال فروریزی را شامل اسناد طبقه‌بندی‌شده کرده است. بازرس عمومی، جان سوپکو و مطبوعات امریکایی فرمانده نظامیان امریکایی را در تویترو در تلویزیون شرم‌سار ساختند و او را مجبور کردند که گزارش‌ها را برای بررسی مالیات‌دهندگان در اختیارشان قرار دهد.

عقب‌نشینی جنرال کمپل از موضعش، تمام ماجرا نیست.

ماجرای اصلی در عقب‌تصمیم شکست‌خورده‌ی پنتاگون در باره‌ی طبقه‌بندی اسناد مرتبط با نیروهای امنیتی افغانستان، کاهش نیروهای امنیتی افغانستان است؛ در سال مالی گذشته، ۳۰ هزار سرباز اردوی ملی گریخته‌اند. این

خواهد شد. و این پول به مردمی پرداخته خواهد شد که تولید ناخالص داخلی آن ۴۵ میلیارد دالر است.

گزارش اخیر مسئولیت امریکا را نیز روشن می‌سازد، «ایالات متحده می‌خواهد که حضور نظامی‌اش را با تقریباً ۹۸۰۰ تن در افغانستان حفظ کند و آنان دو مأموریت جداگانه اما مرتبط با هم را به پیش خواهند برد.

جنرال فرانسه‌ای، جوزف اندرسن، در ماه گذشته با ابراز تأسف گفت که نیروهای امنیتی افغانستان «به دلیل گریز و افزایش تلفات، برای حفظ تعداد سربازان‌شان با مشکل مواجه اند. تا ماه اکتوبر نزدیک به ۲۰ درصد منصب‌ها در اردوی ملی افغانستان خالی بودند. استخدام و پس از آن فرار، با هم سازگار واقع نمی‌شوند و تلفات را نیز فراموش نکنید.» این جنرال که فرماندهی مشترک نیروهای آیساف را به عهده دارد، گفت: «از آغاز سال تا کنون نزدیک به ۵۰۰۰ تن از افراد پولیس و اردوی ملی افغانستان کشته شده‌اند.» این جنرال فرانسه‌ای در ادامه گفت که نیروهای امنیتی افغانستان، «بی‌ظرفیت و بی‌مهارت» هستند و توانایی اولیه برای حفظ و مراقبت تجهیزات را که ایالات متحده و متحدان آن فراهم کرده‌اند، ندارند.

سیاست‌مداران امریکایی واقعیت‌هایی را که در گزارش اداره‌ی ارزیابی استخبارات ملی بازتاب یافته است، نادیده می‌گیرند. این گزارش‌ها نتیجه‌گیری می‌کنند که افغانستان هیچ‌گاهی در منطقه نمی‌تواند روی پای خودش بایستد و نهادهای امنیتی آن پایدار شوند. گروه‌های جهادی از این وضعیت به خوبی آگاه اند. سیاست‌مداران امریکایی به شکل احمقانه‌ای، بر پیش راندن ماشین جنگ ایالات متحده تأکید دارند و تلاش می‌کنند که مالیات‌دهندگان را به این باور برسانند که ماجراجویی آنان در خاور میانه، یک سیاست پویا و موفق است. اما واقعیت‌های عینی این

کشورها نشان‌دهنده‌ی شکست هدف آنان اند. برندگان این وضعیت اما سیاست‌مداران فاسدی اند که با پول مالیات‌دهندگان امریکایی، حساب‌های بانکی‌شان را پر می‌کنند.

گزارش اداره‌ی ارزیابی استخبارات ملی اعتراف می‌کند که حتا بعد از امضای موافقت‌نامه‌ی دوجانبه‌ی امنیتی و حتا اگر ایالات متحده سالانه ۸ میلیارد دالر به این کشور کمک کند، احتمال این که طالبان کنترل افغانستان را به دست گیرند، زیاد است.

گزارش این اداره که نظرات ۱۶ اداره‌ی استخباراتی در آن انعکاس یافته، پیش‌بینی می‌کند که بعد از کاهش سربازان امریکایی در افغانستان، نفوذ طالبان بیش‌تر خواهد شد. حتا بعد از امضای موافقت‌نامه‌ی دوجانبه‌ی امنیتی، ناامنی در افغانستان افزایش یافت.

در کنار گزارش این اداره‌ی استخباراتی، هزارها سند افشاشده توسط ویکی‌لیکس نشان می‌دهند که ایالات متحده از فساد بی‌حد و مرز و احتمال بازگشت افغانستان به حکومت قبیله‌ای آگاه بوده است.

اسناد ویکی‌لیکس نشان می‌دهند که از سفارت امریکا نامه‌هایی تبادل شده‌اند که در آن‌ها بر ناکامی افغانستان در تأسیس یک دولت مرکزی کارآمد تأکید شده است. در نتیجه‌ی بی‌ظرفیتی مداوم، میلیاردها دالر امریکایی در این کشور گم شده است. در این نامه‌ها گفته شده است که با خروج نیروهای ناتو، هرج و مرج آغاز خواهد شد.

ناظران بر این باور اند، این نوع گزارش‌ها معمولاً پیش از تصمیم گرفتن برای آوردن تغییرات عمده در پالیسی نشر می‌شوند. (۸ صبح)

د حضرت محمد ﷺ

دامت فضائل

(شيخ الحديث اسحاقزي)

المحفوظ او تورات شريف پخپل لاس پيدا کړی دی.

وهب بن مېثه د پورته آیات مبارک په باره کې داسې ليکي، چې الله رب العزت وموسی عليه السلام ته وفرمائيل چې زما عبادت کوه، او زما سره په عبادت کې هيڅ څوک مه شريکوه (دمخکي او آسمانونو د اوسيدونکو ته)، نو که چا زما سره مخلوق شريک کړو نو زه غوسه کېږم، نو کله چې زه په غوسه شوم نو لعنت کوم (مقصد دخپل رحمت څخه ئی ليري کوم). او چا چې زما اطاعت وکاوه، له هغه نه راضي کېږم، او چې له چا څخه راضي شوم، نو پر هغه باندې برکت اېږدم، او بل زما په نامه د دروغو قسم مه خوره، ځکه هغه څوک چې زما په نامه د دروغو قسم خوری نو هغه ته دگناه عفو نه کوم. او په خپل ژوند کې دموږ او پلار عزت کوه، په يقين سره هر چا چې دوالدينو عزت وکاوه نو عمر ئی اوږدېږي او داسې اولاد به ورکړم چې بيا به له ده سره نيکي کوی، او چا چې خپل والدين اذيت کړل عمر ئی لنډوم، او داسې اولاد ورکوم چې دی به اذيت کوی، غلا او زنا به کوی، او د الله او

ترجمه: الله فرمائي چې مونږ د تورات په لوحوکې وموسی عليه السلام ته دهر شې د کيفيت په باره کې او دخلکو د پند لپاره هر څه په واضح ډول سره ليکلي وه، او حکم مو کړی وو، چې تاسې پر هغه عقیده او باور ولري او عمل پر وکړي او خپل قوم (بنی اسرائيل) ته دعمل کولو امر وکړي. او ژر ده چې زه به دهغه چا ځای دراتلونکي اوسيدلو دروښيم. (څوک چې د تورات حکونه نه مني) چې هغه ځای دوزخ دی.

(ابوشيخ) رحمه الله څخه روايت دی چې الله رب العزت وموسی عليه السلام ته وويل. چې ای موسی ته پوهېږی چې ما ولی ته په نورو خلکو کې غوره کړی ئې؟ نو موسی عليه السلام عرض وکړو چې نه یا الله. نو الله رب العزت ورته وفرمائيل چې هيڅ چا زما په حضور کې دومره تواضع او عاجزی نه ده کړی لکه تا.

بل روايت له عبد بن حميد هغه له وردان بن خالد څخه نقل قول کوی، چې الله ﷺ آدم عليه السلام، جبرائيل عليه السلام، قلم دليکلو، عرش العظیم، لوح

معلومه خبره ده چې الله رب العزت ډول ډول مخلوقات پيدا کړي او دهغوي له جملې څخه يو هم انسانان دي، په انسانانو کې يوه برخه مسلم او مؤمن او بله ډله له اسلامه څخه وتلی ډله ده، په مسلمانانو کې هم الله ﷺ يوې برخې ته په بلې ډلې فضيلت ورکړې دي، بيا په ټولو امتونو کې الله رب العزت پر امت دمحمدرسول الله ﷺ ډير زيات حسان کړي دي، له نصوصو څخه جوته او معلومه ده چې الله ﷺ په خپل وخت کې دموسی عليه السلام پر امت (بنی اسرائيلو) باندې هم ډير زيات احسان کړيوو.

نو که سپړی الهی کلام (قرآن ته) وگورئ او متوجه شې، نو دهر امت دنيکو او بدو صفتونو پوره وضاحت کړې دي. په تورات شريف کې چې لمړنی اسمانی کتاب دی دمحمد ﷺ دامت ډير فضائل بيان شوې دي چې ان شاؤ الله موږ به ئی په لاندې ډول بيان کړو.

دسورة اعراف په (۱۴۵) نمبر آیات کې الله رب العزت د تورات هغه عبارت وموسی عليه السلام ته ئی حکم کړیوو په قرآن عظیم الشان کې ئی بيانوی.

دهغه درسول ﷺ او خپل دشمن ته شامه کوه (په جهاد کې) اود گاونډی دمال او عزت ساتنه کوه.

له ابن عباس رضی الله عنه څخه روایت دی، لکه چه موسی علیه السلام له الله سره مناجات کاوه نو هغه فضائل چه الله ﷻ ، ومحمد ﷺ اودهغه امت ته بڅښلی دي، او په تورات کې دهغوی ذکر شويدي، نوموسی علیه السلام والله ﷻ ته عرض وکاوه چه دا کوم نبی او دهغه امت دی؟ چه تا دقیامت په ورځ اول او آخر گرزولی دی. نو الله ورته وفرمائل دا امت دمحمد ﷺ چه عربی التهامی له اولادی د اسمعيل علیه السلام څخه او د هغه امت او په محشر کې ډیر عزتمند او رسالت می پرده ختم کړيدي ، نو موسی علیه السلام الله ﷻ ه عرض وکاوه، چه یاری زه خو دی غوره بنده او په خپل خبرو سره خاص کړی یم، نو الله ﷻ ورته وفرمائل ، ته زما غوره بنده ئی او دی می حبیب دی، دی به پاڅوم په ورځ د قیامت، پر خپل هغه لوی حوض چه واک او اختیار به ئی له ده سره وی، او زیاد راتلونکی به ولري، نو موسی علیه السلام ، الله ﷻ ته عرض وکړ، چه یاالله ﷻ او شرف خودی ټول ده له ورکړه، نو الله ﷻ ورته وفرمائل، ځکه چه دوی پر ما او زما پر ټولو رسولانو ایمان لری او زما پر حکمونو په غیب سره یقین کوی، موسی علیه السلام عرض وکی چه دا د دوی صفت دی؟ نو الله ﷻ ورته وفرمائل چه هو، موسی علیه السلام عرض وکاوه ، چه یاالله ! تا دوی لره دجمعی مبارکه ورځ اودهغی فضائل بڅښلی دي او

که زما امت ته؟ نو الله ﷻ ورته وفرمائل چه دوی لره ، بدون ستا دامت څخه، موسی علیه السلام الله ته عرض وکاوه، یا الله ما په تورات کی ولیدل، صفتونه دهغه امت چه دهغوی پښی به دقیامت په ورځ ځلېږي(رڼا به کوی) دا څوک دي؟ نو الله ﷻ ورته وفرمائل چه دا امت د محمد رسول الله ﷻ دی، چه د اودسونو له وجهی به ئی پښی رڼا کوی.

موسی علیه السلام الله ته عرض وکاوه ؟ چه یاالله ما په تورات کې ولوستل د داسې امت نیک صفتونه چه پر پل صراط به لکه برق تیرېږی، او یا لکه دباد (سیلی) دا کوم امت دی؟ الله ﷻ ورته وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی، موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض وکی؟ چه ما په تورات کې دیو امت نیک صفت ولیده، چه هغوي به په شپه او ورځ کې پنځه وخته فرض لمونځونه کوي دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ ورته وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی، موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض وکړ؟ چه یا الله ﷻ ما په تورات کې دیو امت نیک صفت ولیده ، چه لنگونه او پایځی به ئی د بیړیو (بجلکو څخه اوچتی وی، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ ورته وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی، موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض وکاوه ؟ چه یا الله ما په تورات کی دیوامت نیک صفت ولیده چه دهغوي دیوی نیکی بدله (لس) برابره وي، او د بدی (گناه) بدله به ئی یوه په یوی، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی. موسی علیه السلام

الله ﷻ ته عرض وکړ چه یا الله ما په تورات کې دیو امت نیک صفت ولوستی ، کله چه دیوکار دکولو اراده وکړی، نو استخاره کوی، او بیا وروسته له استخاری عمل کوی، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی، موسی علیه السلام الله ته عرض وکړ چه یا الله ما په تورات کی ولوستل دیو امت نیک صفت ، کله چه بدعمل وکړی نو نیکو کاره ئی دهغه لپاره دالله څخه بڅښن غواړی، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی. موسی علیه السلام الله ﷻ عرض وکاوه چه ما به تورات کې ولیده چه یو امت به د بیت الله الحرام حجونه کوی، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی. موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض وکړ، چه یا الله ما په تورات کې دیو امت نیک صفت ولیده ، چه هغوي خپله وینه ستا په لیاره قربانوې ، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی. موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض وکړ چه یا الله زه د یو امت نیک صفت په تورات کې گورم چه هغوي ستا په لار کې جهاد کوي او دجهاد او هجرت پر مشلکاتو صبر کوی ، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ وفرمائل چه دا امت دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام والله ﷻ ته عرض وکړ چه یا الله ﷻ ما په تورات کی دیو امت نیک صفت ولیده ، کله چه گناه وکړی او بیا اودس کوي او ستا عبادت کوی، (لمونځ کوی) نو ته ئی دگناه ورته عفو کوی، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ

و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ دی.
 موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض وکړ
 چه يا الله ما په تورات کې دیوامت نیک
 صفت ولیده، چه ستا د ټولو رسولانو د
 صداقت گواهی ورکوي، دا کوم امت دی؟
 نو الله ﷻ و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ
 دی. موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړی چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه هغوي لره دغنیمت
 دمال مصرفول جائز او حلال دی، دا کوم
 امت دی؟ نو الله ﷻ و فرمائیل چه دا امت
 دمحمد ﷺ دی. - موسی علیه السلام الله
 ﷻ ته عرض وکړی چه يا الله ما په تورات
 کې دیو امت نیک صفت ولیده چه هغوي
 لره تا د ځمکې ټول مخ پاک او دلمانځه
 لپاره جائز گرځولی؟، دا کوم امت دی؟
 نو الله ﷻ و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ
 دی..

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه تر (۳۰) امتونو زیات
 به دهغه امت دیو سړی عزت ډیر وی، دا
 کوم امت دی؟ نو الله ﷻ و فرمائیل چه دا
 امت دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړی چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه کله په قهر شی نو
 دلا اله الا الله ذکر کوی او کله چه دیواو بل
 سره منازعه کوی نو سبحان الله وائی، دا
 کوم امت دی؟ نو الله ﷻ و فرمائیل چه دا
 امت دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ چه يا الله ما په تورات کې دیو امت

نیک صفت ولیده کله چه دوي په غرونو
 او گیاوو باندې تیریری، نو غروته او بوټی
 دحال په ژبه یو او بل ته د دوی د راتگ
 زیری ورکوي، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ
 و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړی چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه د دوی د نیکو
 اعمالو او ارواحو لپاره د آسمان دروازی
 خلاصیری، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ
 و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه تا هغوي ته دغم او
 مصیبت پر وخت خبره داسترجاع ښودلی
 ده، دا کوم امت دی؟ او بل دی هغو ته د
 مصیبت پروخت دصبر، لمانځه لارښوونه
 کړی ده، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ
 و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه ته او ستا ملائکی پر
 هغه امت درود وائی، دا کوم امت دی؟
 نو الله ﷻ و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ
 دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه دهغه امت نیکو
 کاران به بی له حساب جنت ته داخلوی،
 نو دا کوم امت دی؟ نو الله ﷻ و فرمائیل چه
 دا امت دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه دمقصد سره به ئی
 اسانه حساب کوی، او ظالم ته به ئی د
 توبی په صورت کې عفوه کوی، دا کوم
 امت دی؟ نو الله ﷻ و فرمائیل چه دا امت
 دمحمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ چه ما هم ددی امت له ډلی څخه
 وشمیر، نو الله ﷻ ورته و فرمائیل چه يا
 موسی ته د دوی له ډلی څخه ئی. او دوی
 ستا له ډلی څخه دي، ځکه ته هم زما پر
 دین ئی او دوی هم زما پر دین دی، او ما
 تا لره پخپل رسالت او په خپلو خبرو سره
 فضیلت درکړیدی، نو ته باید زما ددی
 احسان قدر دانی وکړی موسی علیه
 السلام الله ﷻ ته عرض وکړ، چه يا الله ما
 په تورات کې دیو امت نیک صفت ولیده
 چه دقیامت په ورځ به ددوی صفونه له
 مشرق څخه بیا تر مغرب پوری او ددوی
 عزت، قدر او منزلت ته به هیڅ امت نه
 رسیږی، دا کوم امت دی؟ نو الله جل
 جلاله ورته و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ
 دی، موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ، چه يا الله ما په تورات کې دیو امت
 نیک صفت ولیده چه دا امت فقط د جهاد
 سره محبت لری، او که پخپل بستر کی
 هم وفات شی، نو درجی او منزلت به ئی
 د شهیداوو وی، دا کوم امت دی، نو الله
 ﷻ ورته و فرمائیل چه دا امت دمحمد ﷺ
 دی.

موسی علیه السلام الله ﷻ ته عرض
 وکړ، چه يا الله ما په تورات کې دیو امت

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً مِّنَ رَبِّكَ

KALAM
GURUJI

نیک صفت ولیده چه ستا په
لار کې دهیڅ ملامتونکی
پروا نه ساتی، دا کوم امت
دی، نو الله ﷺ ورته وفرمائل
چه دا امت د محمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام ته
ﷺ ته عرض وکړ، چه یا الله

ما په تورات کې دیو امت نیک صفت
ولیده چه د مؤمنانو په مقابل کې به ډیر
نرم او عاجزه وی، خو دکفارو په مقابل
کې به نه په خولا کیدونکی او تند خویه
وی، دا کوم امت دی، نو الله ﷺ ورته
وفرمائل چه دا امت د محمد ﷺ دی.

موسی علیه السلام ته عرض
وکړ، چه یا الله ما په تورات کې دیو امت
نیک صفت ولیده چه صدیق به ئی افضل
د صدیقینو وی، دا کوم امت دی، نو الله
ﷺ ورته وفرمائل چه دا امت د محمد ﷺ
دی.

موسی علیه السلام ته عرض
وکړ، چه یا الله ما په تورات کې دیو امت
نیک صفت ولیده چه تا له دی امت څخه
وړاندې پر نورو امتونو و جنت ته داخلیدل
حرام گړیدی، دا کوم امت دی، نو الله
ﷺ ورته وفرمائل چه دا امت د محمد ﷺ
دی.

موسی علیه السلام ته عرض
وکړ چه الله ولی امت د محمد ﷺ تربنی
اسرائیلو په فضیلت کې اوچت دي، نو الله
ﷺ ورته وفرمائل چه یا موسی بنی
اسرائیل له تا څخه وروسته خپل دین بدل
او تحریف کړی لکن امت د محمد ﷺ

دهغه و سنت او ته اسوئیه تغیر ورنه
کړی، او هم زما کلام چه ما ورته نازل
کړیدی، نو ځکه دهغوی فضیلت تر نورو
امتونو زیات دی، او دهغوی بنی می تر
ټولو بنیانو افضل گرزولی، او د قیامت په
ورځ به لمړی له قبره بعث کیرې او د
قیامت په ورځ به هم لمړی د شفاعت
اجازه ورکول کیرې، او تر ټولو لمړی
شفات کوونکی به وی، موسی علیه السلام
الله ﷺ ته عرض وکړ، چه ما په تورات کې
دیو امت نیک صفت ولید کله چه
د سپرلی پر شا سپاره شې نو ستا حمد
وائی، او ته هم هغوی ته د گناهونو بخشش
کوی، دا کوم امت دی؟ نو الله ﷺ ورته
وفرمائل چه دا امت د محمد ﷺ دی. یو
حدیث ابونعیم پخپل کتاب دلائل کې د
ابی هریره ؓ څخه نقلوی چه رسول الله ﷺ
وفرمائل، کله چه پر موسی علیه السلام
تورات نازل شو، او هغه ولوسته، نو په
تورات کې ئی دیو امت نیک صفت ولیده
چه دا امت به آخر د زمانی او په قیامت
کې به اول وی، نو موسی علیه السلام الله
ﷺ ته عرض وکړ چه یا الله ﷺ چه دا
افتخار زما د امت نصیب کړه، نو الله ﷺ
ورته وفرمائل چه دا افتخار د محمد ﷺ
دامت دی.

موسی علیه السلام ته عرض
وکړ، چه ما په تورات کې دیو امت نیک
صفت ولید کله چه هغوی دوعا کوی نو ته
ئی قبلوی او کله چه نور خلک د دوی په
حق کې دوعا کوی، نو هم ئی ته قبلوی،
نو یا الله دا فضیلت زما امت ته ورکړی، نو
الله ﷺ ورته وفرمائل چه دا فضیلت
د محمد ﷺ دامت دی، موسی علیه السلام
الله ﷺ ته عرض وکړ چه یا الله ﷺ دیوامت
لپاره (فی) تا حلال گرزولی، دا زما دامت
نصیب کړه، نو الله ﷺ ورته وفرمائل چه دا
امتیاز د محمد ﷺ دامت لپاره دی. موسی
علیه السلام الله ﷺ ته عرض وکړ چه یا الله
ﷺ دیوامت په تورات کې ډیر نیک صفت
ذکر شویدی کله چه دیونیک کار اراده
وکړی، نو ته هغوی ته نیک بدل ورکوی، او
که عمل ئی وکړی، نو بیا لس برابر بدل
ورکوی، نو دا زما امت ته ورکړه، نو الله ﷺ
ورته وفرمائل چه دا امت د محمد ﷺ دی.

ابونعیم پخپل کتاب الدلائل کې له
عبدالرحمن المغافری څخه روایت کوی
چه کعب الاحبار دیهودو یو عالم ولیده
چه ژاړی، نو ده ورته وویل چه ولی ژاړی،
نو هغه ورته وویل، چه د ژوند ځینی
کارونه می ژړوي، نو کعب الاحبار ورته
ووویل، چه زه په الله ﷺ قسم خورم که زه

تا لره خبر درکړم نو بيا به نه ژاړي ، نو ته زما خبره مني ، نو هغه ورته وويل چه هو ، نو کعب الاحبار ورته وويل چه موسی عليه السلام په تورات کې د يو امت نیک صفت وليده ، چه الله ﷺ فرمائي چه تاسی بهترين دامتونو یاست ، چه خلک نیکی ته امر کوی ، او له بدو نه ئی منع کوی ، او تاسی پر اول او آخر کتاب ایمان لری ، او دالله ﷺ په لاره کې جهاد کوی له کفارو سره ، نو موسی عليه السلام الله ﷺ ته عرض وکړ چه یا الله ﷺ دا فضیلت زما امت ته ورکړه ، نو الله ﷺ ورته وويل چه دا فضیلت دامت دمحمد ﷺ دی ، نو عالم دیهودو ورته وويل چه هو! نوکعب الاحبار ورته وويل چه ددی امت پر نبی ایمان راوړه ، بیا به ډاډمن ئی او نه به ژاړی ، له امام احمد بن حنبل څخه روایت دی ، چه په تورات کې راغلی چه الله ﷺ فرمائي ای د آدم زویه د الله نه وویریږه ، کله چه په خپته موږ شوی نو وږی انسان هم درپه یاد کړه .

بل روایت امام احمد بن حنبل له قتاده څخه روایت کوي چه په تورات کې راغلی ، الله ﷺ فرمائي چه ای د آدم زویه ته رحم کوه ، چه پر تا رحم وشي که چیری څوک دالله ﷺ پر بندگانو رحم نه کوی ، نو الله ﷺ به پر ده باندی رحم نه کوی . نو ته څه فکر کوی چه ته د الله پر بندگانو رحم نه کوی او الله ﷺ دی بیا پر تا رحم وکړي؟

بل روایت له امام احمد بن حنبل څخه دی ، چه الله ﷺ په تورات کې لیکلی دی چه ای د آدم زویه! ځان دی زما د عبادت لپاره فارغ کړه ، نو زه به ستا زړه د

بی ځایه غوښتنو او حسد څخه خلاص کړم . او فقر به درڅخه بند او لیری کړم ، او که دی دا کارونه کاوه نو زړه به دی له حرصه او حسد څخه ډک کړم ، او فقر ته به دی حواله کړم .

امام احمد بن حنبل له مالک بن دینار څخه روایت کوی چه الله ﷺ په تورات کی فرمائي ، دهر هغه چا چه گاونډی گناه کوی او دی ئی نه منع کوی ، نو دی ئی هم شریک دجرم او گناه دی ، په یو بل روایت کې امام احمد بن حنبل روایت کوی چه الله ﷺ وموسی عليه السلام ته په تورات کی خبر ورکړی ، هر هغه څوک چه ددنیا سره محبت کوی ، او دالله ﷺ حکم هیر کړی ، نو الله ﷺ له دهغه سره بغض کوی ، او هر هغه څوک چه ددنیا سره بغض کوی ، نو الله ﷺ دهغه سره محبت او مینه کوی ، او څوک چه ددنیا عرت کوی ، نو الله ﷺ به ئی ذلیل کړی ، او چا چه ودنیا ته په کم نظر وکاته ، نو الله ﷺ به عزت ورکړی ، ابن ابی شیبه له کردوس ثعلبی څخه روایت کوی چه ما په تورات کې ولوستل چه الله ﷺ فرمائي متقی اوسه ځکه چه وقایه (ځان ساتل) په تقوی سره ده ، رحم کوه نو الله ﷺ به رحم درباندي وکړي ، دپورته الهی لارښوونی چه په کتاب الله (تورات) کې رب العزت وموسی عليه السلام ته کړی ، او سربیره پر دی الله ﷺ د محمد ﷺ پر امت چه دکومو احساناتو پیرزوینه پردی امت باندې کړیده نو پکار دا ده چه مونږ مسلمانان د الهی ارشاداتو مطابق خپل عمل او عقیده جوړه کړو ، او دهغه ذات

چه زموږ پیدا کوونکی ، لویه ونکی ، روزی راکونکی ، صحت راکونکی ، اولاد راکونکی ، وژونکی ، او بیا د حساب کولو لپاره مو راژوندې کوی ، خپل معبود وگڼو او دهغه دحکمونو مطابق په صفت دیو نیک مسلمان ځانونه جوړ کړو ننی انسانی غمیزی او په تیره بیا د نړی د مسلمانانو کړاوونه ، درپه دری ، لوږی ، نیستی ، پسمانی ، بی اتفاقی ، ذلت او وکفر ته د محتاجی او دکافرو ترمالی قوت لاندې ژوند دا هغه عوامل او علتونه دی چه مسلمانان ورسره لاس او گریوان دي ، په حجت الوداع کی دعرفات په ورځ ددی مبارک آیات نزول چه الله ﷺ فرمائي چه ما ستاسی د ژوند او مرگ لپاره یو داسې لارښود غوره کړ او پر تاسې مې احسان وکړ او زه ستاسی څخه د اسلامی اصولو پر بنیاد دهغوي په منلو سره راضی کیږم ، نو ایا رښتیا هم ننی مسلمان الهی شریعت ته منقاد دي؟ ایا دمسلمانانو ننی ژوند او کړه ، خوراک ، چنباک ، معاملات ، حقوق ، مکافات ، مجازات ، داسلامی او شرعی اصولو مطابق دی؟ جواب (منفی) بلکل نه ، او د ټولو اسلامی احکامو مغایر دی ، یوازی دعباداتو په برخه کې هغه هم په ناقص ټول څه نا څه چه دا اسلام دمبارک دین یوه برخه ده متعهد دی ، حال دا چه مسلمان باید خپل ځان کورنی . محله ، و اسلامی اصولو ته وهڅوی او دا حکم فرض عین دی ، په آخر کې دا دوعا کوو چه الله ﷺ موږ مسلمانانو ته د الهی احکامو دمنلو ، عمل او عقیدی توفیق راکړی (آمین)

د ارگ د میلیونونو افغانیو مزی

او د ملت سپرې شونې

له دې سره سم هغه پخوانی متل را یاد شو چې وايي وايي د ډول غبرلې ښه څي، ځکه په افغانستان کې څلور نیم میلیونه وگړي ترسخت فقر لاندې ژوند کوي او د حکومت لور پورو چارواکوبیا میلیونونو افغانۍ حیف او میل کړي دي او اوس مې زړه ته لویږي چې یو وخت په فیسبوک کې د سهار د اته زره وطني هکیو خوړولو کیسه هم ډنډوره نه بلکه یو ریښتونی واقعیت و.

دا پیسې د مخور، ملي شورا د غړي، استاد، پوځي سرتیري، سلاکار، وزیر، لومړی مرستیال، دوهم مرستیال په نومونو ورکول شوي دي او یوازې په مزار کې جنده چې یو خرافاتي چار دی او تر ډیره دیني مخینه هم نه لري د خوار ملت له بیت المال څخه په څو میلیونو افغانیو پورته شوې.

په دې منځ کې تر نوي میلیونو ډیرې افغانۍ یوازې په ۱۳۹۲ کال کې د ولسمشر په فرمان دې کسانو ته ورکول شوي دي.

په ۱۳۹۲ کال کې د ولسمشرۍ ماڼۍ لگښتونه

یو پنځوس میلیونه شپږ زره درې سوه پنځه دیرش افغانۍ د ولسمشرۍ ماڼۍ لگښتونه

دا شونې ده لومړی ځل وي چې د یو نظام تر بدلون وروسته رسنیو ته داسې اسناد په لاس ورځي چې په میلیونونو افغانۍ یوازې په هسې کرنو لگول شوي دي، خو په ټول کې دا اسناد په داسې حال کې خپرېږي چې همدا مسولین او ان عادي رئیسان اوس ډیر څه لري.

دا اسناد د لومړي ځل لپاره په ټولنیزو پاڼو کې را ښکاره شول او اوس اوس رسنیز شوي دي ډیری پخوانی مسولین یې په اړه چوب دي، خو په ټول کې دا پیسې له دریو مدرکونو ورکول شوي دي، د چارواکۍ چې مدبري په راس کې و، ریاست دفتر چې کریم خرم یې په راس کې و او فرهنګي مشاوریت چې زلمی هیوادل یې په راس کې و.

په دې لیست کې ډیری پیسې په مهم ډول لگول شوي دي د بیلګې په ډول څو میلیونو افغانۍ تش په نوم کمیسیون ته ورکول شوي دي مشخصه نه ده چې کوم کمیسیون ته.

په اسنادو کې ان په رسنیو کې ډیر غورځی پرځی کونکی نقاد رمضان بشردوست، د راه مدنیت په نوم ورځپاڼه او... هم شته چې د دوی کره وړه او د ارگ خلاطونه په خپله د پوښتني وړ دي.

دوه نیم میلیونې افغانۍ د ولسمشر د دوهم مرستیال درملنه.

دوه میلیونې ۸۴۱۰۰ افغانۍ د ولسمشر د دوهم مرستیال د تګ راتګ لګښت.

پنځه میلیونې اته لکه او ۳۸۴۸۰ افغانۍ د ولسمشر د دوهم مرستیال د چارتر کرایه.

څلور میلیونې افغانۍ د کمیسیون د غړو تنخواوې خو کمیسیون معلوم نه دی.

دوه میلیونې او ۵۳۰۰۰ افغانۍ د ولسمشرۍ ماڼۍ سلاکار محمد ایوب زرین ته پکې موټر اخیستل شوی.

یو میلیون او دوه سوه زره د ولسمشر د لومړي مرستیال د سلاکار صاحب نظر مرادي میاشتنی معاش.

۱۵ میلیونې افغانۍ یوازې او یوازې په مزار کې د سخي د جنډې په لګیدو لګول شوي دي.

یو میلیون افغانۍ د ولسمشر د دوهم مرستیال د خدماتو پر لیدنه لګیدلي دي.

پنځه میلیونې افغانۍ د لومړي مرستیال د جنازې په مراسمو لګیدلي دي.

دوه میلیونې او سوه زره ۶۷۲۶۹ افغانۍ د لومړي مرستیال د کور شپږ میاشتنی کرایه.

نولس میلیونې او شپږ سوه زره افغانۍ قزاقستان ته د ولسمشر د دوهم مرستیال د سفر د تلي پلاوي لګښت.

درې میلیونې افغانۍ د احمد شاه مسعود د شهادت په تین لګول شوي دي.

د ولسي جرګې غړو هم په ۱۳۹۲ کال کې د خپلو اقتصادي ستونزو او درملنې په موخه تر درې نیم میلیونو ډیرې افغانۍ تر لاسه کړي دي.

په دې منځ کې قومي مشرانو، د سولې شورا غړي، استادان، پوځیان، عادي وګړي چې شوني ده د لوړ پوړو دولتي کسانو خپلوان وي، ملا امامان او نورو ته هم دا پیسې رسیدلي دي.

د اسنادو بر بنسټ:

۱۴ میلیونې اته لکه ۵۵۴۰۵ افغانۍ لاندې کسانو اخیستي دي:

په دې منځ کې اوه میلیونې د میدان وردګود بهسودو له زیانمنو سره مرسته شوې.

دوه سوه زره افغانۍ هغونه چې د کونړ په پښه کې زیانمن شوي مرسته شوي دي.

په ۱۳۹۳ کال کې ولسمشرۍ ماڼۍ تر دوه اتیا میلیونو ډیرې افغانۍ لګولي دي چې په دې پیسو کې د ملي یووالي حکومت ځینې چارواکو ته هم ونډه ورکول شوې.

د اسنادو پر بنسټ

یولس میلیون او دوه سوه زره افغانۍ د پخواني ولسمشر د میلمستون په ترمیم لګول شوي دي.

دوه لکه اتیا زره افغانۍ د لومړي مرستیال د میلمستون کرایه شوې.

پنځه لکه ۲۲۲۴۰ افغانۍ د اجراییوي رئیس د لومړي مرستیال محمد خان د شیرپور د کور کرایه شوې.

۶۲ میلیونې شپږ لکه او دوه اتیا زره افغانۍ لوړ پوړو او عادي چارواکو ته اوه زره موټر او پنځه عادي موټر اخیستل شوي دي.

یو میلیون درې سوه او اته زره افغانۍ د چارو ادارې د ډیرشو امتیازي تنخواوو او ډیرشو کارکوونکو لپاره ورکول شوي دي.

نه لکه
۲۸۱۹۸ افغانی د
ولسمشر دوهم
مرستیال ته په
دریمه کارته کې
دوه ودانۍ په
کرایه شوي دي.

پنځه
میلیونه افغانی د
ولسمشرۍ ماڼۍ
او اجرایوي
ریاست د
لورپورو مسولینو
جانبی لگښتونه
شوي دي.

خودا په داسې حال کې ده چې اوس د همدې فاسد
نظام ټول ټال چارې اشرف غني او عبدالله ته سپارل شوي
دی خودوی هم له دې خلاطونو برخه من شوي دي او څو
میلیونه افغانی د دوی له ورتګ سره سم ددوی کسانو ته
موټرې اخیستل شوي، کورونه ورته په کرایه شوي دي.

رښتیا هم چې د ارګ یا مرګ شعار په دې ارزې چې بیا
بیا زمزمه شي ځکه په یو څوارو وطن کې دومره لگښتونه زما
په څیرد غریب لیکوال د سروېښته را پورته کوي.

یو میلیون افغانی هم ایران ته د اجرایوي ریاست د
دوهم مرستیال د سفر جانبی لگښتونه.

او ۵۸ زره افغانی هم د غزني د اندرو ولسوالۍ د
اوسیدونکي د پوهنتون فیس ته ورکول شوي دي.

هڅه مو وکړه څو پخواني مس ولین په دې اړه څه و
وایي خودوی له ځواب ویلو ډډه وکړه خودا په داسې حال
کې ده چې تردې مخکې امریکې ویلي و چې دوی ۱۰۴ میلیارد
ډالره لګولي دي چې ډیری دا پیسې حیف او میل شوي دي.

له دې سره سره چې به تیرو کلونو کې د حکومتي
چارواکو مزی او چرچې نوې خبره نه ده خودا لومړی ځل
دی چې رسنۍ داسې اسنادو ته لاسرسی مومي، په دې
اسنادو کې لا ډیر غور وشي ډیر داسې خلک به مخې ته
درشي چې اډوزره دې نه مني.

په بدن کې د ویتامینونو

د کموالي نښې

مو د بي دوه ویتامین له کمي سره مخ دی. ددې ستونزې د لمنځه وړو لپاره لښات، د چرګې هګۍ او غوښه وخورئ.

- د پښو او لاسونو ویدېدل:

د کار پرمهال مو اکثریت وخت پښې او لاسونه ویدېږي او د گوتو په برخه کې د سوزش احساس کوي، نو دا ستونزه د بي دولس او بي شپږ ویتامینونو د کموالي له وجې ده. ددې ستونزې د حل لپاره گازې او لبلبو وخورئ. هګۍ هم په غذايي مهالوېش کې ورزیاتې کړئ.

- په ملا، ورنونو او اوږو باندې د زخمونو نښې نښانې:

که چېرې مو د وجود په پورته مشخصو ځایونو دغسې نښې احساس کړې، نو ستاسو وجود د ویتامین اې او ډي له کموالي سره مخ دی. ددې ستونزې د حل لپاره پانه لرونکي سبزیجات وخورئ او هغه غذاوې مهالوېش کې ورزیاتې کړئ، چې ویتامین اې لري. د ماهي غوښه هم ښه ده، خو د ورځې لس پنځلس دقیق لمر ته هم وگرځئ.

- خفګان:

په خفګان د اخته کېدو بېلابېل عوامل شته دي. یو له دغو څخه یې د ډي ویتامین کموالی دی. تازه څېړنه په

- د عضلاتو، د گوتو د بندونو او پښو درد: پورته نښې په وجود کې د ویتامینونو د کموالي نښې دي. هغه غذاوې وخورئ چې کلسیم، پتاشیم او مګنیزیم لري. هغه کسان چې ډېر ورزش کوي له دې حالت سره مخ کېږي، خو دوی ته توصیه کېږي، چې باید گیلان، منډې، انګور، کیلې او سبزیجات ډېر وخوري.

- د شونډو وچاودېدل:

که مو شونډې وچاودېږي او یا یې څنګونه زخمي شول، نو بدن مو د بي ویتامین له کموالي سره مخ دی. کېدای شي وجود مو د بي دوه، بي درې او بي دولس ویتامینونو له کمي سره هم مخ وي. دا ستونزه عموماً په هغه کسانو کې لیدل کېږي چې اکثریت وخت سبزیجات خوري او یا مناسب غذايي رژیم نه لري.

ددې ستونزې د له منځه وړو لپاره حبوبات او بادام وخورئ.

- د زیاتې ستړیا احساس:

که تېره شپه مو هم کافي خوب کړی وي، خو بیا هم د ورځې په اوږدو کې له زیاتې ستړیا کرېږئ، نو وجود

ډاگه کوي، هغوی چې د ژمي په اوږدو کې د ډي ویتامین ترلاسه کوي، نو د هغوی په پرتله خوښ او ښه روحیه لري، چې بدن یې د ډي ویتامین په کموالي اخته وي.

اما تاسو باید پدې فکر کې ونه اوسئ چې د کال په کومه برخه کې یاستئ، خو بدن مو باید د ډي ویتامین پوره کړي. د لمر له وړانگو د ډي ویتامین ترلاسه کول او هغه خواړه خوړل چې د ډي ویتامین لري له خفگان څخه مو ژغورلی شي.

- د ویښتانو توښل:

د ویښتانو توښل هم گڼ عوامل لري، خو یو له دغو څخه یې د بیوتین (د ویتامینونو له کورنۍ څخه دی) کموالی بلل کېږي. په ځانگړي ډول هغه ورزشکاران چې خامې هگۍ خوري د بیوتینو له کموالي سره مخ کېږي او ویښتان یې توښيږي.

په خامه هگۍ کې د (آویدین) په نوم یوه ماده شته، چې د بیوتین موادو د جذب مخه نیسي. په همدې اساس ورزشکارانو ته توصیه کېږي، چې د خامو هگیو له خوړلو ډډه وکړي. که چېرې ددې عادت پرېښودل ورته ستونزمن وي، نو بیا دې په غذايي مهالوېش کې سبزیجات او میوه هم ورزیاته کړي.

- د سترگو د دید کمزورتیا:

که چېرې د شپې لخوا مو د سترگو دید بیخي کمزوری کېږي، نو بیا مو وجود د ویتامین اې له کموالي سره مخ دی. تاسو ته به معلومه وي چې گازرې ددې ستونزې د حل لپاره تر ټولو ښه او اسانه نسخه ده.

- بې اشتهايي:

د بې اشتهايي گڼ عوامل شته، خو یو له دغو څخه یې د بیوتین موادو کموالی دی. که له دې ستونزې سره مخ یاست، نو حل لاره یې داده چې بادام، هگۍ او حبوبات وخورئ.

- زړه بدوالی او د گيډې درد:

که چېرې له داسې حالت سره مخ شوی، چې گيډې مو درد کاوه او یا په دوامداره ډول زړه مو بد، بد کېده، نو پوه شئ چې وجود مو د بي دولس ویتامین له کموالي سره مخ دی.

ددې ستونزې د حل لپاره جیگر، ماهي او هغه غذاوې وخورئ چې د بي دولس ویتامین لري.

- له ژامو د وینې راتلل او هغه زخمونه چې نه ښه کېږي:

که چېرې مو له ژامو وینه راتلله او یا مو په خوله کې داسې زخم راڅرگند شو، چې د ښه کېدو نه و، نو پوه شئ چې وجود مو د سي ویتامین له کموالي سره مخ دی. ددې ستونزې د حل لپاره مالتې وخورئ او اوس یې موسم هم دی، خو پر دې سربېره هغه میوې او غذاوې هم مه هېروئ چې د سي ویتامین لري لکه ډله یي شنه مرچ او کیوي.

- سر درد او گنگسوالی:

سر درد او گنگسوالی د بي درې ویتامین کموالي نښه ده. هغه ناروغان چې دوامداره اسهال او یا (د عقل زوال) له ناروغۍ سره مخ وي، نو د بي درې ویتامین د کموالي نښه ده. د غوايي او خوسکي جیگر، د چرگ غوښه او ماهیان د بي درې ویتامینونو غوره سرچینې دي.

- اسهال:

دبرگډال پلار يوځل بيا له طالبانو مننه وکړه

امريکايي رسنيو دطالبانو له بند څخه دخوشي شوي
امريکايي عسکر دپلار په اړوند ليکلې دي چې پرتالبانو
يې زړه بايللی او سخت ترينه خوښ دي.

دبرگډال پلار وايي چې طالبانو له دې سره سره چې په
امريکايي چاپو او هوايي بريدونوکې به يې دکورنۍ
غري له لاسه ورکول بياهم په دې فکر کې نشول چې په
بدل کې يې برگډال ووژني.

نوموړي وايي په هغه ورځ چې دمولوي جلال الدين حقاني
صاحب زوي دامريکايانو په يوه بريد کې ژوند له لاسه
ورکړ، زموږ ټول اميدونه ختم شول اوداسي مو وگڼله چې
نور نو برگډال هم زموږ په منځ کې نشته

دی وايي ، وروسته خبرشو چې طالبانو برگډال ته هيڅ
هم ندې ويلې ، اودطالبانو په دغه کار سره نه يوازي داچي
طالبانو دبشریت اوانسانيت ټولومعيارونه په پام کې
ونیول بلکه زموږ زړونه يې هم وگټل.

دبرگډال پلار يوکال وړاندې هم په تلويزوني مرکه کې
ويلي وو ، چې امريکايان دطالبانو کورنۍ بمباروي ،
دهغوي ښځې ، بچيان او سپين ږيري وژني خوبياهم
طالبانو برگډال ژوندی پري ايښی دي

که په دوامداره ډول په اسهال ناروغۍ اخته شوی، نو

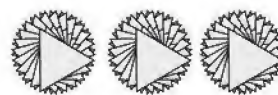
دا ښيي چې وجود مو د بي نهه ویتامین په کموالي
اخته دی. ددې ستونزې د حل لپاره باید د چرگ
جیگر وخورئ. حبوبات او د غوایي یا خوسکي
جیگر هم خوړلی شئ، خو پدې شرط چې ښه پوخ
شوی وي.

- بې خوبې:

که کله داسې حالت درباندې راغی چې بیخي
خوب نه وړئ، نو پوه شئ چې وجود مو د بي پنځه
له کموالي سره مخ دی. ددې ستونزې اصلي عامل په
بازار کې د پخو شویو تیارو خوړو خوراک دی.
که بې خويي مو دوامداره شي، نو د پوستکي ښکلا
ته مو هم زیان اړوي. د پسه جیگر یو له هغو
خوراکونو دی چې ددې ستونزې په حل کې دسرره
مرسته کولای شي.

- د پوستکي وچوالی:

د پوستکي د وچوالي عوامل د اې او بي
ویتامینونو کموالی دی. ددې ستونزې د حل لپاره
سبزیجات، غله جات او د ماهي غوښه وخورئ

عفو و گذشت پیامبر صلی الله علیه و سلم

هنگام دستیابی به قدرت

ترجمه : خالد ایوبی نیا

محمد! خداوند تو را فرمان می‌دهد که با کسی که با تو قطع رابطه می‌کند ارتباط برقرار نمایی، و به کسی که تو را محروم می‌کند بخشش نمایی، و کسی را که به تو ظلم می‌کند ببخشایی» و خداوند می‌فرماید: ((وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ)) باید عفو کنند و گذشت نمایند. مگر دوست نمی‌دارید که خداوند شما را بیامرزد؟)) نور : ۲۲

نمونه‌های آسان‌گیری، عفو و گذشت پیامبر صلی الله علیه وسلم بسیارند، از جمله در قانون گذاری؛ شیخین و ابو داوود از حضرت عائشه (رضی الله عنه) روایت می‌کنند که «ما خَيْرَ رَسُولٍ اللَّهُ بَيْنَ أَمْرَيْنِ إِلَّا اخْتَارَ أَيْسَرَهُمَا مَا لَمْ يَكُنْ إِثْمًا، فَإِنْ كَانَ إِثْمًا كَانَ أَبَعَدَ النَّاسِ عَنْهُ» پیامبر صلی الله علیه وسلم هرگز در بین دو چیز مختار قرار داده نمی‌شد مگر اینکه آسانترین آن دو چیز را برمی‌گزید ما دامی که گناه نمی‌بود. اگر گناه می‌بود پیامبر صلی الله علیه وسلم دورترین مردم نسبت به آن بودند». و در حدیث دیگری می‌فرماید: «يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا» آسان بگیرید و سخت نگیرید» و «إِنَّ هَذَا الدِّينَ يُسِّرُ» بدستیکه این دین دین آسانی است» و خداوند می‌فرماید: ((يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ-

حلم، صبر و عفو الفاظ قریب المعنی هستند، اما میان آنها فرق دقیق و ظریفی وجود دارد که هر یک از آن الفاظ را از دیگری متمایز می‌سازد، برای این الفاظ حقایق متباین وجود دارد، در مبحث گذشته معنی حلم و صبر را توضیح دادم، اما عفو عبارت است از ترک مؤاخذه بر خطا و اشتباهات، سپس آن را در معنی ترک مجازات گناه بکار برده‌اند. و این فضایل سه‌گانه آدابی هستند که خداوند پیامبرش محمد صلی الله علیه وسلم را بر آنها تربیت نمود، خداوند می‌فرماید: ((خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ)) گذشت داشته باش و آسانگیری کن و به کار نیک دستور بده و از نادانان چشم‌پوشی کن)). اعراف: ۱۹۹

در تفسیر ابن جریر طبری و ابن ابی حاتم و ابی الشیخ ابن حبان در مکارم الاخلاق و ابن ابی الدنیا به صورت مرسل و ابن مردویه به صورت موصول آمده است هنگامی که این آیه بر پیامبر صلی الله علیه وسلم نازل شد، از حضرت جبرئیل در مورد تأویل آن سؤال نمود، جبرئیل در جوابش گفت: باید از عالم حقیقی که این آیه از کلامش می‌باشد بپرسم؛ سپس رفت و بعد از سؤال نزد پیامبر صلی الله علیه وسلم آمد و فرمود: «يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكَ أَنْ تَصَلَ مَنْ قَطَعَكَ، وَتُعْطِيَ مَنْ حَرَمَكَ، وَتَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ» ای

وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ)) خداوند آسایش شما را می‌خواهد و خواهان زحمت شما نیست. [بقره: ۱۸۵]

در این آیه اشاره به عمل به آنچه که آسان تر و ملایم تر است، وجود دارد به شرطی که گناه یا مکروه نباشد، زیرا خداوند دوست دارد که از رخصتهایی که برای انسان قرار داده استفاده شود همانطور که دوست دارد از عزائم استفاده شود.

در برخوردها: پیامبر صلی الله علیه وسلم به خاطر مسایل شخصی خویش از کسی انتقام نمی‌گرفت مگر اینکه حقوق خداوند پایمال می‌شد که آن وقت برای خداوند انتقام می‌گرفت، یعنی اگر کسی در پرده‌داری حرامهای خداوند مبالغه می‌نمود یا در حق یکی از بندگان خدا تجاوز می‌نمود آنگاه پیامبر صلی الله علیه وسلم از وی انتقام می‌گرفت. روایت است هنگامی که در روز أُحُد دندانهای پیامبر صلی الله علیه وسلم شکسته و صورتش زخمی شد، این حالت بر یارانش بسیار سنگین آمد و گفتند: چرا بر علیه آنان دعا نمی‌نمایی؟ پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «إِنِّي لَمْ أَبْعَثْ لَعْنًا، وَلِكِنِّي بَعَثْتُ دَاعِيًا وَرَحْمَةً، اللَّهُمَّ اهْدِ قَوْمِي فَإِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ» من مبعوث نشده‌ام که بر دیگران نفرین کنم، بلکه من به عنوان دعوتگر و رحمت برای جهانیان مبعوث شده‌ام، پروردگارا قوم را هدایت نما بدرستی که آنان نمی‌فهمند» و در این مورد خداوند می‌فرماید: ((وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ)) (ای پیغمبر!) ما تو را جز به عنوان رحمت برای جهانیان نفرستاده‌ایم. [انبیاء: ۱۰۷] از حضرت عمر (رضی الله عنه) روایت است که فرمودند: پدر و مادرم فدایت ای پیامبر خدا! حضرت نوح هم بر علیه قومش دعا نمود و فرمود: ((رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ ذَيَّارًا)) پروردگارا! هیچ احدی از کافران را بر روی زمین زنده باقی نگذار. [نوح: ۲۶] اگر اینگونه بر ما دعا می‌کردی ما همه هلاک می‌شدیم،

کمرت لگد کوب شد، چهره‌ات زخمی و خون‌آلود گردید، دندان‌هایت شکسته شدند آنگاه حاضر نیستی جز خیر و نیکی برای آنان چیزی بگویی؟ پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِقَوْمِي فَإِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ» پروردگارا قوم را ببخشای به تحقیق آنان نمی‌دانند.» این نشانه‌ی نهایت فضیلت، اخلاق نیک، کرم نفس و نهایت صبر و تحمل است.

و از جمله محاسن اخلاق پیامبر صلی الله علیه وسلم: کنترل نفس، راهنمایی و گذشت وی می‌باشد. هنگامی که مردی منافق بنام ذُو الْخُوَيْصِرَةِ بن زهیر تمیمی در رابطه با تقسیم غنائم بدر خطاب به وی گفت: ای محمد عدالت را رعالت کن به تحقیق در این تقسیم رضایت خداوند در نظر گرفته نشد، پیامبر صلی الله علیه وسلم در جوابش جهل وی را بیان نمود و او را نصیحت کرد و به وی یاد آور شد و گفت: «وَيَحْكُ، فَمَنْ يَعْدِلْ، إِنْ لَمْ أَعْدِلْ، خَبْتُ وَ خَسِرْتُ إِنْ لَمْ أَعْدِلْ» وای بر تو اگر من عدالت نداشته باشم، چه کسی عدالت را رعایت می‌کند، اگر من عدالت را رعایت نکرده باشم پس من گمراه شده و خسارت دیده‌ام. پیامبر صلی الله علیه وسلم یاران خود را که قصد کشتن او را نموده بودند از آن نهی نمود.

نمونه‌ای دیگر از این مثالها که از نمونه‌ی گذشته شگفت‌انگیزتر و مؤثرتر می‌باشد این است که: در غزوه ذات الرقاع سال چهارم هجری طبق روایت شیخین پیامبر صلی الله علیه وسلم به تنهایی زیر سایه درختی استراحت می‌نمود و یارانش نیز در حال استراحت و خواب قیلوله بودند غورث بن الحارث (طبق روایت بیهقی) که شجاع ترین فرد از میان قومش بود شمشیرش را از غلاف بیرون کشیده و خود را به بالای سر پیامبر صلی الله علیه وسلم رسانید، پیامبر صلی الله علیه وسلم در آن لحظه از خواب بیدار شد و او را شمشیر به دست و آماده بالای سرش

مشاهده نمود. به پیامبر گفت: چه کسی تو را از دست من نجات می‌دهد؟ پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: خدا مرا نجات می‌دهد، با شنیدن این کلمه از دهان پیامبر شمشیر از دست غورث افتاد، پیامبر صلی الله علیه وسلم شمشیرش را برداشت و گفت: چه کسی شما را از دست من نجات می‌دهد؟ غورث گفت: تو بهترین کسی باش که شمشیر را به دست می‌گیرد، پیامبر صلی الله علیه وسلم او را رها نمود و غورث سالم به سوی قومش برگشت و گفت: از پیش بهترین مردم آمده ام)).

و یکی دیگر از این حوادث: پیامبر صلی الله علیه وسلم عبدالله بن ابی، سرکرده منافقین و همدستان منافق وی را مؤاخذه ننمود با اینکه مرتکب جرائم گفتاری و کرداری شده بودند. بلکه به کسانی که به قتل آنان اشاره کرده بودند گفت: نه، تا اینکه مردم نگویند محمد یارانش را می‌کشد، این عمل پیامبر صلی الله علیه وسلم دلیل بر ترک برخی امور به علت مترتب شدن فساد بزرگتر بر آن می‌باشد.

د سلفو تر منح دعوه

سلم بن قتیبة رحمه الله وایي: زه یو ځای ناست وم بشیر بن عبد الله رحمه الله راباندې راغی راته کړه یې: دلته ولې ناست یې؟ ما ورته وویل: زما د اکا زوی دی له هغه سره مې دعوه ده، هغه زما د کور خواته په یوه شي دعوه کړې ده، بشیر رحمه الله راته وویل: ستا پلار له ما سره ښېگنې کړې وې، زه غواړم د هغو بدل درکړم، او هغه داسې چې زما نصیحت واوره: په والله دعوه او جنجال د سړي دین ته تر ټولو زیات تاوان رسوي، د سړي غیرت او میړانه ختموي، د ژوند خوند خرابوي، او د سړي زړه او ذهن مصروف او بوخت گرځوي.

سلم وایي: زه ولاړ شوم او روانیدم د اکا زوی مې راته وویل: څه کړې؟ ما ورته وویل: زه له دعوي تېر شوم، هغه راته وویل: پوه شوې چې زه په حقه یم، ما ورته وویل: نه، له هغه شي زه درتیر یېم، خو زه په دعوه ځان نه بدرنگه کوم، هغه راته وویل: زه هم هغه شی نه کوم هغه یې ستا. [موسوعة ابن أبي الدنيا ۴/ ۳۲۵]. دا د سلفو علماو رحمهم الله ترمنځ د دعوي یوه بیلگه ده، راځئ موږ د موجوده زمانې خلک لیر ځانونو ته متوجه شو چې پخپلو کې له یوه بل سره د دعوي په مهال څه سره کوو؟

و از جمله این حوادث همانطور که شیخین روایت می‌کنند: زنی یهودی که- طبق روایت بیهقی و موسی بن عقبه در المغازی - زینب دختر حارث بن سلام بود مقداری گوشت گوسفند را مسموم نموده و آن را به پیامبر صلی الله علیه وسلم داد و بعداً اعتراف نمود که آن گوشت را مسموم کرده است اما پیامبر صلی الله علیه وسلم بعد از اعتراف از گناه او گذشت نمود و او را عفو کرد، زیرا او برای خودش انتقام نمی‌گرفت، سپس پیامبر صلی الله علیه وسلم او را به خاطر وفات یاران خود مانند بشر- بن براء که بعد از یک ماه بر اثر این مسمومیت بیمار شد و وفات کرد قصاص نمود.

و همچنین پیامبر صلی الله علیه وسلم لبید بن اعصم یهودی که او را جادو کرده بود و خداوند با وحی و از طریق حضرت جبرئیل به وی خبر داد که ولید او را جادو کرده است و حالش را بیان نمود همانطور که احمد و نسائی و بیهقی آن را روایت می‌کنند، پیامبر صلی الله علیه وسلم نه تنها او را مجازات ننمود بلکه او را سرزنش هم نکرد.

مرخان ولې په نوبت مشري کوي؟

ژباړه: لطف الله لطيف

کله چې دوه مرغان سره جوړه شي، یو وړاندې او بل ورپسې الوزی. مخکینی الوتونکی د هوا تر فشار لاندې ژر ستومانه کېږي نو ځکه د یو ټاکلي وخت نه وروسته تر شا کېږي او خپل جوړه ملگری پرېږدي چې مخته شي او د ډلې مشري وکړي.

کله چې دوه مرغان سره جوړه شي، یو وړاندې او بل ورپسې الوزی. مخکینی الوتونکی د هوا تر فشار لاندې ژر ستومانه کېږي نو ځکه د یو ټاکلي وخت نه وروسته تر شا کېږي او خپل جوړه ملگری پرېږدي چې مخته شي او د ډلې مشري وکړي.

د ټاکلي وخت نه وروسته هغه بېرته تر شا کېږي او خپل ځای شاتني الوتونکي ته پرېږدي.

د مخکیني الوتونکي تر شا د هوا داسې څپې را پیدا کېږي چې شاتنی الوتونکی پکې په آسانی سره الوتی شي او د هوا فشار ورباندې لږوي.

د اکسفورډ پوهنتون څېړونکی برنارډ فویکل وايي:

”هغه موده چې یو الوتونکی مخکې الوتنه اومشري کوي د هغې مودې سره چې وروسته یا شاته الوزی، تقریباً یو شانته او برابره ده، هغوی په نوبت مخکې او وروسته کېږي.“

ساینس پوهانو معلومه کړې چې د مرغانو ډلې دا ټولنیزه ستونزه څنگه حل کړې چې څوک باید د ډلې مشري وکړي؟

د بریتانیا، جرمني او اطریش څېړونکو د یو ډول کل سرو لگ لگ مرغانو د خاصیتونو په هکله څېړنې کړې او موندلې ېې دي چې هغوی د نوروغټو مرغانو په شان په اوږدو سفرونو کې د الوتو په وخت ولې د "v" بڼه غوره کوي. ساینس پوهانو دا هم موندلې چې دا مرغان د اوږدو سفرونو په وخت کې ولې په نوبت د ډلې مشري کوي.

دغو څېړونکو یو شمېر لگ لگ مرغان د زېږېدو د وخت څخه تر روزنې لاندې ونیول او د هغوی پر بدن ېې داسې کوچني وسایل نصب کړل چې ساینس پوهان وکولای شي د دغو مرغانو د الوتو په وخت کې د هغوی موقعیت او د الوت لوری ثبت کړي.

وروسته دغه ساینس پوهان د یوې وړې مخصوصې الوتکې په مرسته والوتل، او روزل شوي مرغان ېې هم وهڅول چې ورسره یوځای والوزي، وبې لیدل چې دا مرغان د اوږده سفر په ترڅ کې څه ډول الوزی او څه کوي.

هغوی وموندل چې دا مرغان د ډله ایز الوت په وخت کې د "v" بڼه غوره کوي، یو له بله سره جوړه کېږي او د انرژي د ساتنې په خاطر یو له بله سره همکاري کوي.

متقابله همکاري او په نوبت مشري کول

د نړۍ تر ټولو ستره استخباراتي بودیجه

د نویو نړیوالو شمېرو له مخې، د امریکا استخباراتي بودیجه د نړۍ په کچه تر ټولو ستره او لوړه استخباراتي بودیجه ګڼل کېږي. امریکا هر کال د خپلو استخباراتي فعالیتونو او جاسوسیو لپاره یو تریلیون (۱۰۰۰ میلیارد ډالره) ځانګړی کوي.

ویل کېږي، دغه بودیجه د امریکا په دننه او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د امریکایي ګټو د خوندیتوب په موخه استخباراتي چارو باندې لګول کېږي.

همدا اوس په امریکا کې ۱۷ استخباراتي څانګې او ادارې فعالیت لري، او د معلوماتو او اطلاعاتو پر راټولو بوخت دي. دغه سازمانونه همدا راز د نړۍ په بېلابېلو هېوادونو کې هم فعالیت لري.

د کتونکو په باور د نړۍ په بېلابېلو برخو کې جګړې او نښتې؛ د هېوادونو او ولسونو ترمنځ لاندې او روانې تاوتریخوالي همدا راز د زیاترو هېوادونو وېش د امریکا د استخباراتي ادارو د فعالیتونو زېږنده ده، چې د امریکایي ګټو د خوندیتوب په موخه ترسره کېږي. حال دا چې په دغو پېښو هر کال په زرګونه انسانان قرباني کېږي.

د اکسفورډ پوهنتون د زولوجي د څانګې دا څېړونکی وایي دوی غوښتل وپوهېږي چې الوتونکي څنګه کولای شي اوږده سفرونه وکړي او ولې نه ستومانه کېږي؟

هغه وایي: "دا الوتونکي له اطریش نه ایټالیا ته څي چې ۱۵۰۰ کیلومتره لاره ده. د دې اوږده او ستومانه کونکي سفر په ترڅ کې ۳۰ سلنه واړه الوتونکي مړه کېږي."

د نادره الوتونکو ژغورل

د ساینس پوهانو د دې پروژې یو هدف دا و چې شمالي کل سري لګ لګان چې د ښکار له امله بې نسل په کمېدو دی وژغوري او وروزي چې وکولای شي بېرته اروپا ته مهاجرت وکړي.

د GPS وسایلو په مرسته چې ساینس پوهانو د یو شمېر روزل شویو الوتونکو پر بدن نصب کړي دي، هغوی کولای شي د دې الوتونکو د الوتنې لوری او موقعیت معلوم کړي.

پرتګالي څېړونکي ډاکټر سټیون د همدغو نادره الوتونکو په اړه د یوې مخکینۍ څېړنې په ترڅ کې موندلې وه چې هغوی د اوږدې ډله اییزې الوتنې په وخت کې د "۷" بڼه غوره کوي او یو په بل پسې کتار په نوبت الوزي، د دې لپاره چې ستومانه نشي ځکه چې تر شا الوتنه آسانه او وړاندې الوتنه سخته وي.

څېړونکو یوازې پر یوې روزل شوې ډلې الوتونکو دا تجربې او څېړنې کړې خو فکر کوي چې ښايي د الوتونکو نور ډولونه به هم د اوږدو کلنیو ستومانه کونکو مهاجرتونو په وخت کې په همدې ډول الوتنه کوي.

حضرت بلال رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ،

مؤذن رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ...

هرگاه بلال

می خواست اذان بگوید تا به
"اشهد أن محمداً رسول الله"
می رسید بغض گلویش را بسختگی
می فشرد، و اشک از چشمانشان
سرازیر می گشت و با صدای بلند
زار زار شروع به گریستن می نمود.
پس از سالها بلال، رسول خدا
(صلی الله علیه وسلم) را در خواب
دید. که به او می فرمود: بلال،
چقدر بی وفا شده ای؟ آیا وقت آن
نرسیده که سری بما بزنی...

بلال اندوهگین و گریان از
خواب پرید. و فوراً عازم مدینه
شد...

بلال در حالیکه بشدت می
گریست برای عرض سلام به
روضه ی پیامبر اکرم (صلی الله علیه
وسلم) نزدیک شد.

حسن

و حسین بسوی او دویدند،
بلال آنها را به آغوش گرفته، با مهر
و شفقت بوسید. نوه های عزیز
پیامبر خدا (صلی الله علیه وسلم) به
بلال گفتند: دلمان برای اذانت
بسیار تنگ شده، اگر لطفی کنی و
در سحرگاهان اذانی بدهی بسیار
شادمان خواهیم شد.

سحرگاه وقتی که سکوت بر
همه ی شهر مدینه سایه افکنده بود
بلال بخاطر شاد کردن نوه های
محبوبش بالای سقف مسجد
برآمد. بناگاه مردمی که برای نماز
تهجد برخاسته بودند ندای ملکوتی
بلال را که در آسمان پیچیده بود
شنیدند: الله اکبر.. الله اکبر...

شهر مدینه با شنیدن صدای
بلال از خواب پرید. کسی

گوشه یایش را باور نمی
کرد. برخی آب سرد بر سر و صورت
خویش می زدند و گمان می بردند
که شاید هنوز در خوابند. همه از
خانه هایشان بیرون پریدند و مات و
مبهوت و حیرت زده بهم خیره شده
بودند. وقتی بلال ندا بر آورد
که: أشهد أن لا إله إلا الله...

مردم حیرت زده ی مدینه بر
بامها و کوچه ها و خیابانهای شهر
با یادآوری خاطرات پیامبر با صدای
بلند می گریستند. و وقتی بلال ندا
برآورد: أشهد أن محمداً رسول
الله...

زنها و دخترها از حجله های
خویش برآمده به مردم شهر

ادبي ټوټه

پلار مې زه په څلور کلنې کې يو څپيره او هلم، ستونې راته ونيوه خو بيا هم ما ونه ژړل...

په اوه کلنې زه يې د خپل درېشي په کمر بند وهلم، ډير زيات درد به يې هم کول خو بيا هم ما ونه ژړل... په لس کلنې کې مې نور عادت شوی و بيا هم ما نه ژړل...

د پينځه لس کلنې په عمر کې وم پلار به مې په وړه خبره چې څه به يې په لاس کې وو په هغه به يې وهلم خو ما بيا نه ژړل....

په شل کلنې کې هم وهلم بيا هم پلار راباندې گران و ما نه ژړل... پرون چې د پينځه دير ش کلنې په عمر شوم، پلار راباندې د څپيرې گزار وکړ، په ژړا شوم د سترگونه مې اوښکې اوبه پدې، د دې لپاره نه چې زه يې ووهلم، د دې لپاره چې د هغه په لاسونو کې هغه پخوانې زور نه و پاتې او لاسونه يې رپيده ځکه په ژړا شوم...

سرور

روزها افتاده اشک بر گونه هایشان جاری و صدای گریه هایشان شهر را به لرزه درآورد. همه چون مادران داغدار می گریستند... عمر غرق در گریه و اشک از حال رفت...

روزها گذشت .. و زمانه بلال را روی فراش مرگ خوابانید، همسرش در کنار او می گریست..

بلال در حالیکه لبخند شادی بر لبان داشت، و چشمهای امیدش از خوشحالی پیوستن به محبوب می درخشید بدو نگریست و گفت: گریه نکن.. فردا عزیزانم را در آغوش می گیرم.. فردا محمد و یارانش را ملاقات خواهم کرد..

بلال از شادی و شوق دیدار رسول خدا (صلي الله عليه وسلم) مرگ را با آغوشی باز پذیرا بود. بلال در عشق محمد و شوق دیدار او جام تلخ مرگ را چون عسل سرکشید و به آرزوی دیدار شتافت.. بلال به محبوبش پیوست...

رحمت خدا بر او بادا... پروردگار از او خشنود و راضی بادا...

درود بر تو ای بلال عظمت.. سلام بر تو ای کالبد عشق و محبت راستین...

پیوستند. همه ی مدینه آهنگ برطنین گریه ی عشق و محبت بود. گویا رسول خدا (صلي الله عليه وسلم) از نو زنده شده بود.. نه .. نه.... بلکه گویا رسول خدا (صلي الله عليه وسلم) تازه چشم از جهان بسته بود. صدا صدای گریه بود و زاری... خاطره ی تلخ فراق رسول اکرم در اذهان مردم دوباره زنده شده بود. زخمهای التئام نیافته ی وفات پیامبر از نو در دلهاي خونین مردم ترکیده بود. مدینه گریه بود و گریه تنها صدای مدینه. و بار دگر بلال خاموش گشت... و از خاطره های تلخ فرار کرده به سوریه پیوست...

وقتي امير المؤمنين عمر (رضي الله عنه) براي بازرسى شام به آنجا رسيد، مردم شهر به شدت از او التماس نمودند که بلال را مجبور کند ولو یک بار برايشان اذان دهد. هنگام نماز امير المؤمنين بلال را خواست. و از او خواهش نمود اذان بگويد. پاهای لرزان بلال و دل نخواستہ ی او و خواهش عمر و التماس مردم او را به بالای مناره رساندند. بلال اذان گفت... همه ی صحابه ای که پیامبر را دیده بودند و صدای اذان بلال را در کنار او شنیده بودند، با صدای او بیاد آن

د مرحوم مولوي عبدالحکيم حقاني ژوند

او کارنامو ته کتنه

ليکنه عبدالرؤف حکمت

نوموړي ابتدايي زده کړې په خپل کور او مسجد کې ترسره کړې او د پنځلس کلنۍ په عمر و چې د ديني زده کړو د حصول لپاره يې د طالبۍ بستره په اوږه کړه، نوموړی د زابل ارغنداب ته لاړ او هلته يې د مولوي در محمد صاحب په نامه له مدرس عالم نه سبقونه شروع کړل، ورپسې يې په همدې سيمه کې له قاضي عبدالحبيب صاحب، په کندهار ښار کې له مولوي فضل الدين صاحب او د زابل په شاجوی کې له مولوي ضياء الدين صاحب څخه ديني علم حاصل کړ، تردې چې په ۱۳۵۲ هـ ش کال کې يې د زابل ولايت په شاجوی ولسوالۍ کې له مشهور عالم کمال الدين اخندزاده څخه د نبوي احاديثو سند تر لاسه کړ او له ديني علومو د فراغت دستار يې وتاړه.

د علم په دې اوږده سفر کې نوموړي ټول دوديز علوم لکه صرف، نحو، بلاغت، فقه، اصول الفقه، تفسير، علم الحديث، منطق، تجويد او نور مروج علوم حاصل کړل چې له فراغت وروسته يې د زابل په شاجوی ولسوالۍ کې د امامت او تدريس دنده پيل کړه، نوموړي په افغانستان کې د کمونيستي انقلاب تر وخته په همدې سيمه کې په امامت او تدريس بوخت و چې گڼ شمير طالبانو ته يې ديني کتابونه تدريسول.

له کمونيستي کودتا وروسته

په ۱۳۵۷ هـ ش کال کې چې کله د کمونيستانو لخوا په افغانستان کې کودتا وشوه او په وړاندې يې جهادي خوځښت پيل شو، دغه مهال مولوي عبدالحکيم صاحب د زابل په شاجوی کې په تدريسې چارو بوخت و، خو د جهادي حرکاتو له پيل سره يې له مجاهدينو سره هم تعلقات پيدا کړل او کرار کرار له تدريس څخه په جهاد ورگډ شو.

نوموړی تر دوو کلونو پورې په همدې سيمه کې و او کله چې په شاجوی کې جهادي خوځښت علني شو او ټولې اطرافي سيمې د مجاهدينو لاس ته ولوېدې، نوموړی له خپل ورور مولوي عبدالرازق صاحب او بل نږدې ملگري مولوي عبدالغفار صاحب سره

مولوي عبدالحکيم حقاني يو له هغو شخصيتونو څخه دی چې د شوروي يرغل په خلاف جهاد، د اسلامي امارت په تأسيس او بيا د امريکا خلاف جهاد کې يې بارز او مخکښ رول درلود، نوموړی په دې دريو مرحلو کې خپل مکلفيت په ډيره ښه توگه ترسره کړی او د اسلامي نظام د نفاذ په لاره کې يې ستر خدمتونه سرته رسولي، په لاندې کړښو کې هڅه کوو چې دنوموړي په جهادي ژوند څرگنده رڼا واچوو، ترڅو يې له کارنامو خبر او د راتلونکې لپاره يې له اوږدې مبارزې، ثبات او استقامت زده کړه وکړو.

د ژوند ابتدايي مراحل

مولوي عبدالحکيم حقاني د بزم محمد زوی په قوم پښتون - ترکي په ۱۳۱۸ هـ ش کال کې د هلمند ولايت په هزار جفت ولسوالۍ کې دنيا ته راغلی.

خپلې اصلي سیمې د هلمند هزار جفت ته لاړل ترڅو په دې سیمه کې چې تراوسه په کې د جهادي خوځښت څرک نه لگیده، جهادي عملیات پیل کړي.

مولوي عبدالغفار وايي موږ چې کله د مولوي عبدالحکیم صاحب تر مشرۍ لاندې هزار جفت ته راغلو نو دغه وخت د هلمند په شمالي ولسوالیو کې جهادي عملیات پیل شوي وو، خو په جنوبي ولسوالیو لکه هزار جفت، ناوه، نادعلي او نورو سیمو کې لا د جهادي عملیاتو څرک نه لگیده، موږ په سیمه کې وگرځیدو او خلکو ته مو د جهاد دعوت کاوو، مولوي عبدالحکیم صاحب څه موده وروسته پاکستان ته لاړ او د مولوي محمدنبي محمدي صاحب سره یې ولیدل، د نوموړي لخوا په همدې سیمه کې د جهادي چارو د مشر په حیث وټاکل شو او ځینې تبلیغاتي پانې چې د جهاد دعوت په کې وو له ځان سره یې راوړې، دغه وخت موږ د خلکو په مرسته یوڅه پیسې برابرې کړې، څرنگه چې موږ د جهاد لپاره هیڅ وسله نه درلودله، مولوي عبدالحکیم صاحب قبایلي سیمې تیراته لاړ او شپږ میله کچه وسله، درې توپک او درې

تفنگچې یې راوړې، له دې وروسته مو له عامو خلکو هم وغوښتل چې ورسره وسلې راوباسي په دې ډول ۳۵ کسان مجاهدین تیار شوو، ترڅو د هزار جفت په سیمه کې د کمونیستي رژیم په خلاف لومړني عملیات پیل کړو.

څرنگه چې مجاهدینو په مسکوني سیمو کې د قرارگاه ځای نه درلود، نو دوی لومړی په چوتو نومي غرنۍ سیمه کې یو پټ مرکز جوړ کړ، دغه راز یې دوه آهو موټر هم پیدا کړل ترڅو له عملیاتو وروسته له سیمې څخه ځان وباسي او مرکز ته ځان ورسوي، د ۱۳۵۹ هـ ش کال د اوړي تر وروستیو پورې د مولوي عبدالحکیم صاحب په هڅو په دې سیمه کې د جهادي جبهې کار پای ته ورسید او مجاهدین عملیاتو ته آماده شول ترڅو یې د همدې کال په مني کې دلکړۍ په سیمه کې په حکومتي قرارگاه لومړني عملیات ترسره کړل.

دلکړۍ د قرارگاه له فتحې وروسته هزار جفت ته د هلمند له شمالي ولسوالیو څخه هم ګڼ شمیر مجاهدین راغلل او مجاهدینو په ګډه د هلمند په جنوبي ولسوالیو کې د دشمن په مراکزو بریدونو پیل کړل تر دې چې د شپږو میاشتو په امتداد کې د ګرمسیر، ناوې او نادعلي درې واړه ولسوالۍ مکملې فتحه شوې او دغه سیمې د مجاهدینو تر کنترول لاندې راغلې.

خو څه موده وروسته روسي یرغلګرو له داخلي کمونیستانو سره په ګډه د همدې ولسوالیو د مراکزو د نیولو لپاره ستر عملیات وکړل، چې په نتیجه کې یې د ولسوالیو مراکز بیرته کمونیستي حکومت ونيول خو اطراف په مکمله توګه د مجاهدینو تر واک لاندې و.

مولوي عبدالحکیم صاحب چې په همدې سیمه کې د مجاهدینو یو مخکښ امیر و د ګرمسیر په ولسوالۍ کې یې قرارگاه درلوده او تر مشرۍ لاندې مجاهدینو یې په ګرمسیر، ناوه، نادعلي، ګر شک او حتی د لښکرگاه په مربوطاتو کې عملیات کول، دغه راز که به دې سیمو ته د روسانو او داخلي کمونیستانو قواوې راغلې دوی له نورو مجاهدینو سره په ګډه ورباندې عملیات ترسره کول چې همدغه بهیر د کمونیستي رژیم د سقوط تر وخته جاري و.

په اسلامي امارت کې خدمتونه

ملا عبدالمحمد جان چې د مولوي عبدالحکیم صاحب له نږدې جهادي ملګرو څخه دی وايي: کله چې د طالبانو اسلامي تحریک په کندهار کې ظهور وکړ، امیر صاحب / مولوي عبدالحکیم صاحب موږ له هزار جفت څخه کندهار ته ولېږلو ترڅو له طالبانو سره وویښو او خپل د یووالي پیغام ورته ورسوو، دغه وخت کندهار تصفیة

وغوښتل شو او
دلوگر ولايت د
والي په حيث
تعيين شو.

د جلال اباد
له فتحې وروسته
چې دلوگر پخوانی
والي مولوي
عبدالکبير

صاحب جلال اباد ته لاړ د لوگر ولايت چارې مولوي عبدالحکيم صاحب په غاړه واخيستې.

کله چې دشمالی په جگر و کې د پروان ولايت والي قاري صاحب جلالزی په شهادت ورسيد مولوي عبدالحکيم صاحب د پروان د والي په حيث مقرر شو، دغه وخت د مولوي صاحب نظامي ملگرو د پروان ډپل مټک سيمې د بيانانو په جنگي خط کې دنده ترسره کوله، په شمال کې له تحولاتو وروسته چې طالبان له پروان ولايت څخه هم ووتل او جنگي کرښه قره باغ ته راپه شا شوه، مولوي عبدالحکيم صاحب څه موده د کابل د سروبي ولسوالۍ د ولسوال په حيث دنده اجراء کړه او وروسته د میدان وردگو ولايت والي وټاکل شو.

يو کال وروسته کله چې د باميانو دنيولو لپاره له څو طرفه عمليات پيل شول، مولوی صاحب هم په کې برخوال و چې د بهسودو لخوايي د باميان په خوا طالبان رهبري کول، د باميان له فتحې وروسته نوموړی د امارت د مشرتابه لخوا د سمنگانو د والي په حيث وټاکل شو، په سمنگانو کې د ولايتي دندې سره په څنګ کې يې د دره صوف په سيمه کې د حزب وحدت د باغيانو په وړاندې په عملياتو کې هم برخه اخيسته، په سمنگان کې له يو کال خدمت وروسته نوموړی د امارت د مشرتابه لخوا د روزګان ولايت د والي په حيث مقرر شو چې د امريکايي يرغل تر مهاله دهمدې ولايت د والي په حيث پاته و.

امريکايي يرغل او په وړاندې يې جهاد

تر امريکايي يرغل وړاندې په روزګان ولايت کې د جان محمد خان په نامه يوه پخواني ټوپکمار پټ فعاليت پيل کړی و، چې نوموړي د طالبانو لخوا ونيول شو او په کندهار کې زندان ته وليږل شو، کله چې امريکايانو په افغانستان يرغل پيل کړ، دغه

شوی و او طالبان د هلمند په خوا روان و، د هلمند په ګرځک کې موږ د اسلامي تحريک له مشر ملا محمد عمر مجاهد سره وليدل او د مولوي عبدالحکيم صاحب خبره مو ورته ورسوله، دغه وخت ملا صاحب يو هيټ هزار جفت ته وليږلو او ورته ويي ويل چې که محلي قومندانان مو خلع سلاح کول د مولوي عبدالحکيم صاحب له ملگرو وسلې مه اخلي ځکه دوی له تحريک سره پيوستون کړی دی، د طالبانو هغه هيټ هزار جفت ته راغی او دغه ولسوالي پرته له مقاومت او جنجاله د طالبانو تر واک لاندې راغله، دغه وخت مولوي عبدالحکيم صاحب خپلې جبهې وسلې او مهمات چې د نجيب له سقوط وروسته يې په ځمکه کې ښخ کړي او ذخيره کړي و راوايستل او ټول يې د طالبانو اسلامي تحريک ته وسپارل.

مولوي عبدالحکيم صاحب له دې وروسته تر ډيره وخته پورې په هزار جفت ولسوالۍ کې د ولسوال د معاون په حيث دنده اجراء کوله، کله چې په کابل باندې طالبانو فاتحانه بريد پيل کړ دغه وخت نوموړی له خپلو ملگرو سره د عاليقدر امير المؤمنين لخوا

مهال حامد کرزی د امریکا دیوه پټ پلان له مخې ځان روزگان ته ورساوه او ددې ولایت په غرنیو سیمو کې یې د اسلامي امارت په خلاف فعالیت پیل کړ .

ملا حبیب الرحمن رحمانی چې د مولوي عبدالحکیم صاحب له نږدې ملګرو دی وایي کله چې مولوي صاحب ته خبر ورسید چې د روزگان د مرکز مربوط د چینارک او پشته په غرونو کې د حامد کرزي په مشرۍ وسلوالو کسان فعالیت پیل کړی دی، نو همدې سیمې ته یې د طالبانو تشکیل وکړ، ډیر وخت په غرونو کې وګرځیدل، ترڅو یې د حامد کرزي ځای معلوم کړ او حمله یې ورباندې وکړه، په دې وخت حامد کرزي ته امریکایي څرخکو په سلهاوو میله کلاشینکوفونه بنکته کړي و، چې له یو څه جنگ وروسته حامد کرزی وتښتید چې وروسته امریکایي څرخکو پورته کړ او سلگونه میله وسله یې طالبانو غنیمت ونيوله.

وروسته چې کله طالبانو د افغانستان له لویو ښارونو او ولایتي مرکزونو شاتګ پیل کړ، په روزگان کې هم ولسوالۍ او د مرکز

ډیرې سیمې د امریکایانو په مرسته حامد کرزی ونيولې.

ملا حبیب الرحمن رحمانی وایي: هغه مهال سره له دې چې ډیر امتحاني وخت و او امریکایانو هر ځای مقاومت په ډیره بي رحمۍ بمباراوه، مګر مولوي صاحب عبدالحکیم تر پایه د ولایت د مرکز په یوه مربوطه سیمه کې پاته و، ملګرو یې ورته ویل چې باید له دې ځایه ووځي ځکه خطر به ورته متوجه شي خو نوموړي ویل: که تاسو څی لاړ شئ خوزه چې همدا اوس بمبار کیږي او د امریکا ټول بمونه راباندې غورځي هم تر هغو نه ځم چې د ملا صاحب امر نه وي. رحمانی وایي نوموړی تر هغه وخته له خپلو ملګرو سره هملته و ترڅو له کندهار څخه هم د امارت مشران ووتل.

مولوي عبدالحکیم صاحب وروسته د امریکا خلاف جهاد کې هم د خپلو مجاهدینو د مشر لارښود په حیث ستر رول درلود، د نوموړي تر رهبرۍ لاندې د امریکا په خلاف جهاد کې یوه لویه جهادي فعاله وه لکه څنګه چې د شوروي خلاف جهاد کې یې د پام وړ ونډه اخیستې وه.

وفات او وروستي یادونه

د مولوي عبدالحکیم صاحب ورور مولوي عبدالرازق صاحب وایي چې نوموړي د جهاد غوندې له علم سره هم ځانګړې مینه درلوده، چې په دې لړ کې یې دهلمند په هزار جفت، ماجتک او د هجرت په کمپ پنجپای کې مجموعاً څلور مدرسې تاسیس کړي دي، نوموړي په جهادي ژوند کې هم همیشه له علم، کتاب او تدریس سره رابطه درلوده، او له جهاد سره د علاقې ثبوت یې دادی چې د ژوند ډیره برخه یې په جهاد کې تیره کړه، نه یوازې خپله بلکې وروڼه او ورورونه یې هم په جهادي فکر وروزل چې په دې لړ کې یې دوه ورورونه شهید ملا نورالله نوراني د امارت دواګمنۍ په مهال په شمالي کي او شهید ملا عبدالنافع د امریکایانو په خلاف جهاد کې د غزني ولایت په مقر ولسوالي کې په شهادت ورسیدل.

ملا عبدالمحمد وایي: مولوي عبدالحکیم صاحب نهایت متقي او له بیت المال سره احتیاط کوونکی و، سره له دې چې مشر و مګر هیڅکله یې د امارت پیسې په خپله نه مصرفولې، د پیسو لپاره به یې همیشه مالي ټاکلی و او له هغه څخه به یې د یوه فرد په هیڅ د ضرورت وړ خرڅ اخیست.

مولوي عبدالحکیم صاحب له اوږده متعهدانه ژوند نه وروسته د ۲۰۱۴ میلادي کال د می میاشتې په ۸ نیټه په حق ورسید.

انالله و انا اليه راجعون . روح دې ښاد او یاد دې تل وي

هلمنديان:

ملي اردو د ذوالفقار په عملياتو کې

بشپړ کلي له منځه وړي

د افغانستان

څکه وړانوو چې له دغې سيمې وسله وال پر موږ بريدونه کوي او تاسو طالبانو ته په کورونو کې ځايونه ورکوي.

د مارچې د ترېڅ ناور سيمې اوسېدونکي وايي چې له څو اوونيو را پدېخوا د ملي اردو عسکرو له لوري ورسره سخت زياتې کېږي، دوی يې له خپلو کورونو شړلي او دغلته يې سنگرونه جوړ کړي دي.

د ځينو راپورونه له مخې د دغو عملياتو له امله د کجکي د برېښنا د فابريکې کارونه هم په تېره درېدلې. همدارنگه د ملي اردو عسکرو په مالمند بازار کې دوه سوه دوکانونو او د موټرو يو بارگين ته چې لسگونه موټر پکې ولاړ و، اور ورته کړی. د مارچې د ترېڅ ناور سيمې اوسېدونکي وايي چې سره له دومره وړانيو او ويجاړيو اوس هم ډېره سيمه د طالبانو تر واک لاندې ده.

دوی وايي چې د ذوالفقار په عملياتو کې په لسگونو بې گناه خلکو ته مرگ- ژوبله هم اوښتې ده.

همدارنگه په دغو عملياتو کې دواړه لوري يو بل ته د درنو تلفاتو خبرونه ورکوي.

د هلمند امنيه قوماندان نبي جان ملاخيل وييلي په ذوالفقار عملياتو کې يې تر اوسه پورې له سلو ډېر وسله وال طالبان وژلي دي، خو بلخوا بيا د طالبانو وياند دغه خبرونه ردوي او وايي چې د دوی کسانو ته هېڅ مالي او ځاني زيان نه دی اوښتی، بلکې طالبانو د ملي اردو په لسگونه تنه عسکر وژلي دي او گڼې سيمې يې هم تر واک لاندې راوستي دي.

په سويلي ولايت هلمند کې د ذوالفقار په نوم عملياتو کې تر ټولو زيات زيان ولسي خلکو ته رسيدلی.

دغه عمليات د قومندان لونگ په مشرۍ د ۷۰۰۰ ملي اردو عسکرو له لوري له تېرو دوو اوونيو را پدېخوا د هلمند په نادعلي، مارجه او سنگين ولسواليو کې پيل شوي دي، چې په ترڅ کې سلگونو کورنيو ته گڼ مالي او ځاني زيانونه اوښتي دي. د سنگين ولسوالۍ يو تن اوسېدونکي د نوم نه ښودلو له کبله ژمن خبري او تحليلي وېبپاڼې ته د تيلفون په کرښه وويل چې:

«په سنگين ولسوالۍ کې له تېرو دوو اوونيو را په دې د ملي اردو له لوري سخت عمليات پيل شوي چې له امله يې پلونه، پلچکونه او لويې لارې ويجاړې شوي دي، ملي اردو د ډېرو عامو او بې گناه خلکو کورونه وړان او شمتنۍ يې چور کړې، ډېر خلک له دغه ځايه کډه کولو ته مجبور شول.» دغه تن په خپلو خبرو کې زياته کړه چې، د ذوالفقار په نوم عملياتو کې زيات زيانونه د سيمې اوسېدونکو ته رسېدلي دي او د افغان ملي اردو له لوري بشپړ کلي له منځه تللي دي.

نوموړي وويل چې په لويو لارو کې ځای پر ځای مابنونه څښ شوي دي او د ملي اردو لوی لوی پوځي موټرونه د خلکو پر کورونو او فصلونو ورځيږي، ده وويل چې ملي اردو عسکرو په لسگونو کورونه ويجاړ کړي دي.

همدارنگه د نادعلي د شاول او باباجي سيمو اوسېدونکو وايي چې د ملي اردو عسکرو دوی ته وييلي چې ستاسو باغونه

مالیزیا!

خلیل اکبر

الگوی کشورهای اسلامی

سابقه‌ی برنامه‌ریزی در کشور مالیزیا به سال ۱۹۵۰ باز می‌گردد که بعد از ۱۱ سال واحد برنامه‌ریزی اقتصادی در سال ۱۹۶۱ در دفتر نخست وزیری تشکیل شد تا نظارت بر برنامه‌ریزی توسعه با جدیت بیشتر و بهتری پیگیری شود.

مالیزیا پیشرفت چشم‌گیر خود را مدیون مهاتیر محمد است که در سال ۱۹۸۱ نخست وزیر مالیزیا شد و عملاً با اصلاحات زیربنایی توسعه و پیشرفت مالیزیا کلید خورد. او توانست با اندیشه‌ای منسجم و مبتنی بر آزادی‌های اقتصادی کشوری را که گذشته مستعمره امپراتوری انگلیس بود و فقر و اختلاف نژادی توأم با تبعیض طبقاتی به اوج خود رسیده بود، با کمال شگفتی به سمت توسعه با شاخص‌های بالای پشرفت و ترقی هدایت کند.

مهاتیر محمد راه اصلی پایان دادن به اختلافات نژادی و فاصله‌ی طبقاتی را عدالت می‌دانست و بر این اساس کارگروه‌ها و ائتلاف‌های بزرگی تشکیل داد و طی نشست‌هایی علل و ریشه‌ی این

مالیزیا با حکومتی مشروطه سلطنتی در قلب ناحیه شرق آسیا در نزدیکی خط استوا واقع شده است؛ پایتختش کوالالامپور می‌باشد.

این کشور از دو ناحیه؛ ناحیه‌ی شرقی، که بخش شمالی جزیره بورنئو می‌باشد با اندونزی مرز مشترک داشته و تحت حکومت سلطان نشین بروئی قرار دارد و ناحیه غربی (شبه جزیره‌ی مالیزیا) که شامل ۱۱ ایالت بوده و پایتخت (کوالالامپور) نیز در این ناحیه قرار دارد، تشکیل می‌شود.

کشور مالیزیا یکی از مجهزترین ساختارهای زیربنایی و امکانات معیشتی در بالاترین رده‌ی استانداردهای زندگی در آسیا را به خود اختصاص داده است. پایتخت مالیزیا "کوالالامپور" علاوه بر اینکه در لیست ۱۰ شهر مدرن جهان قرار دارد، یکی از ارزان‌ترین پایتخت‌های جهان محسوب می‌شود. این شهر سه تا از ۲۵ ساختمان بلند دنیا را که شامل برج‌های ۴۵۲ متری دو قلوی پتروناس و برج ۴۲۰ متری منارای می‌باشد، در خود جای داده است.

مالیزیا این الگوی کشورهای اسلامی در عرض ۵ دهه توانست خود را از زمره‌ی کشورهای عقب مانده‌ی اقتصادی خارج نموده و مسیر توسعه‌ی اقتصادی-اجتماعی را به سرعت طی نماید، این کشور توانست از میان فقیرترین کشورهای آسیایی به یکی از کشورهای تازه صنعتی شده (new nice) تبدیل شود.

برنامه توسعه چشم انداز مالیزیا استراتژی و سیاست توسعه این کشور را در دراز مدت تعیین و براساس قالب و چارچوب اقتصاد کلان و اهداف بلند مدت ارائه می‌دهد. چارچوب اقتصاد کلان نیز با سیاست‌ها و استراتژی‌های بخش‌های مختلف همراه است که به توسعه‌ی بخش اقتصادی و اجتماعی از جمله زیرساخت‌ها، صنعت، خدمات عمومی، انرژی و کشاورزی جهت می‌دهد.

اختلافات را توزیع نابرابر ثروت بین مردم دانست و از همه خواست تا برای کاهش این فاصله و تقسیم ثروت به طور منصفانه، تلاش کنند.

او همچنین در رابطه با کاهش طبقاتی به بررسی و نقد سیاست صدقه دادن پرداخته و عقیده داشت: گرچه صدقه گیرندگان ممکن است خشنود شوند، اما این روش دوام نداشته و صدقه گیرندگان از ایجاد ثروت باز خواهند ماند و این عمل با روح اسلام منافات دارد. او عقیده داشت مسلمان باید قوی باشد و بر کسی غیر از خدا اتکا نکند. به نظر او بهترین کار سرمایه گذاری در صنعت است که ثروت و مهارت خلق می کند.

او می گوید: گفته می شود که اسلام مانع نو سازی و مدرنیزاسیون کشور است. این مطلقاً واقعیت ندارد. زمانی که اعراب جاهلی اسلام را پذیرفتند، ملتی بزرگ شدند که تمدن اسلامی را ساختند؛ تمدنی که برای قرن ها بر تمدن اروپایی برتری داشت. اگر امروزه به نظر می رسد که اسلام مانع توسعه مدرن است دلیل آن تفسیرهای متفاوتی است که ما از اسلام داریم.

مهاتیر محمد با طرح برنامه ای جامع و دراز مدت مسیر توسعه ای مالیزیا را مشخص کرد و به جای طرح شعارهای کلی و غیر عملی این برنامه را دقیقاً به اجرا گذاشت. وی با برنامه ریزی و سنجش شرایط دورنمایی برای مالیزیا مشخص نمود تا بر این مبنا این کشور تا سال ۲۰۲۰ به یک کشور کاملاً صنعتی و توسعه یافته تبدیل شود.

اقتصاد:

مالیزیا تا پیش از سال ۱۹۷۰ کشوری فقیر محسوب می شد و بیش از ۴۹٪ مردم در فقر مطلق به سر می بردند این کشور در آن زمان به طور عمده مواد خام کشاورزی شامل: قلع، نفت، کائوچو و روغن تولید می کرد. درآمد سالانه ی مالیزیا در زمان استقلال حدود ۲۵۰ دلار و سهم تولیدات صنعتی در صادراتش ناچیز و در حد ۱۳٪ بود. مالیزیا طی سه دهه ی اخیر به گونه ای شتابان صنعتی شد و از کشوری که به تولید طیف وسیعی از مواد خام معدنی و تولیدات کشاورزی صنعتی (روی، لاستیک طبیعی، مواد و چوب های استوایی و برخی مواد کانی و تولیدات کشاورزی) متکی بود؛ به کشوری تبدیل شد که صنایع تولیدی نقش مهمی را در اقتصاد ایفا می نماید.

مالیزیا در رتبه بندی شاخص آزادی اقتصادی در سال ۲۰۰۷، با کسب ۸۵ امتیاز در رتبه ۴۸ قرار گرفت و در سال ۲۰۱۲ با سی پله صعود در رتبه ۱۸ قرار گرفت و همچنین از نظر توسعه، رتبه ی اول کشورهای اسلامی و رتبه ی ۱۷ جهان

را دارا می باشد. مالیزیا در سال ۲۰۱۳ مقام بیستمین صادرکننده و بیست و یکمین وارد کننده ی جهان را به خود اختصاص داده است. به گزارش روزنامه "نیو استریت تایمز" در سال ۲۰۱۴ فقط صادرات روغن پالم در مالیزیا ۱۷ میلیون و ۲۷۰ هزار تن با ارزش اقتصادی ۱۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار بوده است.

رشد اقتصادی مالیزیا در طی دو دهه اخیر به طور متوسط ۸ درصد بوده که بعد از چین از این حیث مقام دوم را دارد.

مالیزیا سالانه حدود ۲۴ میلیارد دلار به سبب خصوصی سازی پس انداز می کند. این پس اندازها در اثر افزایش مالیات یا کند شدن توسعه کشور پدید نمی آید، بلکه حاصل خصوصی سازی ۱۲۰ نوع فعالیت دولتی در دوره ی پس از ۱۹۸۲ است. تجربه مالیزیا به اثبات رسانده که خصوصی سازی مؤثر است. دولت مالیزیا بیش از دو میلیارد دلار در سال از بابت پرداخت حقوق ها و مستمری صرفه جویی داشته است.

روش های خصوصی سازی در

مالیزیا:

- ۱- واگذاری سهام دولتی به بخش خصوصی شامل: انتقال سرمایه، نیروی انسانی و مدیریت می باشد.
- ۲- فروش سرمایه؛
- ۳- اجاره اموال دولتی؛ به اجاره کننده اجازه داده می شود برای موارد مشخص

با اجازه‌ی معین، از اموال دولتی برای مدت زمان محدود بهره‌برداری نماید.

سرمایه‌گذاری خارجی در مالیزیا:

مالیزیا در دو دهه‌ی گذشته بالاترین نرخ جذب سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران خارجی را نسبت به دیگر کشورهای منطقه از آن خود کرده است. سرمایه‌گذاران خارجی مهم‌ترین عامل محرک اقتصادی مالیزیا هستند. اکنون بیش از سه هزار شرکت خارجی از ۴۳ کشور دنیا در مالیزیا فعالیت می‌کنند.

دیانت و نگرش مذهبی:

مالیزیا یک جامعه چند دینی است که کثرت دین‌ها و تفکرات اعتقادی به وضوح در این کشور نمایان است؛ اما اسلام دین رسمی این کشور می‌باشد و اکثریت مردم این کشور مسلمان هستند. سابقه‌ی ورود اسلام به منطقه جنوب شرق آسیا به قرن هفتم میلادی باز می‌گردد که این کشور نه از طریق فتوحات، بلکه از طریق تجارت، مهاجرت و ارتباطات مسالمت‌آمیز مسلمان شده است. اسلام در طول پانصد سال گذشته قسمت مهمی از فرهنگ مالایو را تشکیل می‌دهد.

اسلام همیشه به عنوان عنصر کلیدی نقش مهمی در وحدت و نزدیکی بین افراد در مالیزیا ایفا کرده است و مسلمانان این کشور به عنوان انسان‌های صادق، صلح طلب و خوش اخلاق جایگاه ویژه‌ای دارند.

نماز جمعه و جماعت در همه‌ی مساجد باشکوه و زیبای مالیزیا که سبک و روش خاصی در معماری اسلامی دارد، برگزار می‌شود. شورای ملی امور اسلامی، متشکل از نمایندگان پادشاه که معمولاً تحت ریاست نخست وزیر می‌باشد، هماهنگی امور مذهبی را در زمینه‌های مختلف بر عهده دارند که کمیته‌ی فتوا یکی از ارگان‌های وابسته به آن است.

اهمیت دادن به معلومات و اطلاع داشتن از اسلام، ارزش کار سخت، صداقت، عدالت، صبر، مدیریت کارآمد، ایمان و تقوا از مشخصه‌های بارز اسلام حضاری و پیشرفته (civilizational islam) در مالیزیا می‌باشد. طبق تحقیقات به دست آمده مالیزیا از لحاظ تطبیق مؤلفه‌های اسلامی در میان کشورهای اسلامی مقام اول را دارا می‌باشد.

دومین مرکز بزرگ جهانی چاپ قرآن کریم در کشور مالیزیا است. به عنوان مثال فقط مؤسسه (رستو) به عنوان یکی از مؤسسات قرآنی مالیزیا در سال

۲۰۱۳ اقدام به چاپ یک میلیون نسخه قرآن کریم همراه با ترجمه به چند زبان دنیا و توزیع در داخل و خارج از مالیزیا نموده است.

در حالی که جمعیت مالیزیا کمتر از ۲۹ میلیون می‌باشد؛ طبق آمار وزارت توریسم و گردشگری مالیزیا در سال ۲۰۱۴ این کشور پذیرای بیش از ۴۰ میلیون گردشگر بوده است. این آمار مالیزیا را در ردیف کشورهای قرار می‌دهد که تعداد توریست از جمعیت‌شان بیشتر می‌باشد.

صنعت توریسم در مالیزیا رونق فراوانی داشته و سالانه میلیون‌ها توریست از مالیزیا دیدن می‌کنند. بر مبنای این آمارها توریست با عایدی معادل ۳۹ میلیارد دلار در سال یکی از ۶ منبع اصلی مالی دولت محسوب می‌شود؛ که ۱۲٪ در آمد ناخالص ملی و همچنین ۱۴٪ از فرصت‌های شغلی را تأمین می‌کند.

دهلمند عمليات

حبيب مجاهد

که د ناکامو تجربو تکرار

کړ، خو د هلمند په نويو عملياتو کې د داخلي او خارجي عسکرو يوازینی د پاموړ کارنامه دا بلل کېږي چې دغه بازار يي وسوزاوه او دخلکو تجاري مالونو، موټرو او ملکیتونو ته يي دروند زیان واړاوه.

د غلچکي چاپو او عسکرو پياده کولو د چال له ناکامۍ وروسته ددښمن قواوو د هلمند په ځینو سیمو کې ځمکنی تهاجمي عمليات پیل کړل، دوی په پنځو ځایونو باباجي، مارجه، سنگین، نوزاد او واشیر ولسوالیو کې یو شمیر قواوې د مجاهدینو د واک سیمو ته داخلي کړې چې د مجاهدینو له سخت عکس العمل سره مخامخ شول.

په واشیر او نوزاد ولسوالیو کې څرنگه چې ددښمن تهاجم کمزوری و، په لومړیو کې له شکست سره مخامخ شو، ددښمن قواوې چې د هرات دظفر قول اردو اړوند ځواکونه په کې و بیرته وتبستیدل او په دې ونه توانیدل چې د مجاهدینو د واک په

کې عسکر پیاده کړل دلته هم د مجاهدینو بریدونو دښمن په تینسته مجبور کړ امریکایانو دتینستې په مهال څو تنه ملکي وګړي په شهادت ورسول او بیا له سیمې وتبستیدل له دې سره هم مهال امریکایان او داخلي کوماندو عسکر د سنگین د مالمند بازار په سیمه کې له چورلکو پیاده شول دلته هم ورسره ټینگ جنګ وشو، دوه امریکایان ټپیان او یو ووژل شو، دغه راز داخلي عسکرو ته هم دروند زیان واوښت له دې مرګ ژوبلې وروسته هغوی بمبار وکړ، چور او چپاول یې وکړ، د عامو خلکو دوه سوه دوکانونه یې وسوځول، او د حاجي باجا اغا په نوم د یو سوداګر بارګین یا د موټرو د خرڅلاو شوروم یې په مکمله توګه وسوځاوه، باید وویل شي چې مالمند بازار د سنگین په صحرايي سیمه کې وروسته له هغه د سنگین د اوسیدونکو لخوا جوړ شوکله چې د تیرو څو کلونو په جګړو کې ولسي خلک له خپلو اصلي میشت سیمو وکوچیدل او په دښتي سیمو کې ژوند ته مجبور شول چې بیا یې همدلته یو ښارګوټی ودان

د ۲۰۱۵ م کال د فبرورۍ میاشتې له پنځلسمې را هیسې دکابل رژیم د ځواکونو او دهغوی د بهرنیو ملاتړو لخوا د هلمند ولایت په ځینو سیمو کې پراخ پوځي عمليات پیل شوي دي.

دغه عمليات چې ذوالفقار نوم ورکړل شوی دی، په رسنیو کې ورته پراخ خو مبالغه امیز کمپاین روان دی، ترڅو یې له خیالي بریاوو څخه د رژیم د شپږدلې آبرو د جبري په حیث کار واخلي.

د هلمند نوي عمليات دګرځک له میرمنداو سیمې نه پیل شول دغلته ګڼ شمیر خارجي او داخلي عسکر له چورلکو پیاده شول خو مجاهدینو ورباندې له هرې خوا بریدونه پیل کړل، په دې سیمه کې که څه هم بهرنیانو له ظالمانه بمبار څخه کار واخیست خو له دوه ورځې مقاومت وروسته خارجي او داخلي عسکر بیرته مجبور شول چې د درنو تلفاتو له زغملو وروسته د چورلکو په واسطه له سیمې وتبستې، د میرامنداو له ناکامۍ وروسته یې دګرځک د قلعه ګز په سیمه

سيمه کې جگړې او عملياتو ته دوام ورکړي .

د لشکرگاه مربوط د باباجي په سيمه کې چې ددښمن لويه قوه د مجاهدينو سيمې ته داخله شوې وه درې ورځې په سختو جگړو کې ښکېل وه ، د دشمن ځواکونه که څه هم دامريکايي ځواکونو بشپړ هوايي ملاتړ ورسره و او بيرحمانه بمباريې کاوو ، د مجاهدينو د مسلسلو بريدونو په پايله کې په دريمه ورځ په بشپړه توگه مات او په تيښته مجبور شول ، له باباجي نه وروستي معلومات وايي چې له دې سيمې ددښمن عملياتي ځواکونه تښتېدلي خو ترشايي د سوزېدليو موټرو او ټانکونو اسکلپونه پاته دي چې ددښمن په عبرتاک شکست گواهي ورکوي .

همدا اوس چې د هلمند د عملياتو له پيل څخه نږدې شل ورځې تيريدونکي دي يوازې د سنگين ولسوالۍ د شکرشيلې په سيمه اود مارچې په تريخ ناور سيمه کې ددښمن عمليات روان دي په نورو محاذونو کې له شکست وروسته دشمن دې دوو محاذونو ته خپل قوت راټول کړی دی ، او په سخت ظلم يې لاس پورې کړې دی ترڅو د ورپېښو رسوايو غچ د هلمند له عامو اوسيدونکو څخه واخلي .

د سنگين اوسيدونکي وايي چې داخلي گوداگانو په دې سيمه کې دامريکايانو هغه ظالمانه تگلاره عملي کړې چې امريکايانو دکندهار په څو

ولسواليو کې پلې کړه چې په ترڅ کې يې د ولسي وگړو زرگونه جريبه حاصلخيزې ځمکې ، کورونه او ودانۍ ويجاړې او له منځه يووړل شوې .

د دښمن عسکرو په دې بهانه چې د سرک له يوې او بلې غاړې ورباندې بريد ونشي په سنگين ولسوالۍ کې دتير شوي عام سرک په دواړو خواوو کې د خلکو د کورونو ، دوکانونو ، باغونو او کښتونو په نړولو پيل کړی دی ، او تراوسه يې ولسي تاسيساتو ته بي اندازې زيانونه اړولي دي .

له پوځي اړخه د هلمند عمليات په بشپړه توگه دشمن ته به زيان تمام شوي دي ، ددې عملياتو په لړ کې دښمن هيڅ د پام وړ لاسته راوړنه نه ده درلودلې نه يې کومه سيمه نيولې او نه يې هم مجاهدينو ته کوم د پام وړ زيان اړولی دی ، په سنگين چې دښمن ټول زور ازمويلی تراوسه يې دمجاهدينو په سيمه کې پرمختگ نه دی کړی ، لا هم جگړه د سنگين د مرکز په نيم کيلومتري کې جريان لري چې پخوا هم همدلته د مجاهدينو کمربند موجود و .

د مارچې ولسوالۍ په تريخ ناور کې دښمن له په ټپه ولاړ حالت سره مخامخ دی ، هره ورځ ورباندې درانه بريدونه کيږي او وسايط يې په ماینونو الوځي ، خو په مقابل کې کومه د پاموړ لاسته راوړنه نلري ، دښمن لکه څنگه چې د سيمې په نيولو نه دی توانيدلی مجاهدينو ته يې کوم د پام وړ زيان هم نه دی اړولی ، دهلمند ولايت جهادي

مسؤل ملا عبدالمنان اخند وايي چې د څو هفتو د عملياتو په لړ کې د مجاهدينو د مرگ ژوبلې مجموعې شمير تر ديرشو رسيږي چې دا په دومره پراخه جگړه کې لږ رقم دی .

خو بالمقابل دښمن ته خورا درانه زيانونه رسيدلي دي ، وړمه ورځ چې په سنگين ولسوالۍ کې د داخلي عسکرو په تجمع د موټر فدائي بريد ترسره شو لسگونه داخلي گوداگان په کې په يوه ځای مړه او ټپيان شول .

د هلمند ولايت مجاهدين وايي چې په دغه ولايت کې پيل شوي وروستي عمليات چې نړيوال يرغلگر يې دداخلي اردو آزمويڼه بولي ، پخوانيو عملياتو او تهاجمونو ته په پام سره ډير کمزوري او بي اغيزې دي ، چې تراوسه هيڅ لاسته راوړنه نلري ، هلمند ولايت په تيره لسيزه کې د ترټولو سختو جگړو شاهد پاته شوی دی ، په دې ولايت کې د امريکا ، برتانيې او گڼو نورو هيوادونو په شمول بيلابيلو پوځيانو خپلې جنگي ستراتيژۍ او طرحې وازمويلي ، خو هيڅکله يې هم د بري مخ ونه ليد ، همدې لس کلن جريان ته په پام سره کتونکي د هلمند نوي عمليات هم يوازې د زرو ناکامو تجربو تکرار بولي ، چې پرته له شکست به بله هيڅ نتيجه ونلري .

اهل سنت والجماعت

اشاعره او ماتريديه

مفتي شاهد (حقاني)

پلارپه فروعي مسايلو کې حنفيان اوپه اصول دين کې اشعري وو، اودا بيا دې لاره کې غالي درجه کې هم و، مشهور مورخ (ابن اثير جزري ۴۶۶هـ) په واقعات کې دا دواړه حنفي اشعري باندې ملقب کوي، لکه چې ليکي ((هذا ما يستطرف ان يكون حنفي اشعري)) / تاريخ کامل ج ۲ ص ۳۲، دا خبره هم د يادولو وړ ده، چې نه يوازې دا چې خلک دوی ته اهل سنت والجماعت وايي، بلکې دوی (امام ابو الحسن اشعري رح او امام ابومنصور ماتريدي رح) پخپله هم هميشه خائنه اهل سنت والجماعت ويلي، لکه د صفاتو مسئله کې چې امام ماتريدي رح وايي: (صفات الله لا هي هو ولا غيره عند اهل السنة والجماعة ولا هي محدثة سواء كانت من صفات الذات او من صفات الفعل / شرح فقه ص ۱۲۱ الماتريدي).

همداسې زمونږ د ديني مدرسو په درس نظامي کې چې د عقايدو علم کې (شرح عقايد نسفي) تدرسيږي، د (اشاعره وو او ماتريديه وو) په کوم تفاوت نه، بلکې د دواړو په مساوي احترام سره لوستل کېږي، د شرح عقايد متن د علامه نسفي رح دی، چې پخپله حنفي دی او شرح يې د علامه تفتازاني شافعي ده، د دې معلوميږي، چې

مولينا ډاکتر خالد محمود په خپله هغه شهکاره علمي او نايابه مقدمه کې، چې په (المهند على المهند) يا (عقايد علماء اهل سنت ديوبند) په نوم تصنيف باندې يې ليکلې، چې دې علمي کتاب کې د حرمينوشريفينو د علماوو د (۲۶) شپږو يشتو پوښتنو مدلل ځوابونه، د لوی نامتو محدث حضرت مولينا خليل احمد سهارنپوري رح لخوا ورکړل شوي او بيا د هندوستان مشايخو رح په عمومي صورت تاييد او تصديق کړي، داسې ليکي: چې په نوې يا اوسنۍ اصطلاح د (اهل حديثو) مقتدر عالم (مولينا محمد ابراهيم ميرسيالکوتي) ليکي: چې متکلمين حضرات هم اهل سنت دي، داليکي چې خلاصه دا چې، په اصول عقايد کې درې مسلکه قرار لري، ۱- حنبلي ۲- اشعري ۳- ماتريدي؛ اودوی پدې لاندنيو فروعي مذاهوکې هم شامل دي، په حنبله ووکې حنبلي مقلدين او پخواني اهل حديث، اشاعره ووکې مالیکان او شافعيان او ماتريديه ووکې احناف (تاريخ اهل حديث ص ۱۱۷).

ډاکتر خالد محمود رح وروسته داسې ليکي: چې د ضروري نده، چې ټول احناف دې ضرور (ماتريديه) وي، وگورئ (قاضي ابوالحسن بن ابي جعفر سمناني) اودده

داحنافو په نظر د(ماتريده وو او اشاعره وو)ترمنځ کومه اصولي فاصله او بيلوالی نشته .

مولينا ميرسيالكوتي هم ليكي چې :درسونوكې طالبان او استادان دواړه حنفيان دي، مگرڅه چې پكې لوستل كيږي ،هغه ټول اشعري دي ،گويا چې نن سبا حنفي هم اشعري دي (تاريخ اهلحديث ص ۱۱۷).

امام ابومنصور ماتريدي رح :

دخواجه ابوالحسن الاشعري رح په عصرکې دسمرقند په يوه محله (ماتريد)کې چې يا دسمرقند اړوند يا ورته نږدي کوم ځای دی ،په (۳۳۲هـ)کال کې د(امام ابوالمنصور محمدبن محمود)په چې بيا وروسته دمتکلمينو امام شو وزيريد،چې نوموړی په دوه واسطو سره دامام ابويوسف رح او امام محمد رح شاگرد دی ،امام ابومنصور ماتريدي رح دامام ابوالحسن اشعري رح په خير دمعتزله وو،قرامطه وو او روافضو پرخلاف کتابونه ليکلي او د نصوصو په رڼا کې يې پرې رد کړی دی ،مگر دنوموړې د بيان په طريقې او د عقلي استدلال په صورت کې په ځينو مسایلوکې له خواجه ابوالحسن اشعري رح څخه اختلاف کړی دی ،نو ځکه يې طريقه بيله شوه اودماتريدي رح په نوم ونومول شو .(مقدمة المهندعلى المفند).

ډاکتر صيب رح په خپله مقدمه کې اضافه کوي :چې امام ابومنصور ماتريدي رح په (استواء على العرش) باندي قايل دی، مگردعلو ارتفاع او علو مسافت څخه چورلټ نفې کوي ،خو له بده مرغه ځينې خلک اوس دذات دباری تعالی څخه د جهت نفې نه کوي اود(استوی على العرش)څخه ظاهري معنى مرادې په اخستلوسره په مجسمه فرقې کې ورگډيږي ، امام ابومنصور ماتريدي رح د فقه اکبر په شرح ۱۸ صفحه کې دا سې ليکي :چې ((اما مذهب اهل السنة

والجماعة ان الله تعالى على العرش علو عظمة وربوبية لا علو ارتفاع ومسافة))،ددیوبند کرام علماء چې داشاعره وو او ماتريديه وو پیروان دي، دالله تعالی په صفاتو کې دداسې متشابه الفاظو په باب له ظاهري معنى څخه اجتناب اونفې کوي ،ددې لپاره چې مونږ هم دمجسمه وو په کتار کې ونه شمیرل شو، نو ضروري ده ،چې داسې صفاتو کې چې الفاظ يې متشابه وي، ظاهري معنى نه خود اري وکړو.....نودلته به دعلو څخه مراد، علو عظمت او علو ربوبیت شي، نه علو ارتفاع او علومسافت ،اوهم به يې دکیفیت له څرگندولو څخه پکې اجتناب شوي وي او پدې توجیه او تعبیرکې به څه غبارهم نوي انشاءالله تعالی!

والله تعالى اعلم

نوریا.....

د اشغالګرو د تېښتې کاروان

تورخم

Stralk

فامیلان

